

MÜSLÜMANIN GÜNLÜĞÜ

Mustafa ÖSELMİŞ

Kitap İçeriği

ÖNSÖZ

1. BÖLÜM

- İMAN

2. BÖLÜM

- İSLÂM

3. BÖLÜM

- MÜSLÜMAN

4. BÖLÜM

- İBADET

5. BÖLÜM

- BESMELE

6. BÖLÜM

- AHLAK

7. BÖLÜM

- HAK VE VAZİFELER

8. BÖLÜM

- HAYAT

9. BÖLÜM

- GÜNLÜK HAYAT

10. BÖLÜM

- SEVİLECEK ŞEYLER

11. BÖLÜM

- YEME – İÇMEDE EDEP

12. BÖLÜM

- GİYİMDE EDEP

13. BÖLÜM

- ÇEVRE İLE İLİŞKİLER

14. BÖLÜM

- AİLE HAYATI

15. BÖLÜM

- EĞLENCE

16. BÖLÜM

- DİLİN AFETLERİ

17. BÖLÜM

- ŞEYTANIN TUZAKLARI

18. BÖLÜM

- ŞEHİD SEVABI

19. BÖLÜM

- FELAKET ANINDA TAVIR

20. BÖLÜM

- GÜNAH

21. BÖLÜM

- HARAM – HELÂL

22. BÖLÜM

- NE OLUNACAK

23. BÖLÜM

- NE OLUNMAYACAK

24. BÖLÜM

- SORULAR CEVAPLAR

25. BÖLÜM

- KABİR HAYATI

26. BÖLÜM

- ÖLÜME GİDERKEN

27. BÖLÜM

- ÖLÜM ÖTESİ

SONSÖZ

ÖNSÖZ

Amerika’da müslümanlar çoğalınca, bir kısmı eski hayatını devam ettirmekten kurtulamamış, bir kısmı değişeyim derken kafasına göre İslam’ı yaşamaya başlamış. İslam’ı iyi bilenler çareyi rehber kitap hazırlamakta bulmuşlar.

Rehber kitap, müslümanın el kitabı hazırlanmış. Böylece belirli bölgelerde hayat ve dünya görüşü birliği sağlanmış.

Bizim de kendine göre, bildiği kadarı ile veya aklına göre, duyduğuna göre, en önemlisi menfaatine göre alışkanlığımız var. Ucuz müslümanlık, kolay kurtuluş peşindeyiz. Çoğumuz İslâm nedir? Kur’an ne diyor, bize rehber olarak gönderilen peygamberimiz ne buyuruyor bilmiyoruz. Hal böyle olunca da neyi nasıl yapacağız bilemiyorum. Dolayısıyla inançta ve İslâmî hayatta birlik sağlayamıyoruz.

İslâm bir. O’na göre buna göre İslâm olmaz. Müslümanlık da olmaz.

Müslüman, sınırlı olan hayatının her anını, elindeki her fırsatı yerinde ve ölçülü biçimde kullanmalıdır. Çünkü bir daha yaşadığı anı yaşamayacak, geçtiği yerden bir daha geçmeyecektir.

Biri Hz. Peygamber(sav)e gelir der ki:

- Ya Rasûlellah bana bir şeyler öğret, ama kısa olsun.

Peygamberimiz şöyle buyurur:

- Namaz kıldığında onu veda namazı, yani son namaz gibi kıl! Yarın pişman olup özür dileyeceğin bir sözü söyleme! İnsanların elindekinden de ümidini kes. (İbn-imace, Zühd:15)

İnsan, İslâm’ın koyduğu ölçüye göre cahil kalmayacak, cahil ölmeyecektir. Bunun için “Bilmiyorum”un ardına sığınmayacaktır. Cenab-ı Allah bilmemeyi mazeret kabul etmez. Müslüman, kurtuluşunu sağlamak için doğrusunu öğrenecek, doğru yaşayacaktır.

Müslümanın günlük hayatı Kur’an-a uyacak, sünnete uyacaktır. Düzenli, disiplinli ve ölçülü yaşayacaktır. Günlük hayat, yarımı da içine alacak ve ahirete uzanacaktır. Yani hesap günlük yapılmayacak, müslüman sadece günün adamı, sadece dünya ehli olmayacaktır. İşi, sözü ve hayatı Kur’an-ın ve peygamberin düzenlediği gibi olacaktır. Böyle olursa, hayat güzel olur. Hayat güzel olursa, işler güzel olur. Yapılan işler güzelse, ölüm güzel olur. Ölüm güzel olunca da ahiret güzel olur.

Kur'an: "Müslümanlar olarak yaşayın, müslümanlar olarak can verin." buyurduğu için peygamberimiz şöyle dua etmiştir: "Allahım! Bizi müslüman olarak öldür, müslüman olarak haşret ve salihlerden eyle." (Ahmet b. Hanbel:3/424)

Cenab-ı Allah bazılarının sonunu şöyle anlatıyor:

- "Gökyüzü yarılıp, yıldızlar döküldüğü, denizler birbirine karıştığı, kabirdekiler dışarı çıkarıldığı zaman insan işte o zaman ne yapıp gönderdiğini ne yapmadığını anlar."

"Ey insan! Her imkânı sana veren, seni üstün kılan ihsanı bol Rabbine karşı seni aldatan nedir?"

"İyiler kötüler, kurulacak mahkeme sonunda ortaya çıkar. İyiler cennet içinde kötüler cehennem içinde olurlar."

"Ceza günü nedir? Bilir misin? Kimsenin kimseye hiçbir hususta fayda ve zarar vermeye gücü yetmediği gündür. O gün emir Allah'ındır." (İnfitar: 1 – 19)

Değerli kardeşlerim, her gün hayat takviminden bir yaprak kopuyor. Her attığımız adım bizi ölüme, mezara götürüyor. Her gün yolculuğa çıkanlar oluyor, aramızdan ayrılanları uğurluyoruz. Dikkat edelim, şuurlu yaşayalım, hayatın sonu pişmanlık olmasın. "Keşke, keşke" demeyelim. Şöyle de demeyelim: "Peygamberimiz gerçeği bize getirmişti. Bak bizim şefaatchilerden kimse var mı ki, bize şefaet etsinler? Veya geri dönsek de yaptığımız işlerden başkasını yapsak. Doğrusu onlar kendilerine yazık ettiler. Uydurup, güvendikleri şeyler yanlarından kaybolup gitmiştir." (A'raf: 53)

"Keşke" deyip de geri dönmek istediğimiz an, şuursuzca yaşadığımız şu andır. Şu hayatı iyi değerlendirsek, ömür sermayesini iyi kullanırsak, pişman olanlardan değil, sevinenlerden oluruz.

Bu kitap bize, hayatımızı Kur'an-a göre sünnete uygun nasıl düzenleriz, neyi nasıl yaparız konusunda ışık tutacak, rehber olacaktır.

Gayret bizden hidayet Cenab-ı Allah'tan.

Mustafa ÖSELMİŞ

10 Ekim 2003

(Berat Gecesi)

1. BÖLÜM

İMAN

Nasıl İman Etmeliyiz?

- Önce inanılması gereken şeyler şunlardır:

1- Her şeyin yaratıcısı olan Cenab-ı Allah'ın varlığına birliğine inanmak.

2- Allah'ın meleklerine inanmak.

3- Allah'ın gönderdiği kitaplarına inanmak.

4- Allah'ın görevlendirdiği peygamberlere inanmak.

5- İnsanın öldükten sonra kabir hayatı geçireceğine, kabirdeki sorgu ve suale, sırata, mahşere, her şeyin hesabının inceden inceye sorulacağına, insanların yaşayışlarına göre cennet veya cehennemdeki yerlerine gideceklerine, orada sonsuz kalacaklarına inanmak.

6- Her şeyin Cenab-ı Allah'ın yaratmasıyla olduğuna şeksiz şüphesiz inanmak.

Bunların tamamı noksansız kabullenilecektir.

- İman, gerçekçi olacaktır. Ümitsizlik ve şüphe hali olmayacaktır. En önemli olanı da iman amele dönüşmelidir.

- Tam iman etmeyenin, itikadı düzgün olmayanın imanı geçerli olmaz.

- İman, vesveseden uzak olmazsa, imanın tadı alınamaz. O zaman gününü gün eder, gafletle ömrünü geçirir. Her şeyi dünyasıdır, dünyanın zevkleriyle yetinir. Ama asla mutlu olmaz. O haliyle de bu dünyadan göçer gider.

İnanan ne diye inanıyor? İnanmanın manası ne?

İnanmanın manası, Âlemlerin Rabbı olan Allah'a tam bir teslimiyettir. İnanmak demek "Ya Rabi! Seni her şeyinle kabul ediyorum. Senden başka tapılacak, kulluk yapılacak ilâh yoktur. Senin buyruklarını harfiyyen yerine getireceğim" demektir.

- İman taklid-i iman olmayacaktır.

- İman, şirkten uzak olmalıdır. Dikkat edilecek şeyler:

1- Allah'tan beklenen başkasından beklenme-yecektir.

2- Allah için yapılan başkası için yapılmayacaktır. Bir şey ya Allah içindir ya da değildir. Başkası için olan aynı zamanda Allah için de olmaz. Arap müşrikleri Allah'a inanır

ve ibadet ederlerdi. Putlara da Allah'a yaklaştırsın diye taparlardı, "Şunun şunun için hassaten Allah rızasın" denmez.

- 3- Allah'ın sıfatları başkasında görülemez.
- 4- Allah'tan başkasına güvenilip dayanılmaz. (En'am: 102)
- 5- Allah'a şekil ve mekân gösterilemez.
- 6- Kurtuluş Allah'tan başkasından beklenmez.
- 7- Allah'tan başkasına kulluk yapılmaz. (Cin: 18)
- 8- Allah'ın eşi benzeri yoktur. (Şuara: 11)
- 9- Şirke ve küfre götüren davranışlardan kaçınılmalıdır.

Hz. Ebubekir (r.a.)'den rivâyet ediliyor:

Peygamber (S.A.V.) Efendimiz:

- "Şirk sizin aranızda karıncanın kımıldamasından daha gizlidir" buyurunca Hz. Ebubekir(r.a.) Efendimize:

- "Ya Rasulallah! Şirk, Allah'tan başkasına ibâdet etmek değil midir? Yahud Allah'la birlikte başkasına tapmak değil midir?" diye sorar.

Bu soruya Peygamberimiz:

- "Allah hayrını versin ey siddik!... Şirk, sizin aranızda karıncanın kımıldamasından daha gizlidir. Sana onun küçüğünü – büyüğünü giderecek bir haber vereyim mi?" buyurunca Hz. Ebubekir(r.a.) de:

- "Hay hay ya Rasûlallah" karşılığını verince, Efendimiz (S.A.V.) de:

- Her gün üç defa:

- Ey Allah'ım!.. Bile bile şirk koştuktan sana sığınırım. Bilmediklerimden de senden af dilerim, dersin. Şirk: Bana filân ve Allah verdi, demendir. Denктаşlık ise: Eğer filân olmasa idi, beni falanca öldürecekti, demektir", buyurdu. Hasılı, şirk bu derece gizlidir. Cenab-ı Hakk, Ümmeti şirkin gizlisinden de açığından da korusun ve kurtarsın...

- **İmana bit'at karıştırılmamalıdır.** Bit'at diye de bazı güzel şeyler terk edilmez. Terk edilirse bazı güzelliklerden olunur. Ama bit'at işlenirse amellerden olunur.

- **İmandan sonra amel edilmelidir.** Eğer amel edilmezse, iman korunamaz. İhmal, zamanla isyana dönüşür. Kıblesiz hayat, imansız bir sonla noktalanır. Amelsiz yaşamak, Allah'ın razı olmadığı bir hayat olur. İman sözde kalır, gereği yapılmazsa, insan kurtulamaz.

Kur'an-da şöyle bir uyarı var: “Allah’ı unutan ve bu yüzden Allah’ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın.” (Haşr: 19)

Sevgili peygamberimiz ilk Cuma hutbesinde şunları söylemiştir:

“Son peygamber Muhammed aleyhisselâmın, Medine’ye hicretten sonra iradettiği ilk Cuma kutbesinde:

“Ey insanlar! Sağlığınızda ahiret azığı hazırlayın ve onu kendinizden önce gönderin. Elbette bilirsiniz ki her biriniz ölecek ve sürüsünü çobansız bırakacaktır. O zaman Allah, insana, orada hiçbir tercüman ve vasıta olmaksızın şöyle diyecek:

- Benim Resulüm gelip sana bildirmedi mi? ben sana mal verdim, ihsanda bulundum; Sen bu nimetlerden ahiret payı olarak ne ayırdın?

O da sağına soluna bakacak, hiçbir şey göremeyecek; önüne bakacak, cehennemi görecektir.

Öyle ise, yarım hurma ile de olsa, ateşten kendini koruyabilen hemen bu hayrı işlesin. Onu da bulamayan varsa, bari güzel bir söz söylesin. Çünkü bir iyiliğe 10’dan 700’e kadar sevap verilir.

Selâm size! Allah’ın rahmet ve bereketleri sizinle olsun!”

Dil, inandım, kalbim temiz derken hareketlerimiz, yaşayışımız bunu ispatlamalıdır. Yaşantımız inanmayanın yaşantısına benzememelidir. Başkalarının bizim hakkımızda söyledikleri çok önemlidir.

Sonuç olarak iman, Allah ne emrettiyse onun kabulü ve yerine getirilmesidir. Haramlardan, günahlardan kaçılmasıdır ve müslüman olarak ölebilmek için çaba sarf edilmesidir.

2. BÖLÜM

İSLÂM

- İslâm Nedir?

İslâm, Cenab-ı Allah'ın bizim için beğenip seçtiği kıyamet dinidir. İslâm'dan başka bir din gelmeyecektir. İslâm, önceki dinleri de geçersiz kılmıştır.

Müslüman, İslâm'ı bilmek, yaşamak ve başkalarına öğretmek durumundadır. Hatta imandan hemen sonra, ibadetlerden önce dinini bilecektir. Dinini doğru ve sağlam kaynaklardan öğrenecektir.

İslâm'ı yaşamak, gücü nisbetinde anlatmak her müslümanın görevidir. İnsanın dinini yaşaması ve sahip çıkması o kimseyi Allah'ın sevdiğinin belirtisidir.

Ne diyor Peygamberimiz:

“Rab olarak Allah'ı, din olarak İslâm'ı, peygamber olarak Muhammed'i seçip beğendim diyen kimse, cenneti hak etmiştir.” (Ebu Davud Vitir: 26)

İnsan dininin emir ve yasaklarını yerine getirirse, ancak o zaman dinini, imanını koruyabilir.

Dinini bilirse yanlış iş yapmaz, sevap kazanayım derken günah kazanmaz. Bilirse, günahattan, haramdan korunur.

Dinini bilmeyen, din alır, din satar, dinini dünya ile değiştirir. Hem ibadet eder hem de günaha devam eder. Sık sık şeytanın tuzağına düşer, şeytan ona sık sık vesvese verir. Azıcık amelini güvenmelidir.

- İslâm'a karşı olunmaz. Kur'an-da:

* “Allah yanında hak din İslâm'dır.” (Al-i İmran: 19)

* “Kim İslâm'dan başka din ararsa, asla böyle bir din kabul edilmeyecek, ahirette de zarar edenlerden olacaktır.” (Age: 85)

* “Sizin için din olarak İslâm'ı beğendim.” (Mâida:3)

* “Allah size “Müslüman” adını verdi.” (Hac:78)

Hak din İslâm'dır. İslâm'a karşı olmak, Allah'a karşı olmaktır. Çünkü, İslâm Allah'ın dinidir. Ve her türlü hayrın her türlü iyiliğin kaynağıdır.

Amerika'da çıkan bir dergide insan beyninin dine meyilli olarak yaratıldığı, beyin sınırlarının arasındaki bağlantıların dinsel inançlara elverişli biçimde olduğu belirtilmiştir.

Şair: “Dinin yoksa neyin vardır?

Var cenazeni kendin kaldır.

Din dayanak Hakk’tan kula.

Dinsiz adam heder ola.” demiştir.

- İyi bir müslüman nasıl olmalıdır:

- 1- İmanı tam, teslimiyeti tam, batıl inançlardan uzak, itikadı düzgün olmalıdır.
- 2- İslâm’ı yaşayan, ibadette devamlı olmalıdır.
- 3- Sünnet üzere yaşamalı, her zaman iyi niyetli olmalıdır.
- 4- Ahlâkı, güzel olmalı, Allah’ın kullarına hizmeti görev bilmelidir.
- 5- Müslümanları kardeş bilmelidir.
- 6- Aleyhine de olsa dosdoğru olmalıdır.
- 7- İyi ortamlarda, iyi insanlarla beraber olmalıdır.
- 8- Anlamsız şeylerden uzak, nefesine hakim olmalıdır.
- 9- Elinden, dilinden kimse zarar görmemelidir.
- 10- Onurlu, namuslu olmalı, kimsenin hakkına tecavüz etmemelidir.
- 11- Uyanık, duyarlı olmalı, işini sağlam yapmalıdır.
- 12- Günaha, harama düşerim korkusu içinde yaşamalıdır.
- 13- Her konuda iyisini, faydalısını, Allah’ın rızasına uygun olanı yapmalıdır.
- 14- Son anında müslüman olarak bu dünyadan ayrılmak arzusunu taşımalıdır.

- Müslüman dini yaşadığı gibi değil, inandığı gibi yaşamalıdır. Dini çıkarına uydurmamalıdır.

Dinin kurallarını Allah koymuştur. Din değişmez, değiştirilemez. Din de yorum yapılmaz, “bana göre şöyle” denmez. Haram olan bir şey helâl kılınmaz. Haram, her zaman, her yerde, herkes için haramdır.

Çağa göre din, kişiye göre din olmaz. Birilerinin bir şeyi yapması, onu meşrulaştırmaz.

Din de akıl yeterli olsaydı, Allah peygamber ve kitap göndermezdi. Vahiy akıldan üstündür ve önce gelir.

Sağlıkta doktorun iyisini ararken, dinde menfaatimize uygun olanı arıyoruz.

Bu konuda **Hz. Peygamber şöyle der:** “Müslümanlar arasında sulh caizdir. Yalnız helâli haram yapan sulh hariçtir.” (Ramuz-el Ehadis: 219/5) **Kur’an şöyle uyarıyor:**

“Allah’ın sözü değişmez. Yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan, seni Allah yolundan sapıtırlar. Onlar zandan başka bir şeye tabi olmazlar. Yalandan başka söz de söylemezler.” (En’am: 115-116)

Cenab-ı Allah’ın dinde de ortağı yoktur. Allah’ın hükmünü müslümanın değiştirmeye hakkı yoktur. Kur’an-ın hükmü kıyamete kadar değişmeyecektir. Kur’an-ın hükmü değiştirilirse, Kur’an değiştirilmiş olur.

Müslüman, böyle inanacak böyle kabul edecektir.

Hz. Peygamber şöyle buyuruyor:

“Öyle bir zaman gelecek ki, kişinin islamiyeti yaşaması, elinde kor ateş tutar gibi zor olacak.”

Müslüman, günahla karşı karşıya geldiği zaman Allah’tan korkup günahtan kaçabiliyor, temiz kalabiliyorsa, işte o zaman gerçek mü’mindir.

Müslüman, imkân bulamadığı için günah işlemeyen, parası olmadığı için içki içmeyen, kumar oynamayan ve zina etmeyen değil. Her imkâna sahipken “Ben müslümanım, ben Allah’tan korkarım” diyen, günahattan kaçan insandır.

Müslüman, başkalarının kınamasından korkmayan, kimliğini gizlemeyen, ne derler, müslüman deyiverirler diye çekinen kimse değildir.

- İslâm bizden ne istiyor?

İslâm’ın bizden bazı istekleri var. Bir kaçını burada zikrederim:

* “Allah yolunda harcayın. Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın.” (Bakara: 195)

* “Ey iman edenler! Siz kendinizle kendinizi tehlikeye atmayın.” (Mâida:105)

* “İslâm’a sımsıkı yapışın, parçalanmayın.” (Al-i imran: 103)

* “Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça, iyiliğe erişemezsiniz.” (Al-i İmran: 92)

* “Allah yolunda hakkını vererek cihad edin.” (Hac: 78)

* “İpliğini sağlamca büktükten sonra, çözüp bozan kadın gibi olmayın.” (Nahl: 92)

* “Rabbim Allah’tır” deyip, sonra da dosdoğru yaşayanlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir. (Ahkaf: 13)

* “Kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, Rabbin onu çetin azaba uğratar.” (Cin: 16-17)

* “Rabbim Allah” deyip, dosdoğru olanların üzerine melekler iner. (Fussilat: 30)

* “İnsanları Allah’a çağırın, iyi iş yapan ve “Ben müslümanım” diyenden daha güzel sözlü kimdir.” (Fussilat: 33)

Evet müslüman böyle diyecek, böyle olacaktır.

3. BÖLÜM

MÜSLÜMAN

- Müslüman kimdir?

Müslüman İslâm'ın şartlarını ve imanın şartlarını aynen kabul eden kimsedir.

Kur'an-da bildirildiğine göre: “Allah size önceki toplumlarda ve Kur'an-da size “müslüman” adını verdi. Öyle ise, namazı kılın, zekatı verin. Allah'a sıkı sarılın, O sizin mevlânızdır.” (Hac: 78) Bu ayette bildirildiğine göre Cenab-ı Allah bize “müslüman adını” vermiştir. Onun için müslüman olmak neyi gerektiriyorsa, onu yapmak durumundayız.

Adımızın müslüman olması, müslüman olmamız için yeterli değildir. Nüfus cüzdanımızda da Dini: “İslâm” yazılmış olması da yeterli değildir. Müslüman olmanın şartları vardır. Şartlar yerine getirilmeden müslüman olunmaz. Yani sözde değil, özde müslüman olmak lâzım. Lafla peynir gemisi yürümüyor.

Hz. Peygamber(SAV) müslümanı nasıl tarif etmiş: “Müslüman, elinden, dilinden, müslümanların emin olduğu kimsedir.” (Tirmizi İman:12) Buna göre müslüman, zararlı değil, faydalı insandır. Bencil değil, başkalarının çıkarını da düşünen insandır.

- Müslüman nasıl olmalıdır? Müslüman denince farklı insan akla gelmeli, bakılınca, görünümüyle, hareketleriyle Allah'ı ve peygamberi hatırlatmalıdır. Yani müslüman, örnek insan olmalıdır.

Kur'an-a göre müslümanın vasıflarından bazıları şunlardır:

- Allah anıldığında kalbi ürperir.
- Her an Allah'ın huzurunda olduğunu hisseder.
- Sadece Allah'a ibadet eder, yalnız O'ndan korkar.
- Yalnız Allah'a güvenip, dayanır.
- Namazı dosdoğru kılar.
- Allah'ın verdiğiinden Allah yolunda harcar.
- İyiliği emreder, kötülükten sakındırır.
- Peygambere itaat eder.
- Sabreder, belâ ve musibetler karşısında isyan etmez.
- Boş şeylerden yüz çevirir.

- İrzini namusunu korur.
- Hiçbir şeyi israf etmez. Zamanı boşa geçirmez.
- Kula kulluk etmez, ancak yüce Allah'a kulluk eder.
- Günaha, harama bulaşmaz. Şüphelilerden kaçır.
- Yalan iş yapmaz. Aleyhine de olsa doğruluktan ayrılmaz.
- Gıybet etmez, iftira etmez, kötü zanda bulunmaz.
- Zulmetmez, haksızlık etmez.
- Rızkını, ecelini onun bunun elinde aramaz.
- Allah'a güvenir, dayanır, beklediğini ondan bekler.
- İslâm ahlâkı ile ahlâklanır, görev ve sorumluluklarını yerine getirir.
- Emanete hıyanet etmez.
- Eline, diline, nefesine sahip olur.
- Allah'ın emir ve yasaklarına uyar.
- İbadette gevşeklik göstermez.
- Allah'ı çok zikreder.
- İrz ve namusunu korur.

Hadislere göre müslümanın bazı vasıfları şunlardır:

- “Müslümanın her şeyi hayırdır. Sevinç verici hal olur, şükreder, üzücü hal olur, sabreder.” (Ramuz el- Ehadis: 314/12)
- “Mü'minin hayırlısı kanaatkâr olanı, şerlisi de tamahkâr olanıdır.” (Age: 281/12)
- “Mü'min her halinde hayır üzerindedir.” (Age: 230/14)
- “Mü'min Allah yanında bazı meleklerden daha şerefliendir.” (Age: 231/2)
- “Mü'minin külfeti azdır.” (Age: 231/4)
- “Mü'minin her işi faydalıdır. Onunla yürürsün sana fayda verir. Onunla ortak olursun sana fayda verir.” (Age: 231/7)

- “En hayırlı mü’min ömrü uzun, ameli güzel, en şer mü’min de ömrü uzun ameli kötü olandır.”(Tirmizi Zuhd:21)

- “Müslüman herkesin emin olduğu, güvenilir kimsedir.”
- “Sünnet üzerine yaşayan kimsedir.”
- “Kul hakkına riayet eden, kimseyi hor görmeyen kimsedir.”
- “Farklı kimsedir. Farklı düşünen, farklı yaşayan kimsedir.”
- “Her işte Allah rızasını gözeten kimsedir. ”
- “Hedefi iyi kul, iyi ümmet olmak ve cennetlik olmaktır.”
- “Her şeyi imtihan bilir. Hayırlısını diler.”
- “Bid’atlerden kaçınır.”
- “Kendini kabir ehlinde bilir. Hesap vermeye hazır olur.”
- “Elinin altındakileri iyi yetiştiren kimsedir.”
- “Müslüman İslâm’ın, Kur’an-ın muhatabı olan kimsedir.”
- “İşinde sözünde sadık kimsedir.”
- “Sabırlı, hoşgörülü kimsedir.”
- “Örnek gösterilecek kimsedir.”
- “Asla hainlik etmez.”

- Nasıl iyi müslüman olunur?

Müslüman, önce dinini ve dininin inceliklerini bilmesi gerekir. İtikadını düzeltmesi gerekir ve dinini yaşaması gerekir.

Helâlden kazanmalı ve helâlden yiyip içmelidir ki, iyi bir müslüman olsun.

İnsan, küçük günahlardan ve şüpheli şeylerden kaçınmazsa, günah işlemekten kendini alıkoyamaz.

İyi müslüman, yaptığını iyi yapan, sözünü güzel söyleyen kimsedir.

- Ahlâkın güzelliği, kötü alışkanlıkların olmayışı o kişinin iyi bir müslüman oluşundandır.

- “İyi bir müslüman, yaratılış gayesine uygun yaşayan insandır.”

Hz. Peygamberin davetinin özü: “Müslüman ol kurtul” olmuştur. İyi müslüman, iman ederek küfrün pislüklerinden kurtaran ve ahirette de kendini kurtaracak işler yapandır.

Mevlana: “Nice insanlar gördüm üzerlerinde elbiseler yok; nice elbiseler gördüm, içlerinde insan yok” demiştir. İyi müslüman, müslüman olduğunu söyleyen kimse değildir, İslâm’ı yaşayan insandır.

- Müslümanın iyisi, müslüman olmayı ve müslümanca yaşamayı beceren, söylediği zaman hayır söyleyen veya susan, örnek insandır.

- İyi müslüman, bilerek isteyerek hata etmez ve hatasında ısrar etmez.

- İyi müslüman, ciddi iş yapar. Davranışlarını Kur’an-a göre düzenler. Sadece mü’minleri sırdaş edinir. Peygamber gibi, sahabe gibi olmaya çalışır, ömrünü iyi değerlendirir. Boş şeylerle uğraşmaz, Allah için ne yaptığına bakar.

- Ömrü uzadıkça hayırı artan, nefis engelini aşabilen müslüman, iyi müslümandır.

- İyi müslüman, iyi niyetli, amelde, imanda, haset etmez. Sövmez, yalan söylemez ve kaba davranmaz.

- Müslüman, değişen ve değiştiren kimsedir. Müslüman önce kendi değişecek sonra da başkalarını değiştirecektir.

Önce, işini, aşını, giyimini, ahlâkını, düşüncesini değiştirecektir. En önemlisi müslümanlık anlayışını değiştirecektir. Yani sözde müslüman değil, özde müslüman olacaktır. Müslümanlık anlayışını levha müslümanlığından çıkaracak, kalbine ve gönlüne indirecektir. Nüfus cüzdanı müslümanı değil, İslâm kimliğine sahip olacaktır.

Bundan sonra da eşini, çocuklarını, çevresini ve onunda çevresindekileri değiştirecektir.

Dükkanına astığı besmeleyi, evine astığı Allah lafzını okumayan, ne ölçüde müslümandır?

- Müslüman hayatını İslâm’a göre tanzim eden kimsedir. Müslümanlık zorla kıyılan nikâh gibi olmaz. Böyle olunca ne oluyor? Ölçü Kur’an olmuyor. Kur’an-a gereken değeri vermeyenler için **Peygamberimiz:** “Ey Rabbim! Kavmim Kur’an-ı büsbütün terkettiler” diye Allah’a şikâyet ediyor. (Furkan: 30) Bazıları Kur’an-dan faizle ilgili ayetleri okuyor, faiz yiyor. Bacılarımız tesettür ayetlerini okuyor, örtünmüyor. Kur’an müslümana talimatlar verir. Cenab-ı Allah’tan müslümana mektuptur. Müslüman, Kur’an-a uymak mecburiyetindedir.

- Müslümanın bir ölçüsü de Hz. Peygamberin sünnetidir. Müslüman, peygamber gibi yaşayacaktır. Peygamberin sünnetine tabi olacaktır ki, Muhammed ümmetinden olsun.

- Hiçbir şey iman sahibini caydırmamalı, yolundan döndürmemelidir. Çünkü hiçbir vaad pergamemiz (SAV)i davasından döndüremedi: “Güneşi sağ elime, ayı da sol elime verseniz, vallahi davamdan vazgeçmem dedi.” Müslümanlar mallarından, alacaklarından ve

sevdiklerinden vazgeçtiler de hatta canlarından bile vazgeçtiler de dinlerinden, imanlarından vazgeçmediler.

Günümüz müslümanı azıcık menfaatim var diye büyük tavizler veriveriyor.

Müslüman, Cenab-ı Allah'ın verdiği şeylerin hakkını tam olarak vermenin gayreti içerisinde yaşamalıdır.

Müslüman, müslüman olmanın şartlarını yerine getirmelidir. Onu gören, ona bakan: "İşte bu bir müslüman" demelidir.

4. BÖLÜM

İBADET

Nasıl ibadet?

- Cenab-ı Allah'a kulluk ve ibadet devamlı olur. Allah'a itaat ve kullukta kulun yapamayacağı bir emir yoktur. Yapıp da faydasını göremeyip, zarar göreceği bir emir de yoktur. Allah ibadetler için her türlü kolaylığı göstermiştir.

Ayrıca Allah, kulun iyi davranışlarını ibadet saymıştır. Meselâ susmak ve güzel ahlâk sahibi olmak en kolay ve en hafif ibadet sayılmıştır. Yolda başkalarına zarar veren ufak bir şeyin kaldırılması ibadettir. İbadet sevabı vardır.

İbadete Allah'ın değil, kulun ihtiyacı vardır. Kulun huzuru ve kurtuluşu söz konusudur. İnsanın korunması ve arınması için emredilmiştir. İbadete devam edenler maddi ve manevi faydalar elde ederler.

Belçikalı Prof. Dr. De Muynck şöyle diyor: “Dindarlık ömrü uzatıyor. Dindar müslüman uzun yaşıyor. Allah'a olan inanç ve ibadet ruh hastalıklarını azaltıyor...” (09.08.2000- Yenişafak)

ABD'de öğrencilere suç işlememeleri için üzerinde dini tavsiyeler bulunan kitap, defter kılıfı dağıtılmıştır. (18.08.2000- Zaman)

Müslüman her zaman, her yerde müslümandır. Her zaman Allah'ın kuludur. İbadette devamlılık esastır. İbadetin her çeşidini devamlı yapmakla sorumluyuz.

Şeytan peygamberimize şöyle der: “Son anda kelime-i şahadeti getir, ben de kurtulandan olurum.” Peygamberimiz üzülür. Allah şöyle vahyeder: “Biz son anda ona şahadet getirmesini unuttururuz.”

İbadetleri geciktirmek günahdır, tevbe istiğfar gerektirir. Terk ise isyandır. “Daha var, ilerde yaparsın” telkini şeytanın telkinidir.

Nahl sûresinin 92.ayetinde göre; ibadet, yapıp yapıp da bırakılıverilmeyecektir.

Hicr sûresinin 99.ayetinde: “Ölüm gelinceye kadar ibadet et!” emri vardır.

Al-i İmran sûresinin 102.ayetinde:”Allah'tan korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin.” buyrulmuştur.

Nasıl müslüman olarak ölünür? Müslüman olarak yaşanırsa, ancak müslüman olarak ölünür. Bir hadislerinde peygamberimiz: “Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz. Nasıl ölürseniz öyle haşrolunursu-nuz.”buyurmuş, müslüman olarak ölebilenin yolunu göstermiştir.

Hz. Peygamber birine şöyle diyor:

“Falan kimse gibi olma; geceleri ibadet ederken bırakıverdi.” (Riyaz-üs.Salihin: 192/154)

iman, ibadet, mutluluğun kaynağıdır. Duke Üniversitesinden Dr. Koenig, uyguladıkları tedaviden en fazla istifade edenlerin, dini kitap okuyan, ibadet eden ve inancını yaşayanlar olduğunu belirtmiştir.

İbadet edenlerin, dua edenlerin, dini hizmetlere katılanların daha çabuk iyileştiklerini, dindar gençlerin uyuşturucu, alkol kullanmalarının zor olduğunu, cinsi suçlar işlemediklerini bildirmiştir.

Ayrıca dindar insanların hayat tarzları daha sağlıklıdır. İbadet ve dualar pozitif hislere sebep olur, demiştir. (27.08.2003 Yeni Asya)

- **İbadeti terk yanlıştır.** Rabbimizin ikramı, ihsanı devamlı iken bizim O’na kulluğumuz devamlı olmazsa, yediğimiz, içtiğimiz nimet olmaktan çıkar. O zaman Allah kahrından vermeye başlar.

- **Bir kutsi hadiste Cenab-ı Allah:**

“Bana ibadet et ki, seni ihtiyaçtan kurtarayım, vücuduna rahatlık vereyim. Bana ibadet etmezsen, seni ihtiyaç içinde bırakırım. Vücuduna zahmet veririm, kalbine sıkıntı bırakırım.” buyuruyor. (40 Kutsi Hadis: 20- H.H. Erdem)

İslâm’da ibadetler insan yararınadır. İnsan fitratını zorlayan bir emir de yoktur, yasak da yoktur. Ayrıca ibadetler için her türlü kolaylık sağlanmıştır. Bütün bunlara rağmen hayatını Allah’a kullukla şekillendirmeyen, Allah’ın korumasından çıkar, boş ve manasız şeylerle uğraşmaya başlar.

Kur’an-da şöyle buyrulur:

“Bana dua edin kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar, aşağılanarak cehenneme gireceklerdir.” (Mü’min sûresi: 60)

“Bana kulluk et” diyor Allah. (Taha: 14)

İbadet, terk edilmediği gibi gecikmez. İbadetin gecikmesi bile suçtur, tevbe istiğfar gerekir.

Biri arkadaşına demiş ki:

- Hayat kırkıktan sonra başlar. O da cevap vermiş:

- Tabi ki otuz beşinde “ölmezsen.”

Delice, sorumsuzca hayat yaşanmaz. Şeytan insanı “daha var, daha gençsin” diye aldatır.

İnsan her yaşta ölebilir. Öyle bir an gelir ki, insanda ibadet edecek hal kalmaz, yıllarca şeytanın hakimiyetinde yaşanırsa, şeytan onu bırakıvermez ki, ibadet etsin.

Ben şunu şunu yapıyorum diye insan hem yaptığını yeterli görmemeli hem de kendini aldatmamalıdır. Öğrencinin başarılı olup, kurtulması için bütün derslerden başarılı olması lâzımdır. Bir dersten bile başarılı olamazsa mezun olamaz, diploma alamaz. İbadetlerde, kulluk görevleri de böyledir.

Peygamberimize soruyorlar:

- Allah yanında hangi ibadet sevimli ve makbuldür?
- “Az da olsa devamlı olanı” buyuruyorlar. (Buhar İman: 32)

Cenab-ı Allah Kur’an-da:

- “Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et!” (Hicr: 99) buyuruyor.

Sevgili Peygamberimiz: “Namaz gözümün nurudur.” demiştir.

Yeni müslüman olan Sakif Kabilesi, şart koşmuş, “Bizden öşür alınmasın. Biz cihada çağrılmayalım. Namaz bize farz olmasın.” demişlerdi. peygamberimiz şöyle dedi: “Sizden öşür alınmasın, siz cihada çağrılmayın. Ama namazsız dinde hayır yoktur.” (Ebu Davut Haraç: 25)

Ebu Derda peygamber bana şöyle dedi der:

“Paramparca edilsen, ateşte yakılsan da namazı terk etme, bile bile namazı terk eden Allah’ın korumasından mahrum kalır.” (İbn-i mace Fiten: 23)

Peygamber Efendimiz biraz daralırsa Bilâl’e şöyle dermiş:

- Bilâl kalk ezan oku, namaz kılalım da rahatlayalım.

Bir sahabe gazaya gidecekti. Peygamberimizden tavsiye istedi. Allah Rasülü ona: “Sen az seçde edilen yere gidiyorsun, secde ve namazları çoğalt.” buyurdular.

Hız. Ömer: “Namazı terk edenin İslam’da nasibi yoktur” demiştir.

Kur’an-da: “Secde et Allah’a yaklaş.” (Alak: 19) “Namaz Allah’tan korkandan başkasına ağır gelir.” (Bakara: 45) “Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar.” (Maûn: 4-5)

Peygamberimiz şöyle buyurur.

* “Sabah namazını kılanın ölümü kolay olur. Öğle namazını kılanın mizanı ağır olur. İkinci namazını kılan sıratı kolay geçer. Akşam namazını kılanın kabri geniş olur. Yatsı namazını kılanın suali kolay olur.”

* “Namazda gevşeklik gösteren, ölürken kelime-i şahadetini zor getirir.”

* “Sabah namazını terk edene melek: “Ey Fâcir!(büyük günah işleyen)” der.”

Öğle namazını terk edene ey haşır! (Hüsrana uğrayan) der.

İkinci namazını terk edene ey Âsi!(isyan eden) der.

Akşam namazını terk edene ey nankör! (Nimetin kıymetini bilmeyen) der.

Yatsı namazını terk edene ey kaybeden! der.

* “Namazda yedi şey şeytandandır:

- Burun kanaması,
- Uyuklama,
- Vesvese,
- Esneme,
- Kaşınma,
- Sağa sola bakma,
- Bir şeylerle meşgul olma.”

Dikkat edilirse namaz işlenen günahlara keffaret olur. Kur’an-da: “İyilikler günahları giderir.” (Hud: 114), “Allah kötülükleri iyiliklere çevirir.” (Furkan: 70) buyrulmuştur.

Bütün bunlar ibadetin, itaatin önemini gösteriyor.

Kur’an-da Allah şöyle emrediyor:

- “Ailene namazı emret; kendin de ona sabırla devam et!” (Taha: 132)

Hayatının sonuna doğru bir adam İbrahim Ethem Hazretlerine gelir “Senden beni aydınlatacak öğüt istiyorum” der.

1. İçinden Allah’a karşı gelmek fikri geçtikçe, Allah’ın nimetlerini yiyip içmemeye başla. Adam irkilir ve:

- Peki nasıl yaşarım?

- O halde seni yaşatın, rızıklandıran Allah’a isyan etmen doğru mu?

Adam:

- 2. öğüdün nedir?

- Allah'a isyan edeceksen onun mülkünde oturma.

- Bu da mümkün değil, nereye giderim?

- Öyleyse hem mülkünde oturacaksın hem de rızkını yiyeceksin, sonra da Allah'a isyan edeceksin, bu olur mu? Adam:

- 3. öğüdün nedir?

- Allah'a isyan edeceksen dikkat et seni görmesin. Görmeyeceği yerde isyan et!

- Bu olur mu? Allah her şeyi görür, bilir. Bunu nasıl yaparım? İbrahim Ethem der ki:

- O halde rızkını yediğin yurdunda barındığın Allah'ın gözünün önünde O'na isyan etme! Adam:

- Dördüncü öğüdünü de söyle, der. İbrahim Ethem:

- Son nefesini vereceğin anda Azraili kov. Hazır değilim de. Adam:

- Kovamam, deyince İbrahim Ethem:

- Bunları bildiğin halde bunca isyan niye? Bunca günah neden? der.

Hepimiz bu öğütlere ibret nazarıyla bakmalı, gereken dersi çıkarmalıyız ve Allah'a hiçbir şekilde isyan etmemeliyiz. İçimizden isyan etmek geldiği zaman bizi teşvik eden şeytandan uzaklaşmalıyız. "Defol kör şeytan" deyip kovmalıyız.

- Nasıl ibadet etmeliyiz?

Yapacağımız ibadete nefis, şeytan engel olmamalıdır. Vesvesesiz ibadet etmeliyiz. İbadete riya karıştırmamalıyız. Zevkine, hazzına varabileceğimiz bir ibadet etmeliyiz. Samimi, içten, sırf Allah rızası için ibadet etmeliyiz. Yani faydasını görebileceğimiz ibadet etmeliyiz.

İnsan vücudu ibadete muhtaç bir şekilde yaratılmıştır. Beden ve zihnin zindeliği ibadetle sağlanır. İbadet olmazsa erken bunama, hafıza kaybı, bedenin erken yıpranıp çökmesi gibi sonuçlar çabuk görülür.

- Dinin direği namazdır:

İnsan hayatında maddi ve manevi yönden en etkili ibadet namazdır. Namaz, insanın ölü hayatını diriltir. İnsanın hayatına hayat katar, insanı hayata bağlar.

Peygamberimiz: "Namaz mü'minin miracıdır." bu-yurarak, müslümanın namazla Allah'a yaklaşabileceği ve derecesinin namazla yükseleceğini bildirmiştir.

Kur'an-da: "Namaz hayasızlıklardan ve kötülüklerden alıkor." (Ankebut: 45)

* “Huşu ile namaz kılanların kurtulacağı bildirilmiştir. (Mü’minun: 1-2)”

* “Cennettekiler cehennemdekilere sorarlar:”

- Sizi cehenneme sokan nedir? derler. Onlar da:

- Biz namaz kılanlardan değildik, diye cevap verirler. (Müddesir: 40-43) Böyle diyenlerden olmamak için kible adamı olmamak lâzım.

Hız. Peygamber şöyle bildirmiştir:

“Kıyamet gününde kulun ilk hesaba çekileceği namazdır. Namaz tamamsa, “Tamam” diye yazılır. Tamam değilse, Allah meleklerle şöyle der:

- Bakın bakalım kulumun farz eksikliğini tamamlayacak nafileleri var mı? (Ramuz el-Ehadis: 158/6) Böylece namaz müslümanın nuru olacaktır. Bir hadiste de: “Namaz sebebiyle Allah hataları affeder” buyrulmuştur. (Age: 219/4)

Namazı kılmamak büyük hatadır. İhmal nedeniyle namaz borcu olanlar, bir an önce ödemeye başlamalıdır.

Hız. Ali’nin naklettiğine göre Peygamberimizin son sözü: “Namaza, namaza dikkat edin. İdareniz altında bulunanlar için Allah’tan korkun.” (Age: 562/10) olmuştur.

Namazın insan ile şirk ve küfür arasında bir perde olduğu, namazı terk edenin bu perdeyi kaldırmış olacağı bildirilmiştir. Hatta namazı terk edenin kâfirlere benzeyeceği haber verilmiştir. (Riyaz üs’Salihin 2/1082-1083)

Bir Allah dostuna “Namaz kılmayan kâfir olur mu?” diye sormuşlar. O da: “Olmaz ama, kâfir de namaz kılmaz” demiş.

Cenab-ı Allah bir kutsi hadiste: “Beş vakit namazı farz kıldım. Kim vaktinde kılsa onu cennete koyarım. Kim de terk ederse, onunla bir anlaşmam yoktur” buyurur. (Kutsi Hadisler, Terc. A. Varol: 1/235)

Namazın maddi manevi ve dünya ahirette faydaları çoktur. Namaz kılan abdestsiz gezmez. Abdest, mü’minin silahıdır. Musa Peygambere “Abdestsiz olduğun halde başına bir belâ gelirse, kendinden bil” denmiştir. Peygamberimizin bildirdiğine göre “Abdestli yatırı melekler sabaha kadar korur.”

Hız. Peygambere biri:

- Bana öğüt ver Ey Allah’ın Rasülü! demiş. O da:

- Namazın, hayata veda eder gibi kıl. Yani son namazmış gibi kıl” cevabını vermiştir.

Beş vakit ezan her müslümanı namaza ve kurtuluşa çağırır. Sabah “Namaz uykudan hayırlıdır” denilerek müslümanın kalkması ve Allah’ın huzuruna çıkması istenir.

Oruç ibadetine gelince; Oruç, kıyamet günü ve sıratı şefaatçi olacak olan ibadetlerdendir. Peygamberimiz: “Her şeyin zekâtı vardır, bedeninin zekâtı da oruçtur.” demiştir. (1.Canan Hadis Ars: 17/551)

Orucu bütün organlarla tutmak lâzım. Bunun için de günahlardan uzak oruç tutulmalıdır. Oruca niyetlenip de aç kalanlardan olunmamalıdır.

Zekat da malla yapılan bir ibadettir. Zekatı verilmemiş mal, yılan olup sahibinin boynuna dolanacak ve onu sokacaktır. Mal da Allah’ın ve kulun hakkı vardır. Verilmediği zaman telef olur. Vermeyen de salebe örneğinde olduğu gibi kendine yazık etmiş olur.

Peygamber(SAV):”Malının zekatını verdiğinde, onun şerrini kendinden gidermiş olursun” demiştir. (Ramuz el-Ehadis: 26/4) “Zekatı vermeyen rahmetten mahrum olur.” (Age: 351/10) Bir de malların zekatla korunabileceği bildirilmiştir. (Age: 374/2)

Hac ibadeti de önemlidir:

Hz. Peygamber: “Hac yapmak isteyen acele davransın” diyor. (Ebu Davut: Menâ’ sik: 6)

Hac, yerine başka ibadet olmayan İslâm’ın temel şartlarından biridir.

“Ya orada ölürsem, daha gencim, gelince günah eşlersem” gibi gerekçeler şeytandan gelen vesveselerdir.

Hz. Peygamber: “Hac murad eden acele etsin. Zira hastalanabilir. Bir sapık onu saptırabilir. Bir hacet onu yolundan alıkoyabilir.” der. (Ramuz el Ehadis: 400/13) demiştir.

Hac Allah’ın bir hakkıdır. (Al-i İmran: 97) Hacca herkes hazırlanmalı, hac nasip etmesi için Allah’a dua etmelidir. Faiz parasıyla ve hak hukukla gidilirse, bir turistik seyahat yapılmış olur. Hac defterine değil de seyyah defterine yazılır.

- Her günahattan sonra tevbe edilmelidir.

Tevbe, günahları terk ederek, Allah’a hicrettir. Tevbe etmemek, tevbe ederim diye günah işlemek ve tevbeyi geciktirmek insanı mahveder.

“Günahsız kul olmaz”, “Düşmez kalkmaz bir Allah” derler. Tevbe her kula vaciptir. Şeytanı ümit kestirinceye kadar tevbe edilmelidir.

Kur’an: “Ey iman edenler! Samimi bir tevbe ile Allah’a dönün. Umulur ki Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter.” buyurarak müslümanları tevbe etmeye davet eder. (Tahrim: 8)

* “Ey mü’minler! Hepiniz Allah’a tevbe edin ki, kurtuluşa eresiniz.” (Nur: 31) Ayeti ile de müslümanlar kurtuluşa davet edilmektedir.

Peygamberimiz de * “Her günahın ardından mutlaka tevbe edin.” demiştir. (Ramuz el Ehadis: 25/11)

* “Kul günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta meydana gelir. Eğer tevbe ederse o leke kaybolur. Günah işlemeye devam ederse tevbe etmezse, o siyahlık büyür ve kalbi karartır.” (Age:26/9)

* “Günahların küçüklerinden sakınınız.” (Age: 173/9)

* “Kim günahından sonra pişman olur, iki rekât namaz kılar ve Allah’a tevbe ederse, Allah da onu affeder.” (Age: 384/6) Böylece peygamberimiz bizi günahlarda ısrar etmeyip tevbe ederek kurtulmaya davet etmiştir.

- Duayı da elden bırakmamak gerek:

Duanın kabul olması için helâlden yiyip içmek ve bilerek günah işlememek gerekir.

Allah Rasûlünün bildirdiğine göre; Dua ibadettir. Dua belâ ateşini söndürür. Dua mü’minin silahıdır. (Hadis Ans: 11/136) Dua edenin günahı affolur, sevap kazanır ve hayrı çoğalır. (Ramuz el Ehadis: 104/8)

Kur’an-da: “Yalvarmanız olmasa Rabbin size ne diye değer versin?” (Furkan: 77) buyrulur. (Ramuz el Ehadis: 104/8)

İsm-i Azam ile Esmâ’ul Hüsna ile dua edilmelidir. Kul her bir ismi andığında Allah: “Buyur kulum!” der, duasını kabul eder.

Peygamberimizin ve büyüklerin hürmetine, onların yüzü suyu hürmetine diye yalvarılmalıdır.

Bir de bedduadan kaçınılmalıdır. Beddua edilmediği gibi beddua almaktan da kaçınılmalıdır. Haksız yapılan beddualardan da Allah’a sığınılmalıdır.

Müslüman sık sık Kur’an okumalı ve Kur’an-a her zaman uymalıdır.

- Kur’an, okuyanlar ve kendisine uyanlar için şefaattir.

Kur’an, okunması ve amel edilmesi için inmiştir. O, Allah’tan gelen mesajdır. Kur’an okuyan Allah’la konuşur, Kur’an okuyan Allah’la olur.

Kur’an şefaattir. Evler, Kur’an okuyarak nurlandırılmalıdır. Kur’an-dan yüz çevirenlerin sıkıntılı bir hayatı olur. Peygamberimizin bildirdiğine göre “Kur’an-a uyanları Allah yüceltir, uymayanları da alçaltır.” (Müslim: 2/817)

“Kalbinde Kur’an-dan bir şey bulunmayan kişi, harap bir ev gibidir.” (Tirmiz: 5/3079) “Kur’an okunmayan evde hayır az, şer çok olur. O ev sahibini sıkar.” (Ramuz: 80/10) “Kur’an

okunan evde melekler hazır olur, şeytanlar çekip gider. Kur'an okunmayan evde şeytanlar hazır olur, melekler bulunmaz ve evde darlık olur." (Age: 196/2) "En hayırlınız, Kur'an-ı öğrenen ve öğreteninizdir." (R. Salihiniz: 997) "Kur'an okuyan meleklerle olur. Kur'an-ı kekeleyip zorlukla okuyana iki kat ecir vardır." (Age: 2/998) Yanlışınızı melekler düzeltir.

"Kur'an okunduğu zaman onu dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin." (A'raf: 204)

"Kur'an şifadır. Müslümanlar için hidayet ve rahmettir." (Yunus: 57)

Kur'an nasıl okunacak? Hz. Peygamber Salih Merri'ye:

- "Kur'an oku" der. O da:

- "Kur'an sana indi Ya Rasülellah" diyor. Peygamber:

- "Sen oku oku" diyor ve gözleri yaşarıyor. Salih Merri'ye bakıp: "Hani gözyaşın?" diyor. Kur'an okunurken ağlayın. Ağlayamazsanız ağlar gibi yapınız." buyuruyor. (R. Salihin: 2/1188-1189)

Evimizin su ve elektrik ücretini yatırmayınca nasıl evimiz kuru ve karanlık kalıyorsa, ibadetler yapılmayınca da ev ve ev halkı rahmetten mahrum olur.

İnsan niçin ibadet eder?

- İman zayıflığından, bilmemekten dolayı ibadet edemez.

- İsyankârlıktan ve şeytanın hakimiyetinden,

- Haram yemek ve günah işlemekten,

- Hidayet nasip olmadığı, kulluk defterinden silinip cezalandırıldığı için ibadet edemez.

Bir insan, hem şeytanı hem de Allah'ı memnun edemez.

5. BÖLÜM

BESMELE

Besmelesiz hayat, fatıhasız mezara götürür.

- Fatıhasız mezar gibi besmelesiz hayat zevk vermez. Besmelesiz başlanılan her iş noksan olur. Bunun için her işimiz de besmele çekmeyi, şeytanın şerrinden Allah'a sığınmayı unutmamalıyız. Zira besmelesiz işten hayır gelmez.

Besmele, Allah'a ilticadır, Allah'a sığınmaktır. Her hayrın da anahtarıdır.

* “Eğer başta unutulacak olursa: “Bismillahi evvelihi ve ahirihi” denmelidir.” (Riyaz üs-Salihin: 2/732)

* “Yiyoruz doymuyoruz” diye şikayet edenlere Hz. Peygamber: “Besmele çekiniz, yemeğiniz bereketli olur” cevabını vermiştir. (Riyaz'üs-Salihin: 2/746)

* “Euzu besmele çeken, sabahtan akşama şeytanın şerrinden emin olur.” (Ramuz el-Ehadis: 433/5)

Besmele çekilmeyen iş eksiktir. Besmelesiz işe şeytan karışır. Besmelesiz çocuğa şeytan müdahale eder. Kur'an-da: “Kim Rahmanı zikretmekten gafil olursa, yanından ayrılmayan bir şeytanı ona musallat ederiz.” buyrulur. (Zuhuf: 36)

* “Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen hayvanın etinden yemeyiniz...” buyruluyor. (En'am: 121)

Laboratuar ortamında yapılan incelemelere göre besmelesiz kesilen hayvan etinde kan pıhtıları, çoğalmaya müsait bakteri ve mikroplar tespit edilmiştir. Etin rengi de siyah ve etin çabuk bozulduğu görülmüştür.

- Bir de Yüce Allah'ı her an anmak zikirle olur.

“Gece gündüz zikredenin,

Yardımcısı Rahman olur.

Her yerde Allah diyenin,

Hakk derdine derman olur.”

* Rabbimiz: “Kulum beni andığı ve dudakları benim için kıpırdadığı an ben kulumla beraberim” buyuruyor. (İ. Canan Hadis Ans: 17/505)

* “Kim yatağına abdestli olarak girer ve uyuyuncaya kadar Allah'ı zikrederse, uyandığında da bir şey isterse, Allah ona mutlaka istediğini verir.” (Age: 6/206)

İnsan, ağzı dualı yaşamalı, zikri dilinden eksik etmemelidir.

* Kur'an-da: "Beni anın ben de sizi anayım. Bana şükredin, nankörlük etmeyin."
(Bakara: 152)

* "Allah'ı çok anın, sabah akşam anın." (Ahzab: 41-42) "Allah'ı anmak, en büyük şeydir." (Ahzab: 56) "Rabbini an gafillerden olma." (A'raf: 205) "Allah'ı çok anın ki, saadete eresiniz." (Cuma: 10) "Münafıklar Allah'ı pek az anarlar." (Nisa: 142) "Gönüllüler Allah'ı anmakla sükûnete erer. Kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur." (Rad: 28) "Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. Kim bunu yaparsa ziyana uğrayandır." (Münafikün: 9)

* "Kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, gittikçe artan çetin azaba uğrar." (Cin: 17) "Kim Rahmanı zikretmekten gafil olursa, yanından ayrılmayan bir şeytanı ona musallat ederiz." (Zuhruf: 36)

Peygamber Efendimiz de diyor ki:

* "İçinde Allah'ın zikredildiği evle zikredilmeyen ev, dirinin ölüye olan durumu gibidir." (Ramuz el-Ehadis: 391/2) (R.S: 1463)

* "Sübhanellahi velhamdülillahi velâ ilâhe illâllahü vallahü ekber. Velâ havle velâ kuvvete illâbillah'i çoğaltınız. Bu salih amellerdendir. Ağaçların yapraklarını döktükleri gibi bu da hataları döker." (Ramuz el Ehadis: 80/13)

* "Yatağımıza girdiğiniz zaman 33'er defa Allahü Ekber, Sübhanellah, Elhamdülillah deyiniz." (R.Salihin: 1488)

* "Allah'ın rızasını gözeterek "Lâ ilâhe illallah" diyeni Allah cehenneme haram kılmıştır." (R.Salihin: 420)

* "Bir kimsenin son sözü Lâ ilâhe illâllah olursa, o kimse cennete gider." (Age: 921)

* "Üzüntüsü artan "Lâ havle vela kuvvete illâbillah" desin. Bu cennetin hazinelerindendir." (Müslim, zikir: 13)

* "Kim günde yüz defa "Subhanellahi ve bihamdihi sübhanellahi Estağfirullahel azim" derse bu sözden daha iyisi ile kıyamet gününde kimse gelmez. Ancak daha fazlasını söyleyen hariç." (Riyaz üs'salihin: 1480)

1439 No'lu hadiste bu zikri yüz defa diyenin günahları deniz köpükleri kadar da olsa af olunur, buyrulurken, 1441 No'lu hadiste de Allah'ın en sevdiği zikrin bu olduğu haber verilmiştir.

Hz. Ayşe, Peygambere nasıl dua edeyim?

Diye sormuş, Peygamberimiz de ona şöyle demesini tavsiye etmiştir:

“ALLAHÜMMAĞFİRLİ VELİVELİDEYYE VELİL MÜ’MİNİNE YEVME YEGUMÜL HİSEB”

Her zaman her vesile ile okunacak dua:

“RABBENA ATİNA FİDDÜNYA HASENETEN VE FİL AHİRETİ HASENETEN VE GINA AZEBENNAR.”

Bu dua, Riyaz’ı üs Salihın 1496 No’lu hadiste Peygamberin en çok yaptığı dua olarak bildirilmiştir.

Her kim günde yüz defa “LAİLÂHE İLLALLAHÜ VAHDEHÜLE ŞERİKELEH LE HÜLMÜLKÜ VELEHÜL HAMDÜ VEHÜVE ALA KÜLLİ ŞEYİN KADİR” derse on köle azat etmiş sevabı kazanır. Ayrıca ona yüz iyilik yazılır, ondan yüz kötülük de silinir. O gün akşama kadar şeytanın şerrinden korunur.” (Age: 1439)

Müslüman işlerini nasıl yürütecek?

- Müslüman işlerinde acele etmemelidir. Acele şeytandır. Yanlış yapmamak ve günaha girmemek için de büyüklerle istişarede bulunmalıdır. Bir de yanılmamak için Cenab-ı Allah’la istihare etmelidir.

Yapacağı işler içinde “İnşallah” demelidir ki, Allah onu mahcup etmesin.

Kur’an-da şu ikaz var:

“Allah’ın dilemesine bağlamadıkça yani “İnşallah” demedikçe, hiçbir şey için “Bunu yarın yapacağım” deme.” (Kehf: 23)

Kur’an-da şöyle bir hatırlatma da var: “Bahçe sahipleri –İnşallah- demeden mahsülü toplamaya yemin etmişlerdi. Biz de onlara belâ verdik.” (Kalem: 17-20)

Bir de Peygamberimiz Ye’cüc Mec’üc ile ilgili bilgi verirken seddi ne zaman “inşallah yarın tamamlarız” derler, işte o zaman aşarlar, diyor. (İ. Canan, Hadis Ans: 17/571)

- Müslüman güzel bir şey görünce de “Maaşallah” demelidir. Böyle derse nazarı da değmez. Bir hadislerinde peygamberimiz: “Sizden biri din kardeşinin nefsinde veya malında hoşuna giden bir şeyi görünce onu tebrik etsin ve “Barekallah” desin, nazarı değmesin.” buyurmuştur. (Ramuz el Ehadis: 389/8)

- Eğer müslümanın **kulağı çnlarsa**, yapacağı şey Peygamberimize salavat getirmek, selâm göndermek olmalıdır. “Esselâtü vesselamü aleyke ya Rasülellah” derse selâm göndermiş olur. “Sallallahü aleyhi vesellem”, “Allahümme salli ala Muhammed” derse, Salavat getirmiş olur. Bu konuda Peygamberimizin talimatı şudur: “Sizden birinizin kulağı çnladığında beni hatırlasın ve bana selât-ü selâm getirsin. Ve bir de şöyle desin: “Beni anan kimseyi Allah hayırla ansın.” (Age: 53/13)

- Eğer bütün gayretine rağmen **esnerse**, sesli esnenmemeli ve ağız kapatılmalıdır. Peygamberimiz: “Sizden biri esnerse, elini ağzına koysun. Zira şeytan esnemeyle beraber girer.” demiştir. (Age: 38/11) Esnemek şeytandır. Esnemek gaflettendir. Peygamberimizin esnemediği düşünülürse, bir de gevşek durulmayıp dişler sıkılırsa esneme olayı pek olmaz.

- **Hapşırma** anında da dikkat edilecektir. Sesin yükseltilmemesi ve dualaşılması gerekmektedir.

Peygamber Efendimiz: “Müslümanın müslüman üzerinde de beş hakkı vardır” der ve sıralar:

1. Verilen selâmı almak.
2. Hastayı ziyaret ve ona dua etmek.
3. Cenaze törenine iştirak etmek.
4. Uygunsa davete icabet etmek.
5. hapşırınca “Elhamdülillah” diyene “Yerhamü-kellah” yani “Allah sana merhamet etsin” diye mukabelede bulunmak.

Cafer(R.A.) şöyle anlatıyor: “Hz. Peygamber aksırdığı zaman “Elhamdülillah” derlerdi. Kendisine ”Yerhamükellah” denildiğinde o da: “Yehdina yedikümül-lah” derlerdi.” (Age: 537/7) Allah Rasülü bizim için en güzel örnektir. O neyi nasıl yaptıysa, bizim ölçümüz odur.

6. BÖLÜM

AHLAK

- Müslüman her şeyden önce ahlaklı, hayalî ve arlı olacaktır. Çünkü ahlaklı, namuslu olmadan müslümanlık olmaz. Müslümanın birinci vasfî güzel ahlaktır.

Hız. Peygamber: “Hayâ hayır getirir.”, “Hayâ, imandandır.”, “Utanmıyorsan dilediğini yap.” buyurarak ahlâklı, hayalî olmak gerektiğini belirtmiştir.

İnsanın eti yenmez, derisi giyilmez. Güzel ahlâkından başka nesi vardır?

- Müslüman her türlü kötü alışkanlıktan ve kötü ahlâktan uzak bir hayat yaşayacaktır. İslâm’da hem kötülük hem iman ve ibadet olmaz. İyiliklerin kötülükleri götürdüğü gibi, kötülükler de insanın iyiliklerini ve sevaplarını siler süpürür, götürür.

Kısaca müslümanın kaçınması gereken kötü huylar şunlardır:

- Yalancılık, sahtekârlık,
- Zülüm ve merhametsizlik,
- Hırs, tembellik, cimrilik,
- İhanet, hainlik,
- Tembellik, pısrıklık, tepkisizlik, korkaklık,
- İsyankârlık, inatçılık, geçimsizlik,
- Bencillik, bozgunculuk,
- Münafıklık, ikiyüzlülük,
- Yersiz kıskançlık,
- Hissizlik, duygusuzluk,
- Boş şeylerle uğraşmak, faydasız iş yapmak,
- Hayasız olmak,
- Kötü sözlü, kaba, kırıcı olmak,
- Öfkeli davranmak,

- Hafif meşrepli olmak,
- Yersiz şaka yapmak,
- İftira, gıybet etmek vb...

Bil ki sen, Allah'ın kullarına nasıl davranırsan Allah da sana öyle davranacak. Sen insanların hatalarını yüzüne vurma, kusurlarını gizle ki, Allah da kıyamet günü senin kusurlarını gizlesin. Kimseyi mahcup etme ki, Allah da seni mahcup etmesin. Sen affet ki, Allah da seni affetsin. Sen ihtiyaç gider ve yardım et ki, Allah da sana yardım etsin.

Sebe sûresinin 39. ayetinde şöyle buyrulur: “Siz hayıra ne harcarsanız, Allah onun yerine başkasını verir.”

Peygamberimiz de: “Uhud Dağı kadar altın olsa, beni sevindirmez. Dünya varlığı çok olanlar, ahirette sevapları az olanlardır.” buyurmuştur.

Kur'an-da “Ey iman edenler! Allah'tan korkun. Herkes yarına ne hazırladığına baksın.” (Haşr: 18) uyarısı vardır.

Müslüman, her türlü haramdan ve günahattan, kötü alışkanlıklardan; içkiden, kumardan, zinadan, hırsızlıktan ve sigara gibi şeylerden kaçınmalıdır.

- Müslüman doğruluğu asla elden bırakma-malıdır. Kendisinin ve yakınlarının aleyhine de olsa, doğruluk ve dürüstlükten ayrılmamalıdır.

Hz. Peygamber: “Beni Hud Sûresi ihtiyarlattı.” demiş ve ardında da sûrede geçen “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” ayetini okumuştur.

Doğruluk Kur'an-ın temel prensibidir. Tevbe sûre-sinde: “Doğrularla beraber ol” buyuruyor. (Ayet: 119)

Ahzab sûresinde de: “Doğru dürüst olan mü'min kadın ve erkekler için mağfiret ve büyük ecir hazırlandığı” bildirilmiştir. (Ayet: 35)

Bu konuda Peygamberimiz de şöyle bildirmiştir: “Doğruluk, iyiliğe götürür. İyilik de cennete götürür. Kişi doğru olunca derecesi, sıddıklar derecesine yükselir.” (R. Salihin: 1/85)

Yalan kişiyi kötülüğe götürür.

- Müslüman gösterişten uzak iş yapmalıdır. Çünkü riya insanın emeklerini boşa çıkarır. Peygamberimiz şöyle anlatır: “Kıyamet gününde aleyhinde ilk önce hesabı görülecek olanlar şunlardır: Şehid olmuş kimse huzura getirilir. Allah ona verdiği nimetlerini anlatır ve bunların karşılığı olarak sen ne yaptın? der.” O kul:

- Senin yolunda şehid oldum Rabbim, der. Allah:

- Yalan söylüyorsun, cesur desinler diye savaştın. Senin içinde öyle denilmiştir, der.

Sürüklenerek cehenneme atılır.

İkinci olarak ilim öğrenmiş ve öğretmiş, Kur'an okumuş getirilir. Ona da verilenler hatırlatılır ve ne yaptığı sorulur. O:

- İlim öğrendim, öğrettim. Senin rızan için Kur'an okudum, der. Ona da:

- Sen yalan söylüyorsun. Bilgili ve alim desinler diye sen bunları yaptın, denilir. Sürüklenerek cehenneme atılır.

Üçüncü olarak da Allah'ın kendisine bol bol nimetler verdiği zengin getirilir. Kendisine bunlar hatırlatılır ve bunlara karşı sen ne yaptın?denilir. O kul:

- Senin rızan için yardım yaptım, der. Ona:

- Yalan söylüyorsun "cömert desinler" diye yaptın ve sana da bu dendi, denilir. Sürüklene sürüklene cehenneme atılır. (Müslim: 6/152)

Bir şey Allah rızası için yapılmayacaksa hiçbir kıymeti olmaz.

Kötü huylar, insanı helâk eder. Kazandıklarını da alır götürür.

İyi huylar ise, kurtarıcı şeylerdir. Tam ihtiyaç duyduğu anda imdadına yetişir, sahibini sıkıntıdan, azaptan kurtarır.

Mevlana sakalları bembeyaz olmuş papaza der ki:

- Sen mi büyüsun, sakalın mı büyük? Papaz:

- Ben sakalımdan 20 yaş büyüğüm, cevabını verince, Mevlana:

- Yazık, çok yazık sakalın senden küçük olduğu halde o olgunlaşmış da sen halâ olgunlaşmamışsın, der.

Müslüman, olgunlaşması gerekirken olgunlaşmaz-sa, ona da yazık olacaktır. Hem de çok yazık olacaktır.

- Müslüman, gurur kibir adamı olamaz. "Gururlanma insanoğlu, ölmemeye çaren mi var?"denmiştir. Gurur, boşluğun, manasızlığın ve noksanlığın adıdır.

Allah gururlananlara şöyle diyor:

* "Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma. Çünkü sen ağırlık ve azametle ne yeri yarabilir ne de dağlarla boy ölçüşebilirsin." (İsra: 37)

Hız. Peygamber(SAV) demiştir ki:

* “Dünyada şöhret elbisesi giyene ahirette zillet elbisesi giydirilir. Gurur elbisesi giyenin Allah yüzüne bakmaz.” (Buhari Libas: 5) Düşünülürse, mal Allah’tan bize emanet. Bizden önce yaşamış, şimdi mezarda yatanlar bizden daha zengindi. Güzellik solan, yok olan bir şey. Nineler, dedeler: “Biz sizden daha güzeldik” diyor.

Hayatta hiçbir şey gururlanmaya, böbürlenmeye değmez. “Gururlanma senden büyük Allah var!”

7.BÖLÜM

HAK VE VAZİFELER

- **İnsan boşuna yaratılmamıştır.** Her şey, her canlı gibi onunda görevleri vardır. Kendine karşı, Allah'a karşı ve başkalarına karşı sorumlulukları vardır.

Önce insan kendisini yaratan Allah'ı bulmak ve iman etmekle sorumludur.

İnsan, bedenini sağlıklı ve temiz tutacaktır. Haram lokmadan koruyacaktır. Alkolle, sigara ile ve günah kirleri ile Allah'ın emaneti olan vücudunu kirletmeyecektir. Bundan başka iffet ve namusunu koruyacak, yüzünü kızartacak iş yapmayacaktır. Ahirette de bedeninin yanmaması için de her türlü tedbiri alacaktır.

İnsanın bir vazifesi de beden sağlığını koruduğu gibi ruh sağlığını da koruyacaktır.

Allah insanı çok yönlü yaratmıştır. İnsanın dünya ve ahiret saadetini tadabilmesi için görevlerini noksansız yapması lâzımdır.

- Bizi yaratan, yaşatan, her ihtiyacımızı veren Cenab-ı Allah'tır. Allah her şeyi de bizim emrimize ve istifademize vermiştir. Bütün bunlara karşı da kulun **Allah'a karşı görevleri vardır. Bunlar:**

1. İnanmak,
2. Emirlerine uymak, yasaklarından kaçmak,
3. Kulluk görevlerini yapmak,

Evet kul Allah'a karşı şeksiz şüphesiz inanacaktır. O'na itaat edecektir, ibadet edecektir. Şükredecek, zikredecektir. İstedliğini Allah'tan isteyecek, yalnız Allah'a ibadet edecek, yalnız O'na güvenip, O'na dayanacaktır. O'ndan isteyecektir.

- **Hz. Peygambere karşı da görevleri vardır.** Hz. Peygambere müslüman olarak gönülden bağlanacak, O'nu sevecek, sünnetine uyacak, O'na selâm ve selavat gönderecektir.

- **Ailesine karşı görevleri vardır.** Kendisini dünyaya getiren ana babasına evlatlık görevlerini yerine getirecek, onlara karşı tatlı dilli olacak "öf" bile demeyecek, rızalarını kazanmaya çalışacaktır. Ana-baba kendisine nasıl baktıysa, o da onlara ögle bakacaktır.

Ana baba öldükten sonra da kemiklerini sızlatmayacaktır.

Evlat ana-babasına bakacaktır ki, kendi evladı da ona baksın. Her şey bir nöbettir, karşılıktır.

Bundan başka eşine çocuklarına karşıda görevlerini yerine getirecektir. Onları helâl gıda ile besleyecek, dinlerini öğretecek, insani, ahlakî, eğitimlerini tamamlayacaktır. Aile fertlerine karşı kaba kırıcı davranmayacaktır.

Duruma göre insanın ana – babası, eşi ve çocukları, ya cenneti olacak ya da cehennemi olacaktır.

İnsanın kendini kurtarması yetmez. Yakınları kurtulmadan insan kurtulamaz. Kendi hesabının yanında yakınlarının da hesabını verecektir.

- **İnsanın diğer insanlara karşı da vazifeleri vardır.** Mesalâ, fakirlerin insanın malında bile hakları vardır. Komşunun insanın üzerinde hakkı vardır. Peygamberimiz: “Komşusu şerrinden emin olmayan cennete giremez”, “Komşusu açken tok yatan müslüman değildir.” buyurmuş ve üzerinde komşu hakkı olanı savaşa almamıştır. İnsanın dullara, yetimlere karşı, ihtiyaç sahiplerine karşı ve emri altında olanlara karşı görevleri vardır. Akrabalara karşı da görev ve sorumluluklar vardır. Peygamberimiz: “Rızkının, ömrünün artmasını isteyen akraba hakkını gözet sin.” buyurmuştur. (Buhari – Edeb: 12)

Göz hakkı denilen bir hak vardır. Bir şeyi alıp evine götürürken, yerken içerken, balkonda et kızartırken, göz hakkını düşünceksin.

Peygamberimiz şöyle diyor:

“Müslümanın müslüman üzerindeki hakkı:

- 1- Karşılaştığında selâm vermek,
- 2- Olumlu davetine icabet etmek,
- 3- Nasihat isterse nasihat vermek,
- 4- Aksırınca hamd ederse, şükrederse, “Yerha-mükellah” demek,
- 5- Hastalanırsa, ziyaret etmek,
- 6- Ölürse cenazesine katılmaktır.” (Müslim: 7/53)

Yardım edilmeyince, zarar verince, iftira, gıybet edince, yalan söyleyince, aldatınca, kovuculuk edince, sırrını yayınca, alay edince kul hakkı doğar. Hz. Peygamber şöyle buyurur:

* “Kıyamet günü eğer hak gasb ettiyseniz mutlaka ödeyeceksiniz. Öyle ki, boynuzsuz koyun, boynuzlu koyundan hak talep edecek.” (R. Salihin: 204)

* Bir hadiste de: “Kim bir karış miktar yeri haksızlıkla gasp ederse, o yer kıyamet gününde yedi kat olarak boynuna geçirilecektir.” (Age: 206) diye bildirilmiştir.

Allah Rasülün bir talimatı da şöyle:

“Kimin üzerinde zulüm varsa, hiçbir şeyin para etmediği gün gelmeden helâllik alıp kurtulsun. Aksi halde zulüm oranında salih ameli varsa, ondan alınır. Şayet iyilikleri yoksa, hak sahibinin kötülüklerinden alınıp üzerine yüklenir.” (Age: 210)

Kur'an-da: “O gün herkes ne kazandıysa, onu bulacak, kimseye haksızlık yapılmayacaktır.” (Mü'min: 17)

Bir hadiste: “Kim müslüman bir kimsenin hakkını yemin ederek ele geçirirse, Allah ona cehennemi vacip, cenneti haram kılar.” Biri:

- Ya Rasülellah az bir şey olsa da mı? demiş. peygamber:

- Misvak ağacından bir çubuk dahi olsa, cevabını vermiştir. (Age: 214)

- **Bir de hayvan hakkı vardır.** Cenab-ı Allah kul hakkını da helâl edip bağışlamıyor, hayvan hakkını da bağışlamıyor. Hayvan da kıyamet günü diriltilecek o da hakkını alacak, yani kendisine yapılanı aynen yapacak ve toprak olacaktır.

- **Müslüman her şey için Allah'a şükredecektir.** Nankörlük etmeyecektir. Kendisine ufak bir şeyi verene teşekkür ederken, her şeyi veren Allah'a şükretmemek olur mu?

* **Kur'an-da:** “Şükredin nankörlük etmeyin. Eğer şükrederseniz size nimetlerimi artırırım.” (İbrahim: 7+ Duha: 11) buyrulmuştur.

Sahip olduğumuz nimetlerden kıyamet günü mutlaka sorulacağız.

- **Müslüman Allah'tan gelene de sabredecektir.** Sabrın da şükürün de karşılığı cennettir.

* Kur'an-da: “Allah musibetlere katlanarak sabredenleri sever.” (Ali İmran: 146)

* “And olsun ki, sizi biraz korku ve açlık; maldan, candan, ürünlerden biraz azaltma yolu ile imtihan ederiz. Ey Peygamber sabredenleri müjdele!” (Bakara: 155)

Her şey bir imtihandır. Musibet, sabredene rahmet olur.

- Allah'a itaatte sabır gerekir.

- Günaha harama direnmede sabır gerekir.

- Musibetlere sabır gerekir.

- Allah'a şikayet eden, sabretmeyen isyan etmiş olur.

“Sabreden derviş muradına ermiş” derler. Koruk sabırla eremiş. Onun için sabır her şeyin başıdır.

- **Müslüman Ahde vefa göstermelidir.** Kur'an-da ”Ahdinizi yerine getirin.” (İsra: 34) “Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylersiniz?” (Saff: 2) “Anlaşmalar yerine getirilecektir.” (Maida: 1) “Antlaşmalar yerine getirilecektir.” (Enfal: 91)

Peygamberimiz de: “Münafıkın alâmeti üçtür:

1- Konuştuğu zaman yalan söyler.

- 2- Söz verdiği zaman sözünden döner.
- 3- Kendisine bir şey emanet edilince ona hıyanet eder.”buyurarak sözünde durmamayı münafık-lık alâmeti saymıştır. (Buhari İman: 24)

Başlangıçta Allah: “Ben sizin Rabbiniz değil miyim? demişti. biz: “Evet sen bizim Rabbimizsin” diyerek bir anlaşma yapmıştık. Söz vermiştik.” (A’raf: 172)

Bugün kaç kişi sözünde duruyor. Kaç kişi kulluk yapıyor?

Bakın Kur’an-da Allah bu durumda bize ne diyor: “Ey iman edenler! Sakın bile bile Allah’a ve Peygambere hainlik etmeyin. Aranızdaki emanetlere de hıyanet etmeyin.” (Enfal: 27)

Peygambere verdiği sözü Ebû Lübâbe yerine getirememiştir. Bu ayet inince kendini direğe bağladı. Ölünceye ve Allah tarafından affedilinceye kadar bir şey yiyip içmeyeceğine dair yemin etmişti. 7. gün düşüp bayıldı. Bunun üzerine affedildiğine dair ayet indi.

- Müslümanın iyiliği emretmek kötülükten sakındırmak, iyiliğe çıkar açmak, iyi örnek olmak, her iyiliği tebliğ etmek görevi vardır. Müslüman her haliyle iyiliğe sebep olacaktır. Müslüman bu görevlerini yapmadan kurtulamayacaktır. Hayırlı müslüman olmanın yolu da budur. (Ali-İmran: 104-110)

Bu görevlerini terk eden de helâk olacaktır. (Enfal: 73)

* “İyiliğe davet eden, o iyiliği yapanlar gibi sevap alır.” (R. Salihin: 172)

* “Ey mü’minler! Yalvar yakar olmanıza rağmen dualarınız kabul olmayacak duruma düşmeden önce iyiliği emir ve kötülükten men ediniz.” (İ. Canan Hadis Ans: 1/ 231) buyuruyor Allah Rasülü.

- Müslüman Allah’ın kullarına faydalı olan kimsedir.

Peygamberimiz şöyle anlatır: “Kıyamet gününde Allah soracak:”

- Benim için ne yaptın, ne getirdin? Kul diyecek ki:
- Namaz, oruç, zekat, hac.....
- Bunlar senin için, sen benim için ne yaptın?
- Senin için ne yapabilirdim Rabbim! Ona cevap:
- Benim kullarım için yapılan, benim için yapılmıştır, olacak.

Kur’an-da: “Siz hayıra ne harcarsanız, Allah onun yerine başkasını verir.” buyruluyor. (Sebe: 39)

- Müslüman tebliğ görevini yerine getirecektir. İnsanlara İslâm'ı anlatacak, gönülleri aydınlatacaktır. Yanlışları düzeltecek, eksikleri giderecektir. Çünkü bir insanı hidayete ulaştırmak dünyalara bedeldir.

- Müslüman, etki müsmümanı, hem de tepki müslümanıdır. Suya sabuna dokunmadan el temizlenmez. Korunulması, savunulması gereken ema-netler var.

* Peygamberimiz: “Üzerine düşen sözü söyleme-yene Cenab-ı Allah:

- Niye söylemedin?der.

- Konuşmamı falan korku engelledi.” deyince Allah:

- Benden korkman gerekmez miydi? diyecek, diyor. (İ. Canan Hadis Ans: 17/554)

* Bir hadislerinde de: “Sizden biri çirkin bir iş görürse onu eliyle, buna gücü yetmezse diliyle önlesin. Buna da gücü yetmezse kalbiyle buğzetsin. Bu ise imanın en zayıf derecesidir.” buyurur. (Müslim İman: 78+ B. Hadis Külliyatı: 7908)

Evet müslüman, nemelazımcı değil, etki ve tepki adamı olacaktır. Her türlü yozlaşmayı göz önüne getirip bunda benim payım nedir? diye kendini hesaba çekecektir.

8.BÖLÜM

HAYAT

- Nasıl bir hayat?

İnsan, dünyaya gelir gelmez işe yanlış başlamamalı ve yanlış adım atılmamalıdır. Dünyaya gözünü açtığı zaman sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okumalı, güzel bir müslüman ismi verilmeli, helâl süt ve helâl gıda ile beslenmeli, iyi insan, iyi müslüman olarak yetiştirilmelidir. Çünkü Allah her insana daha işin başında:

- Ben sizin Rabbiniz değil miyim? demiş, her insan da:

- “Evet, sen bizim Rabbimizsin” cevabını vermiştir.

Cenab-ı Allah neden böyle söz almıştır?

Kıyamet gününde: “Benim bunlardan haberim yoktu” dememesi için. (A’raf: 172)

Sabah güne ters başlanırsa, o gün bir çok şey ters gider. Hayata ters başlanırsa, hayat tersliklerle devam eder. Gömleğinizi giyerken ilk düğmeyi yanlış düğmellerseniz bütün düğmeler yanlış düğmelenmiş olur. Hayata iyi başlayanın da hayatı güzel olur. Ameli güzel olur. Ölümü güzel olur. Kabri de ahireti de güzel olur.

Felekten bir saat, bir gün, bir gece çalmaya kalkanın, hayatın bir anını bile nefesine göre yaşamaya kalkanın, hesabını vermesi kolay olmaz.

Dikkatli olmayan, günlük hayatta yanlış yönlendiriliyor ve kolayca günaha düşürülüyor. Meselâ deniliyor ki:

- Zaman bunu gerektiriyor...

- Şartlar böyle...

- Adetler böyle...

- Başkaları böyle yapıyor...

- El ne der?...

- İnsan günahsız olmaz...

- Bu da mı günah olurmuş...

- Hangi çağdayız...

E. Coşan hocamız: “İslâm’ın elinde kar gibi erimeyenin elinde İslâm kar gibi erir” derdi.

Din, dünya içindir, ahireti kazanmak içindir. Din yaşanır, ahiret kazanılır. Din yaşanmazsa, bizim yaşayışımız din olur. Önemli olan, dini doğru öğrenmek ve doğru yaşamaktır. Hayatın her anını çok iyi değerlendirmektir.

Zengin bir adam iki oğluna 24'er altın vermiş. Bunları iyi değerlendirin diye şehre salmış. Altınlar ve şehir birinin başını döndürürken, diğeri her bir altını yerli yerince harcamış, bir kısmını da muhafaza etmiş. Zevk safaya dalan sonunda perişan olmuş, 24'ü değerlendiren ise sıkıntıya düşmemiş. Akıllı davrandığı için babası da onu mükâfatlandırmış. Günün her bir saatini de değerlendiren pişman olmaz.

- Müslüman günlük hayatta neler yapmalıdır:

Hayat, Allah için, Allah rızası içindir. Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda yaşanmalıdır.

Her şeyi, Allah'ın huzurunda nasıl bulmak istiyorsak öyle yapmalıyız. İnsan kendi kendini aldatmamalıdır. Ne ekerse onu biçecektir.

- Her insan Allah'ı görüyormuş gibi yaşamalıdır.

- Her gün günlük muhasebe yapıp, çürükler, işe yaramayanlar, kokuşmuşlar ayıklanıp atılmalıdır.

- Hz. Peygamberden şefaet istemeye hakkımızın olabilmesi için O'nun sünnetine uygun bir hayat tarzı seçilmelidir.

- Şeytanın tuzağına düşmemek, “şeytan beni aldattı” dememek için şeytandan gafil olunmamalıdır.

- Hiçbir gün zararla geçirilmemelidir.

- Müslüman, bilgili ve şuurlu yaşamalıdır.

- Müslüman, dünya hırsına, dünyanın cazibesine kapılarak yakışsız iş yapmayacaktır.

- Müslüman, dili ile Allah'a şükretmeli, zikretmeli, ibadetleri, ahiretteki sorguyu unutmamalıdır. Bu dünyada herkese ders alacağı kadar ömür verilmiştir.

- Müslüman, kazancına, yediğine, içtiğine, parasını nereye harcadığına dikkat etmelidir.

- Müslüman, her an abdestli bulunmaya dikkat etmeli, işlerinde “inşallah”, “hayırlısı” demeyi ihmal etmemelidir.

Kendinden yaşlıyı görünce: “Onun sevabı benden çok”, küçük görünce de “Benim günahım ondan çok” demelidir. Günah işleyen görünce: “Rabbim beni günah işlemekten

koru” diye dua etmelidir. Hayır işleyen görünce de: “Bana da hayır işlemek nasip et Rabbim” demelidir.

Allah’tan gelen her şeye razı olmalı, sabır göstermelidir. Her güne besmele ile, okuya okuya başlamalıdır. Her organını günahattan korumalı, günaha düşmemek için direnmelidir. Yani gününü gün etme değil, günahsız geçirmeye çalışmalıdır.

Gün boyunca nefsin arzularına ve şeytanın telkinlerine itibar etmemelidir. İyilerle, iyi ortamlarda hayatını yaşmalıdır. Fitne ortamından uzak durmalıdır.

Her gün kendisinden istenilenleri yapmalı, kulluk defterinden silinmemeye gayret göstermelidir.

Her gün her an ölümü, öleceğini, kabre konacağını ve her şeyin hesabını vereceğini unutmamalıdır. Her işinde: “Allah biliyor, Allah görüyor, Allah soracak” düşüncesini taşımalıdır.

Ahirette peygambere yakın olabilmenin yollarını aramalıdır.

Günahattan, haramdan, şüpheli şeylerden, hatta mekruhtan kaçınmalıdır. Sofraya haram lokma koymamalıdır.

Pişman olacağı şeyi yapmamalı, Allah’ın sevdiği kul haline gelebilmek için ahlâkını güzelleştirmelidir.

Kul, Allah’ın yazıcı meleklerinin her şeyi yazdığını ve filme aldığını unutmazsa, günah kirine bulaşmaz.

Müslüman davranışlarında İslâm’a müslümana laf getirmeyecek şekilde hayatını yaşmalıdır. Her akşamda o günün hesabını gözden geçirmelidir. Hata varsa dönmelidir. Allah’a isyan ettiyse tevbe etmeli, kula karşı hatalı ise telafi etmeli ve helâlleşmelidir.

Müslüman, nasıl ölmek istiyorsa, nasıl muamele görmek istiyorsa öyle yaşamalıdır.

Sözün özü; pişman olacağı, utanacağı ve “keşke” diyeceği şeyleri yapmamalıdır. Kendine yakışan, “iyiki” diyeceği, insana, müslümana yakışan iş yapmalıdır.

9.BÖLÜM

GÜNLÜK HAYAT

Günlük hayat nasıl yaşanmalı?

- Dünya hayatını yaşarken müslüman, ölümü ve kıyameti yakın bilmelidir. Evet kıyamet çok yakın olabilir. Ölüm ansızın beklenmedik bir anda gelebilir. Zaten kıyamet alâmetlerinin çoğu kendini gösterdi. Dehşet günü yaklaştıkça yaklaşıyor. Helâl azaldı. Haram çoğaldı. Sevap azaldı, günah çoğaldı. Deccal evimize. Deccal ortalıkta dolaşıyor. Çoğumuzu kandırmış durumda.

Bir hadiste **Peygamberimiz**: “İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, onların hepsi Kur’an okur, ibadet eder, bit’atlarla da meşgul olurlar. Lâkin bilmedikleri bir şekilde müşrik olurlar ve okumalarına, ilimlerine karşılık rızık alırlar ve dünyayı din karşılığında yerler. İşte bunlar kör deccalin evanesi olacaklardır.” (Ramuz el-Ehadis: 504/3) demiştir.

- Müslüman, kıldığı namazı son namazmış gibi kılmalıdır. Yürürken sırat köprüsünde yürür gibi yürümelidir. Ateş çukurunun kenarında yürür gibi yürümelidir. Dosdoğru yürümelidir. Dosdoğru yürüyenlerin üzerine melekler iner, onlara korkmayın, üzülmeysin, cennetle sevinin derler. (Fussilat: 30)

- Müslüman, iyi iş yapmalı, her şeyin iyisini güzelini ve hayırlısını yapmalıdır. “İnsanları Allah’a çağıran, iyi iş yapan ve “Ben müslümanlardanım” diyenden daha güzel sözlü kimdir. (Fussilat: 33)

- Müslüman, hayatının her anını en güzel bir şekilde değerlendirmelidir. “Rabbim Allah’tır” deyip sonra da dosdoğru yaşayanlara korku yoktur. Ve onlar üzülmeceklerdir. Onlar cennet ehlidir. (Ahkaf: 13-14)

- Müslümanın hedefi, Allah rızası olacak, onu gören Allah’ı hatırlayacak, Peygamber ahlakıyla ahlaklanacaktır.

- Müslüman, her gün kendini hesaba çekecek. Kendi hesabının üzerinde Allah’ın hesabının olduğunu bilecek. Hayatını nasıl yaşadığına bakacak, münafık gibi mi, inançsız gibi mi yaşıyor, ona bakacak.

Müslüman böyle olmamalı deyip deyip, tenkit ettiği hayatı yaşamamalıdır. “Ben neden Allah’ın istediği gibi olamıyorum” diyerek eksikliklerini gidermelidir. Başına gelen her belâ ve musibet için benim hatam ne benim günahım ne demeli, eksikliklerini telafi etmelidir. Umuma gelen belâ ve musibetler içinde payıma düşen hata, kusur nedir diyerek ders almalıdır.

- Günlerin hayırlısı Cuma gününü daha iyi değerlendirmelidir. O günün ibadeti çok, duası bol, tevbesi çok olmalı, hayrı, hasenatı bol olmalıdır. Hele Cuma namazını terk edip münafıklar defterine yazılmamalıdır. Hanımefendi de çocuğunu, erkeğini cumaya hazırlayarak bol sevap kazanmalıdır. Cuma günü bacılar toplanmalı; dinlerini öğrenmeli, Kur’an okumalı ve dua etmelidir. Çünkü bunlara ihtiyacımız çoktur.

- Müslüman mübarek geceleri, mübarek zamanları kurtuluşu için fırsat bilmelidir. Çünkü böyle zamanlar bizler için verilen bir şans, tanınan bir fırsattır.

Farklı zamanlar, farklı insan olabilmek içindir. Ancak mübarek zamanlarda mübarek olunur. Mübarek anlarda insanın kaderi değişir. Yeri değişir, adı değişir. Onun için müslüman, bir daha o anı yaşamayacak şekilde değerlendirmelidir. Ayrıca bu güzel anların havasını devam ettirmelidir.

Mübarek zamanların feyzinden mahrum olan, çok şeyden mahrum olur.

- Müslüman, en hayırlılardan olmak için çalışmalı, her şeyin hayırlısını dilemeli, hayırlısı diye dua etmeli, “Bana hayır kapılarını aç Ya Rabbi!” demeli, “Benim için hayırlı olanını ver” demeli, Allah’tan dünyanın, ölümün ve ölüm ötesinin hayırlısını istemelidir. Kendisi de hayır adamı, sevap adamı olmalıdır.

- İnsan her gece ölüyor, her sabah diriliyor. Peygamberimiz yatacağı zaman elini yanağının altına koyar: “Allah’ım! Senin isminle ölür, senin isminle dirilirim.” derdi.

Peygamberimiz abdestli yatar. Fatiha, Ayete’l- kürsi, İhlas, Nâs, Felâk sûrelerini okurdu: “Uyku, ölümün kardeşidir” der, “Sizi geceleyin öldürür gibi uyutan O’dur” ayetini zikrederdi. (En’am: 60)

Bize “yatarken 33 defa Allahü Ekber, 33 defa Elhamdülillah, 33 defa Sübhanellah deyin“ diye tavsiye etmiştir.

Peygamberimiz geceleyin korkuluğu olmayan damda yatmayı yasaklamıştır. Bir hadislerinde: “Karanlık çökünce çocukları dışarıya salmayın. Çünkü şeytanlar o zaman ortalıkta dolaşır. Allah’ın ismini zikrederek kapınızı kapayın. Yanan ateşi söndürün. Allah’ın adını zikrederek yiyecek ve içeceklerin ağzını kapayın. Kapınızı Allah’ın adını anarak besmele ile kapayın. Zira şeytan, besmele ile kapatılan kapıyı açamaz.” (Buhar i Bed’ül halk: 11+ Müslim Eşribe: 96) buyurmuştur.

Gece yatsıdan sonra sohbeti yasaklamış, zamanında yatmayı ve sabah namaz için kalkmayı emretmiştir. Onun için müslüman erken yatacak ve kalkması gereken saatte kalkacaktır.

Küçükken bize şu duayı öğretmişlerdi: “Yattım sağıma kalktım soluma, melekler şahidim olsun imanımla dinime.”

Büyüklerimiz şunları hoş görmemişlerdir:

- Çok uyumak,
- Gece su içmek,
- Çok yiyerek yatmak,
- İdrarını tutmak,
- Çok cinsi ilişkide bulunmak.

Uykunun bölüneni dinlendirici ve doyurucu olur. Onun için teheccüt namazına kalkmak, müslümanın alışkanlıklarından olmalıdır. Zira o vakit, bereket vardır. Rahmet vardır.

- Günlük hayatta yasak olan şeylerden bazıları da şunlardır:

- * Şuursuz yaşamak,
- * Günaha üzülmemek,
- * Haramı helâl saymak,
- * Lânetli işler işlemek,
- * Günahı küçük görmek, günaha üzülmemek, tevbe etmemek,
- * Diline sahip olmamak; gıybet etmemek, iftira etmek, sövmek, yalan söylemek, söz taşımak, lânet okumak, yemin etmek,
- * İki yüzlülük yapmak,
- * Düşmanlık yapmak,
- * Kusur araştırmak,
- * Alay etmek,
- * Müslümanın başına gelen felâkete sevinmek,
- * Aldatmak,
- * Sözünden dönmek, vaadini yerine getirmemek,
- * İyiliği başa kakmak,
- * Övünmek, gururlanmak, riya, gösteriş yapmak,
- * Eziyet ve zulüm etmek,
- * Borcunu ödememek veya geciktirmek,
- * Hak yemek,
- * Faiz yemek,
- * Zina etmek,
- * Büyü yapmak yaptırmak, fala bakmak,

- * Uğur, uğursuzluk aramak,
- * Bit'ad işlemek,
- * Müstehcen söz söylemek, yazı yazmak, resimlerle vakit geçirmek.
- * İçki içmek, kumar oynamak, zina sayılan ve zinaya götüren davranışlarda bulunmak.

Müslüman, her gününü günahsız geçirmeye çalışmalıdır. İstemeyerek işlediği günahlara hemen tevbe etmeli, günahları affettirecek iyilikler, hayırlar ve faydalı işler işlemelidir.

Peygamberimiz günde 70 defa 100 defa tevbe etmiştir.

Müslüman, günah işlemekten korkmalıdır. Günahları küçük görmemelidir. Günah işlerken imanlı ve mü'min olarak günah işlemediğini bilmelidir. "Kaçacak yer neresi" (Kıyame: 10) diyeceği günü unutmamalıdır.

10. BÖLÜM

SEVİLECEK ŞEYLER

Müslüman neleri sevmelidir?

- Müslüman, önce Allah'tan hem korkacak, hem de Allah'ı her şeyden çok sevecek. Allah'tan korkacak, çünkü her şeyin başı Allah korkusudur. "Kork Allah'tan korkmayandan" denmiştir.

Peygamberimiz der ki: "Bir kimse Allah'tan korkarsa, Allah ondan her şeyi korkutur. Kim de Allah'tan korkmazsa, Allah onu her şeyden korkutur." (Ramuz el- Ehadis: 418/3)

Kur'an-da: "Ey iman edenler! Allah'tan O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin." (Al-i İmran: 102) buyrulur. Evet müslüman Allah'tan korkacak ve emirlerine muhalefetten sakınacaktır. (Bakara: 197)

Müslüman bilecek ki, şeytan Allah'a isyan ettiği için lânetlenmiştir. Müslüman için yol Kur'an yolu, sünnet yoludur. Allah'tan başka kimseden bir şey beklenmez. Çünkü veren Allah, alan Allah'tır. "Ya Rasülellah yetiş!", "İmdat Ya Rasülellah!" demek bile yanlıştır. Ey falanca yetiş, bizi kurtar, son anda yardım et, bizi kurtar, demek şirktir. Cenab-ı Allah kıyamet gününde böyle diyenlere "Git falanca versin, seni o kurtarsın" diyecektir.

Hiçbir zaman, hiçbir yerden, hiçbir kimseden, Allah'ı bırakıp da evlat istenmez. Dilekte bulunulmaz. Kısmet açılsın istenmez. İşlerin düzelmesi istenmez. Rızık istenmez. Şifa, şefaet istenmez. Allah'tan başkasına ibadet edilmez.

Müslüman, ancak Allah'a güvenip, O'na dayanır. "Güvenirsen Hakk'a güven, murad almaz yüz çeviren" denmiştir. Kur'an-da: "Allah'a güven. Vekil olarak Allah yeter." buyrulur. (Ahzab:3)

İslâm'da her şey Allah ve Allah rızası için olacaktır. Allah rızası için olmayan işte hayır yoktur. Cenab-ı Allah: "Deki: Şüphesiz namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir" buyuruyor. (En'am: 162) Böyle dememizi istiyor.

Müslüman, Allah'la barışık olacak, Allah'ın adını saygı ile anacak, Allah'ın emrine uyacak, yasaklarından kaçınacak, Allah'tan korkacak ve Allah'ı sevecek, kendisine bakıldığı zaman Allah'ı hatırlatacak. İşte Allah'a inanmanın, Allah'a kul olmanın belirtisi ve manası budur.

Allah'ı sevmenin alametleri de şunlardır: Allah'ı her şeyden daha çok sevmek, O'na kavuşmayı arzulamak, Allah için bir şeyler hazırlamak, dünyada huzurlu olduğu halde ahireti arzulamak, ibadet etmekten, Allah'ı zikretmekten zevk almak Allah'tan gelen her şeye razı olmak, Allah'ın talimatına uymak. Allah'ın sevdiğini sevmek ve sevmediğini de sevmemektir.

Peygamberimiz şöyle buyurur: “Üç haslet vardır; bunlar kimde bulunursa, o, imanın tadını tadar: Allah ve Rasûlünü her şeyden fazla sevmek, sevdiğini Allah için sevmek, küfre girmeyi ve dönmeyi ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek.” (Buhari İman: 9)

Müslüman, Allah’a kavuşmayı sevmeli, arzulamalı ve hazır olmalıdır.

“Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki: “Kim Allah’a kavuşmayı severse, Allah da ona kavuşmayı sever. Kim Allah’a kavuşmaktan hoşlanmazsa Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz!”

Hiz. Aîşe radiyallahu anha: “Biz ölmekten hoşlanmayız” dedi. Aleyhisselatu vesselam: “Kasdımız bu değil. Lâkin, mü'mine ölüm gelince, Allah'ın rızası ve ikramıyla müjdelenir. Ona, önünde (ölümden sonra kendisini bekleyen) şeyden daha sevgili bir şey yoktur. Böylece, o, Allah'a kavuşmayı sever, Allah da ona kavuşmayı sever. Kâfir ise, ölüm kendisine gelince Allah'ın azabı ve cezasıyla müjdelenir. Bu sebeple ona önünde (kendini bekleyenlerden) daha menfur bir şey yoktur. Bu sebeple Allah'a kavuşmaktan hoşlanmaz, Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz.” (Buhari, Rikak: 41) buyurmuştur.

Allah bizi yaratandır, rızık verendir. Biz ne zaman O'nu zikreder ve şükredersek, o Allah bizimle beraber olur. Allah'la beraber olduğumuz zamanlarda saygısızlık etmeyip, edepli davranmamız gerekir. Emrine uyulur, yasaklarından sakınılır. Her an Allah zikredilir, nimetleri düşünülüp şükredilir, Allah'ın büyüklüğü kudreti düşünülür. Her yönü ile Allah'a teslim olunursa, Allah'ın sevgili kulu olunur, kulluk defterinden silinilmez. Salihlerin arasına yazılır.

İkinci olarak müslüman, Allah'ın “Habibim” dediği Peygamber Efendimizi çok sevmelidir. Önce adını saygı ile anmalı, adını duyunca salavat getirmeli selâm göndermelidir. Daha sonra da sünnetine uymalı, onu arzulamalı ve şefaatinin ummalıdır. Peygamberin ümmeti olmakla şeref duymalıdır. Çünkü sünnet, dinin ikinci kaynağıdır, hafife alınmaz. Sünnetsiz din anlaşılır. Sünnet, Kur'an-ın hayata geçirilmesini sağlar. Sünnet olmazsa, namaz bile kılamazsınız. Namaz kaç rekat bilemezsiniz.

Bir adam, Mutarrif bin Abdullah'a:

- Bize sadece Kur'an-dan bahsedin; hadis anlatıp durmayın, demişti.

Mutarrif, adama şu cevabı verdi:

- Biz, hadisleri Kur'an-ın yerine anlatmıyoruz. Bilâkis, hadisleri anlatmaktaki gayemiz, Kur'an-ı en iyi bilen (yâni Hz. Peygamber'in) haber verdiklerini size nakletmektir.

Müslümanın ölçüsü, Allah Rasûlünün sünneti olmalıdır. Sünneti terk, peygamber düşmanlarının işidir. Kur'an, sünnete tabi olmayı emreder:

Abdurrahman bin Yezid, birinin üzerinde, giyilmesi Efendimizce yasaklanmış bir elbise gördü. Giymemesini söyledi.

O zat:

- Bana, Allah'ın kitabından bir âyet getir, elbisemi çıkarayım, dedi.

O zaman Abdurrahman kendisine şu âyeti okudu:

“Peygamber size neyi verdi ve emretti ise onu alıp yapınız. Neden sakındırdı ise, ondan kaçınız.” (Haşr: 7)

Bu ayetin ifadesiyle, Allah Resülünün emrettiği veya nehyettiği her şey, Kur'an-ın emri ve nehyi gibi yerine getirilmesi gereken dini hükümlerdir. Sünnete muhalefeten kaçınmak gerekir.

Kur'an-da: * “Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin, işlerinizi boşa çıkarmayın.” (Muhammed: 33)

* “Allah ve Rasulü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Kim Allah'a ve Rasulüne karşı gelirse apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.” (Ahzab: 36)

* “Ey İnananlar! Hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman Allah'a ve Rasulüne uyun.” (Enfâl: 24)

* “Kim peygambere itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur.” (Nisa: 80)

* Peygamberimize emir koyma yetkisi verilmiştir. Nisa Sûresinin 65. ayetinde peygamberin verdiği hükmü tam olarak kabullenmedikçe, iman etmiş olmazlar, buyrulmuştur.

* “Peygamber onlara iyiliği emreder, kötülükten men eder.” (Araf: 157) buyrulur, peygambere uymamız emredilmiştir. Yani peygambere uymak, Allah'ın emridir.

Hz. Peygamber(SAV)'de şöyle demiştir:

* “Ümmetimin fesadı zamanında benim sünnetimi ayakta tutan bir kimseye şehid sevabı vardır.” (Ramuz el-Ehadis: 226/18)

* “Sünnet hududunda yapılan az amel, bid'at dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır.” (Age: 319/13)

* “Allah'ın ve meleklerin lâneti, sünneti öldürenleredir.” (Age: 507/5)

Sünnete ve şefaate çok muhtacız. İslâm'da sünnet ayrı Kur'an ayrı değildir. Sünnet vahiy mahsulüdür, sünneti inkâr eden küfre girer. İnsanlığa en güzel şeyleri Allah Rasülünün sünneti sunmuştur. Cahiliye insanı Peygamberin sünneti ile kurtulmuştur. Bu günde ona uyan kurtulur. Uyan Ebu Bekir(r.a) gibi kurtulur. Uymayan da Ebu Cehil gibi helâk olur.

Peygamber söylüyor: “Sünnetimi terk eden benden değildir.” diye. Peygamberin ümmetinden olmanın yolu O'na uymaktır.

Allah kimi sever? Allah, kendini seveni sever, peygamberini seveni sever. Allah ibadet, itaat edeni sever. “Sen Allah'ı seversen, Allah seni sevmez mi? Allah'a lâyük kul, Muhammed'e lâyük ümmet olmamız lâzım ki, Cenab-ı Allah bizi sevsin.”

Allah, kendi rızasını gözeteni sever. Allah, bir kulundan razı olursa, onu sever. O zaman Allah, dünyada ve ahirette onunla beraber olur.

Allah'ın rızasını gözetmeyenin, Allah'a isyan edenin işleri ters gider. Kendi organları bile ona isyan eder. Ona itaat etmesi gerekenler de ona isyan eder.

Allah, bir kimsenin sevdiği bir malı, sevdiği bir kimseyi elinden aldığı zaman, sabreden ve isyan etmeyeni sever.

Kendisine gelen belâda olsa, nimet de olsa rıza gösterip boyun eğeni Allah sever.

Allah, sevdiği kulları seveni sever.

Allah kimi sevmez?

- 1- Tevbe ederim, Allah beni affeder, düşüncesiyle günah işleyeni Allah sevmez. Belki ona tevbe etmek bile nasip olmaz.
- 2- Öğrenip öğrenip de bildiğini uygulamayanı,
- 3- Yaptığı işlerde dürüst ve samimi olmayanı,
- 4- Allah'tan gelene sabretmeyeni,
- 5- Allah'ın nimetlerine şükretmeyeni,
- 6- Allah'ın taksimatına razı olmayanı,
- 7- Ölenlerden ibret almayanı,
- 8- Dünyaya meyledeni Allah sevmez.

Peygamberimizin buyurduğu gibi insan, “Ne kadar yaşarsa yaşasın bir gün mutlaka ölecektir. Neyi severse sevsin bir gün mutlaka ondan ayrılacaktır. Ne yaparsa yapsın onun hesabını mutlaka verecektir.” Onun için her fırsatı değerlendirmelidir. Bir Allah dostu şöyle demiş: “Ey insan! Çocukluğun oyunla geçti. Gençliğin isyanla, gafletle geçti. İhtiyarlayınca zayıf düşeceksin. Acaba sen ne zaman Allah için faydalı amel işleyeceksin?”

Kendi kendimize soralım: Allah için ne yaptık? Allah için neyi feda ettik? Bugüne kadar hep menfaatimiz için mi yaşadık? Bize yapılan nasihatlarla, yazılıp çizilenlere dudak mı büküldük? Allah hayatını nasıl yaşadın deyince ne cevap vereceğiz? Önemli olan budur.

Eğer kalp öldüyse, bir kimse zevkle ibadet yapamaz, günahkâr olmaktan korkmaz, ölenlerden ibret almaz ve dünyaya sevgisi artar, ölmek istemez.

Eğer bir insan ahireti unutmazsa, Allah onun dünya işlerini kolaylaştırır.

Hayat, doğumla ölüm arası değildir. Ölmekle hayat bitmez. Bu dünya hayatının bir de ahireti var. Ahireti unutmak, bütün kötülüklerin ve günahların başıdır. İnsan dünyada kalacağı kadar dünyaya gönül vermeli, ahirette yaşayacağı kadar ahirete meyletmeli ve cehenneme dayanabileceği kadar Allah'a isyan etmelidir.

Dünya hayatı geçici ve sınırlıdır. Ahiret hayatı ise sonsuzdur. **Kur'an-da:** “Biz gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları, oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık.” (Duhan: 38) diyor Allah. Ardından da:

“Sakin dünya hayatı sizi aldatmasın, şeytan da sizi kandırmasın.” (Fatır: 5) “Dünya hayatı eğlenceden ve oyundan ibarettir. Asıl hayat ahiret hayatıdır.” (Akebut: 64) buyuruyor, bizi uyarıyor.

Dış ülkelere çalışmaya giden biri izne gelmişti. Giyimi iyi idi, belli ki biraz da cebinde parası vardı. Arabası da kahvenin önünde duruyordu. Bir yaşlı dedi ki: “Hayatını kurtardın.” Gözleri yaşardı ve dedi ki:

- Namaz yok, ibadet yok, İslâm yok. Nasıl hayat kurtarma bu?...

Gazali şöyle der: “Ey oğul! Dünya bir denizdir. İçinde bir çok insan boğulmuştur. Sende unutma denizin içindesin.”

Yusuf Has Hacip de şöyle der: “Ey Yiğit! Dünya bir gölge gibidir. Onun peşine düşersen kaçır. Sen ondan kaçarsan o senin peşinden koşar.”

Dünya hayatı, aldatıcı bir cazibeye sahiptir. Zayıf kimseleri peşinden koşturur.

Dünya hayatı, gaye değil vasıta olmalıdır. Dünya ahiretin tarlasıdır. Rezaletlerle faziletler birbirine karıştırılmamalıdır. Yoksa mal toplama sevdasına düşen Salebe gibi helâk olur.

“Dünya, oyundan oyalanmadan ibarettir.” (En'an: 32) Mal emanet, hayat sayılı günlerdir. Fırsatlarda yaz bulutu gibi çabuk gelir geçer. Su nasıl tersine akıyorsa, kaçırılan fırsatlar bir daha geri gelmez.

İnsan gaflete düşerse, doğumdan ölüme bir kefen uğruna koşturur durur. Bunca kavga bir kefen içindir. Şair:

“Ana karnından geldik pazara,

Bir kefen aldık gidiyoruz mezara.” demiştir.

İnsan isterse boşluktan ve hiçlikten uzak bir hayat yaşayabilir. Çünkü ibret alacağı şeyler pek çoktur.

Enes bin Mâlik –radyallâhu anh- der ki:

“Yer, her gün şu on öğüt ile sana seslenir:

Ey Ademoğlu!

- 1- Üzerimde gezinip durursun; halbuki dönüşün banadır.
- 2- Üzerimde türlü gühah işlersin; hâlbuki içimde azap göreceksin.
- 3- Üzerimde gülüp eğlenirsin; hâlbuki içimde ağlayacaksın.
- 4- Üzerimde sevinirsin; hâlbuki içimde üzüleceksin.
- 5- Üzerimde mal toplayıp durursun, hâlbuki içimde pişman olacaksın.
- 6- Üzerimde haram yersin; hâlbuki içimde kurtlar seni yiyecek.
- 7- Üzerimde böbürlenirsin; hâlbuki içimde hor ve hakir olacaksın.
- 8- Üzerimde neşe ile yürüyorsun; hâlbuki içimde hüzne boğulacaksın.
- 9- Üzerimde aydınlıkta gezinirsin; hâlbuki içimde karanlıkta kalacaksın.
- 10- Üzerimde topluluklar içinde dolaşırsın; hâlbuki içimde tek başına kalacaksın.”

Müslüman, bu sesleri duyarak yaşamalıdır. Değilse “Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir.” (Bakara: 7)

Allah bizi gözleri olup görmeyenlerden, kulakları olup duymayanlardan, akli olup düşünmeyen gafillerden etmesin.

11. BÖLÜM

YEME-İÇMEDE EDEP

Her şeyin bir edebi ve adâbı vardır. Yemekteki edep ve adâp şöyledir:

- Önce eller yıkanacaktır. Peygamberimiz: “Yemeğin bereketi, yemeklerden önce ve sonra elleri yıkamaktır.” buyurur. (Tirmizi Et’ime: 39)

- Besmele çekilen sofraya şeytanın oturamayacağı bildirilmiştir. Peygamberimize: “Yiyoruz, doymuyoruz. Neden?” diye sorulmuş. O da: “Besmele çekiniz.” Buyur-muştur. Birine de “Besmele çek sağ elinle ye ve önünden ye” diye ikâz etmiştir. (Buhari Et’ime: 2)

Kur’an-da besmelesiz yemek kınanmış “Hayvanların yediği gibi yerler” denilmiştir. (Muhammed: 12)

- Sofraya konuların helâlden olmasına, başkalarının hakkı olmamasına dikkat edilmelidir.

- Önce büyüklerin başlamasını beklemek edeptendir.

- Yemeğin kızgın olmamasına dikkat etmek,

- Lokmaları küçük tutmak, ağzı şapırdatmamak, tiksindirecek şekilde yememek ve yerken konuşmamak,

- Sağ elle önünden yemek, yemeğe üflememek,

- Artık bırakmamak, tabağı sıyırmak,

- Altın gümüş kaplardan yiyip içmemek,

- Hizmet edenleri ya sofraya oturtmak ya da dışarı çıkartmak,

- Domuz, alkol ve faiz gibi haram kılınan bir şey yiyip içmemek,

- Yemeği beğenmemezlik etmemek, mevcutla yetinmek,

- Yerken acele etmemek, iyice çiynemek adap-tandır.

- Açıkta yenmemeli, balkonda et kızartılmamalı, yani başkalarının göz hakkı olmamalıdır.

- Rahatsız olan perhize dikkat etmeli. Can boğazdan gelir, derler. Boğazdan da gider. İntihar suçu işlenmiş olur.

- Kur'an-da: "Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin." (Bakara: 172) "Yiyin, için israf etmeyin. Allah israf edenleri sevmez." (A'raf: 31) buyrulmuştur.

- Soğan, sarımsak, pırasa, turp gibi yiyecekleri yerine göre yemek, kimseyi rahatsız etmemek,

- Yemeği verene şükretmek, ikram edene teşekkür ve dua etmek,

- Sonunda sofraya duası yapmak,

- Elleri yıkamak, ağız yıkamak, başkalarının gözü önünde diş karıştırmamak, takma diş çıkarmamak,

- Yemekten sonra hemen yatmamak sağlık açısından çok önemlidir.

- Çok yememek: Peygamberimiz: "Mide hastalık evidir." buyurmuştur. göbekli birine de "Bu böyle olmamalıdır." demiştir. mide üçe ayrılacaktır. Üçte biri yemek, üçte biri su, üçte biri hava olacak şekilde yenilecektir.

Çok yemekten rahatsızlanan birine bir İslâm âlimi şöyle demiştir: "Bu yüzden ölseydin cenaze namazını kılmazdım." Peygamberimiz: "Canının çektiği her şeyi yemek israftır. Dünyada çok yiyenler kıyamette aç kalacaklardır." (Tirmizi Kıyamet: 37) diye haber vermiştir.

- Yeme içme düzeni bozulmamalı, her öne gelen yenmemelidir. "Ömrünüz ne kadar uzun!" denilen adam şöyle demiş: "Biz yemeği pişirdiğimiz zaman güzel pişiririz. Ağızımıza aldığımız zaman yavaş yeriz, iyice çiğneriz. Midemizi doldurmuyoruz, çok fazla da acıktırmıyoruz."

Atalarımız: "Az ye, az uyu, az konuş" diyerek azlara dikkat çekmişlerdir.

Halk arasında: "Çok yiyenin rızkı çabuk biter" denir.

Çok yiyenin gönlü paslanır, namaz kılsa tadını alamaz, unutkan olur. Merhameti az olur, şehveti çok olur. Çok yemek, çok uyumak, şehvet ve tembellik, insana ağırlık veren şeylerdir.

- Çok yemekten kendini alamayan ne yapmalıdır?

- 1- Çok yemenin zararlarını düşünmeli,
- 2- Obur kimselerle beraber olmamalı,
- 3- İhtiyaç sahipleri göz önüne getirilmeli,
- 4- Acıkmadan yenmemeli,
- 5- İştah açıcı şeylerden uzak durulmalı,

- 6- Çok yiyip, hazmettirecek şeyler içilmemeli,
- 7- Ne varsa sofraya konmamalı. Çünkü mide doluysa, düşünce uyur, gaflet basar. Peygamberimiz: “Her şeyin zekâtı vardır. Bedenin zekâtı az yemektir.” buyurmuştur.

Çok yiyenin ibadeti az olur, hizmeti az olur. Çok yiyenin hastalığı çok olur, haramı çok olur, şehveti çok olur.

- Su içmede edep ve adap şöyledir:

- * Su ve su kabı temiz olmalı,
- * Besmele çekilmeli,
- * Üç yudumda içilmeli,
- * Oturarak içilmeli, sonunda: “Şükür elhamdulillah” denmeli,
- * Sağ elle içilmeli,
- * Çay, meyva suyu gibi içeceklerin dibinde şeytana artık olarak bırakılmamalıdır.

* **Alkol ve alkol katkılı** haram olan şeyler içilmemelidir. Çünkü içki, kötülüklerin anasıdır, helâk sebebidir. Devâ değil derttir.

* **Sigara** içilmemelidir. Sigara ahmak otudur. Hiçbir faydası yok, zararı çoktur. Sağlığın en büyük düşmanıdır. Ayrıca israfa girer. Sigara, içki, kumar gibi şeyler şeytan işi pisliktir.

Kur’an-da: “Kendinizi öldürmeyin.” (Nisa: 29)

* “Mallarınızı Allah yolunda harcayın. Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın. Yaptığınızı güzel yapın. Allah güzel yapanları sever” buyrulur. (Bakara: 195) Sigara içen; zarar gören, zarar veren ve kokan kimsedir.

Bugün sigara parasıyla çok güzel hayır işleri işlenebilir.

* **Faiz parası** ile yenilip içilmez. Kur’an-da: “Faiz yemeyin” diyor Allah. (Bak Bakara: 275-279+Ali İmran: 130+Rum: 39)

Peygamberimiz: “Allah faiz yiyene, yedirene lânet esin” diyor. (Ramuz el-Ehadis: 347/11)

“Kim bir dirhem faiz yerse, 33 defa zina etmiş gibi olur.” (Age: 408/11) buyruluyor.

Bir damla, bir lokma haram yiyenin 40 gün namazının ve duasının kabul olmayacağı bildirilmiştir.

Faizin haram olmayan çeşidi yoktur. Her zaman her yerde haramdır. Miras malı da olsa haramdır.

Hz. Ömer: “Biz faiz yeriz korkusuyla, helâl şeylerin onda dokuzunu terk ederdik.” demiştir.

* **Domuz eti ve domuz katkılı şeyler** de haram kılınmıştır. (Bak Bakara: 172-173+En’am: 145)

Domuzdan şifa da olmaz gıda da olmaz.

Demek ki kısaca: Besmelesiz kesilen et, kan domuz, Allah’tan başkası için kesilen, içki, uyuşturucu ve sigara gibi yiyecekler, içecekler haram kılınmıştır.

- Yenilip içilenlerden kurtulma adabı ve edebi de şöyledir:

- * Tuvalete paçalar, etekler toplanarak girilir.
- * Sol ayakla girilir. Girerken “yazelcelâl” denir.
- * Sağ ayakla çıkılır. “Gufraneke” denilir.
- * Özür yoksa erkekler ayakta su dökmez. Son damlanın iç çamaşırları kirletmemesi için gayret gösterilir.
- * Tuvalette temizlik için sadece kâğıt yeterli değildir. Susuz temizlik olmaz.
- * Tuvalette sol el kullanılır. Çeşme sağ elle açılıp kapatılmalıdır.
- * Banyo, tuvalet şeytan evidir. Çok eğleşilmez, fazla açık durulmaz.
- * Tuvalete ayet yazılı bir şeyle, Allah, Muhammed yazılı Rozetle, kolye ile girilmez. Peygamberimiz “Lailâhe illallah Muhammed Rasûlullah” yazılı mührü(yüzüğü) ile tuvalete girmemiştir.
- * Açıkta tuvalet yapılmaz.
- * Ön ve arka kibleye çevrilmez.
- * Yola, suya oturulup kalkılan gölgeliklere abdest bozulmaz. İslâm’da insanlara rahatsızlık vermek günahdır.
- * Tuvaletten sonra eller çok iyi bir şekilde yıkanmalıdır.
- * Tuvaletten çıkar çıkmaz abdest alınmaz. Herkesin kullandığı havlu kullanılmaz.

Görülüyor ki, bir şeyi yapmak var, bir de güzel yapmak vardır. Müslüman bir şeyin iyisini, faydalısını ve sağlığa uygun olanını yapan farklı insandır.

12. BÖLÜM

GİYİMDE EDEP

Cenab-ı Allah nimetlerini kulunun üzerinde görmek ister. İnsan yiyecektir, içecektir, israf etmeyecektir. Helâl çizgisini aşmayacaktır. Ve şükrünü eda edecektir. Kur'an-da: "Rabbinin nimetini şükranla ve minnetle an." (Duha: 11) buyruluyor.

Bir de Allah'ın verdikleri ile kul, ahiret saadetini elde edecektir.

Kul, helâlden yiyip içtiği gibi helâlden giyinecektir. İslâm'da görünüş çok önemlidir. İslâm'ı temsil eden kimse İslâm'a ve müslümanlara laf getirmeyecek şekilde yaşayacak ve güzel giyinecektir. Güzel giyinmenin, temiz giyinmenin İslâm'ın emri olduğunu bilecektir. Bunu da yerine getirecektir.

Elbisenin güzelliği kadar temizliği de önemlidir. Müddessir Sûresinde: "Elbeseni temiz tut, kötü şeyleri terk et" (Ayet: 4-5) buyrulmuştur. Elbise maddi ve manevi temiz olacaktır. Elbise de pislik olmayacak, haramlık olmayacaktır, bir de hak olmayacaktır. Helâlden giyinilecektir. Peygamberimiz şöyle buyurur: "Elbisenin onda biri haramdan olsa bir kimsenin duası da, namazı da kabul olmaz."

Bir hadislerinde de: "Ellerini açmış bağırarak dua eden şu adama bakın. Yediği haram, içtiği haram, giydiği haram. Nasıl duası kabul olur." demişlerdir.

İnsanın dikkat edeceği en önemli şey, erkek için de kadın için de örtünmesi gereken yerlerini örtmektir. Tesettürsüzlük Cenab-ı Allah'ın daha dünyada cezalandırdığı suçlardan biridir. İslâm'a göre ölüm halinde bile örtünme vardır. Ölen bir kimse hiçbir yeri görünmeyecek şekilde sıkıca kefenle örtünecektir. Örtünmeyi kefene, namazı musalla taşına bırakmamak gerekir. Kibleye yüz çevirmeyikabre bırakmamak gerekir.

Kur'an-da Nur Sûresinin 31. ayetine göre ziynetler ve ziynet takılan yerler açılmayacak buralara bakılmayacaktır. Baş örtüsü güzelce örtülecektir. Sıkıca örtülecektir.

Ahzab Sûresinin 33. ayetine göre; İslâm kadını, cahiliye kadını gibi açılıp saçılarak sokağa çıkmayacaktır.

59. ayetine göre de İslâm kadını, evden dışarı ihtiyacından dolayı çıktığı zaman tanınıp incitilmemeleri için vücutlarını göstermeyecek şekilde örtüneceklerdir.

- İslâm'a göre elbisenin özelliği şöyle olmalıdır:

- * Elbise, bütün bedeni örtmelidir.
- * İnce, şeffaf olmamalıdır.
- * Dar olmamalıdır.
- * Karşı cinsin elbisesine benzememelidir.

- * Dikkat çekici renkte ve desende olmamalıdır.
- * Baktıracak modelde olmamalıdır.
- * Benzeşme bakımından küfür ehlinin elbisesi olmamalıdır.

- Bir de giyimde haram olan şu hususlar vardır:

- Erkeğe saf ipek elbise,
- Gurur elbisesi,
- Ayet, Allah yazılı elbise,
- Kimlik kişiliğe zarar veren resimli, yazılı ve yabancı sembollerin yer aldığı elbise,
- Haramdan kazanılan elbise,
- Cinselliği ön plâna çıkaran dikkat çekici ve tahrik edici, tacize, tecavüze neden olan elbise müslümana haram kılınmıştır.

- Giyimde şu ölçülere dikkat edilmelidir:

- Asla kötü bir elbise ve kötü giyinen örnek alınmaz ve model gösterilemez.
- Başkalarının herhangi bir şekilde giyinmesi, o şekli mübah kılmaz ve meşrulaştırmaz.
- Giyimde ölçü İslâm'dır. Başkasının kınamasına bakılmaz. Kötü âdetler, gelenekler iman sahiplerini bağlamaz.
- İnanan bir insanın dışlanmasına, sosyal görevlerinin aksamasına neden olacak bir giyim şekli de tercih edilmelidir.

Giyim, çok şey söyler, iyi veya kötü mesajlar verir. Giyim, insanın inancını ve kişiliğini yansıtır.

Güzel giyinmek ve güzel görünmek ne güzeldir.

13. BÖLÜM

ÇEVRE VE İLİŞKİLER

Müslüman, içinde bulunduğu toplum içinde edep ve âdâba uyacak, herkesle uyumlu olacak, zarif ve kibar davranacak, herkesin hukukuna riayet edecektir.

- Müslüman, müslümanın kardeşidir. Kardeşine zulmetmez. Onunla çekişmez. Onu aldatmaz. Her zaman kardeşine yardımcı olur.

Peygamberimiz şöyle diyor: “Kim müslüman kardeşinin dünya üzüntüsünü giderirse, Allah da onun kıyamet günü üzüntüsünü giderir. Kim kolaylık gösterirse, Allah da ona dünya ve ahirette kolaylık gösterir.” (Müslim, Zikir: 38)

- **Müslümanın müslümanla ilişkisinde haram olan şeyler** vardır. Onlardan bazıları şunlardır; Dargınlık, alay etmek, lakap takmak, kötü zan beslemek, iftira atmak, gıybet etmek, dedikodusunu yapmak, ırz namusuna, malına göz dikmek, eziyet etmek, sıkıntı vermek, kötülemek, “Ben”, “Benim” deyip başkalarını, diğer cemaatleri küçümsemek, kabul etmemek.

- **Müslüman, arkadaşını, dostunu, eşini, iş yapacağı kimseleri iyi seçmelidir.** Kötülerle düşüp kalkmamalıdır. Peygamber Efendimiz: “Kişi sevdiği ile beraberdir.” buyurmuştur. Kur’an-da: “Allah’tan korkun, doğrularla beraber olun.” (Tevbe: 119) talimatı vardır.

Peygamberimiz, iyi arkadaşı, güzel kokular satan kokucu dükkanına benzetmiştir. “Koku satın alınmasa da oradaki koku insanın üzerine siner.” demiştir. (R.Salihin: 1/362)

Çamur gül kokar. “Sen çamursun neden gül kokuyorsun?” derler. “Bir zamanlar gülün dibinde eğlenmişim.” der.

“İtle yatan, bitle kalkar.”, “Körle yatan, şaşı kalkar.” da denmiştir.

Bazıları zehir gibidir, insanı Allah’tan uzaklaştırır-verir. Her şeyini mahveder. Bazıları ilaç gibidir, huzur verir.

Bugün oyun eğlence arkadaşı, yarın ahiret arkadaşı olacaktır. Seçimin güzel yapılması lâzım. Kötü seçim yapanın ahirette “Keşke falanı dost edinmeseydim” diyerek ellerini ısıracağı bildirilmiştir. (Furkan: 27-28)

- Müslümanın dürüstlüğü, alışverişte belli olur. **Kur’an-da:**

* “Ölçüyü tam doğru tutun, doğru terazi ile tartın” buyruluyor. (İsra: 35)

* “Dosdoğru ol.” (Hûd:112)

* “Ölçüyü adaletle tutun ve eksik tartmayın.” (Rahman: 9)

* “Ölçüyü tastamam yapın, insanların hakkını eksik verenlerden olmayın. Doğru tartın.” (Şuara: 181-182)

Peygamberimiz: “Hileli mal satana lânet olsun.” buyuruyor. (Müslim İman: 171) Yalan, hile ticaretin bereketini giderir. Süte katılan su, sel olur sürüyü götürür.

* Bir hadiste: “Gerçeği gizleyerek yapılan alışveri-şin bereketini Allah yok eder.” (Buhari Büyû: 26)

* “Aldatan bizden değildir.”

* “Bir kimse kusurlu bir malı açıklamadan satarsa, devamlı olarak Allah’ın gazabında ve meleklerin lânetinde olur.” (Ramuz el Ehadis: 411/3) buyrulmuştur.

Satışı yapılacak mal nasıl olmalıdır: Temiz, işe yarar, haram kılınmamış, kusursuz, faizli muamele görmemiş olmalıdır.

Kazancın haram olmaması için: Alın teri dökülmüş olması, gasp, hırsızlık, dilencilik parası olmaması, haram kılınan bir şeyin satışı, piyango, faiz ve meşru olmayan bir işten kazanç olmamalıdır.

Açıkta haram olan kazanç şu yolla elde edilendir: Sihirden, büyücülükten, falcılıktan, fuhuştan, kumandan, faizden, müstehcenlikten, hileli yoldan, rüşvetten, alkol-den, domuzdan, müstehcen yayın basından, kan, organ satışından ve kaçakçılıktan.

- İnsanlar arasında selâm alıp vermek bir haktır. Bu insanları birbirine yaklaştırır, kaynaştırır. Önce selâm, sonra kelâm olur, bir de musafahalaşılırsa insanın küçük günahları afolunur.

Peygamberimiz: “İman etmedikçe cennete giremez-siniz. Birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olamazsınız. İşlediğiniz takdir de birbirinizi seveceğiniz bir işe delalet edeyim mi? Aranızda selâmı yayınız.” (Müslim, İman: 93) buyurmuştur.

- Müslüman, müslümana zulmetmez. İşlerinde güçlük çıkarmaz. Adil davranır, hak sahibine hak verir.

Kur’an-da bir çok defa: “Zulmetmeyiniz, Allah zalimleri sevmez. Zalimleri hidayete erdirmez.” ifadeleri geçer.

İslâm’da borcu geciktirmek zulümdür. (R. Salihin: 1611)

“Kıyamet gününde haklar sahibine o derece ödenecektir ki, boynuzlu koyun boynuzsuz koyuna hak ödeyecektir.” (Ramuz: 345/10) “Zulme yardım eden, vazgeçinceye kadar Allah’ın gazabındadır.” (Age: 406/4) “Bir insana korku vermek de zulümdür.” (Age: 421/6) Cenab-ı Allah züntikamdır. Yani intikam alandır. Mazlumu görüp yardıma gücü yettiği halde yardım etmeyenden de intikam alır. (Age: 516/2)

Hatta zalime de yardım edilecektir. Nasıl? Zulmün-den vazgeçirilerek. (Hadis Ans: 9/380)

- **Müslümanın inançsızla ilişkisi**, Kur'an ve sünnet çerçevesinde olacaktır. Mekke'nin fethinden önce Ebû Süfyan kızının yanına gelmiş Hz. Peygamberin minderine oturmak istemişti, kızı Ümmü Habibe müsaade etmemiş: "Sen müşriksin, sen necissin" demiştir.

İnançsızla evlenilmez. Çünkü onlar insanı cehen-neme çağırır. (Bakara: 221)

Müslüman, müslümanı bırakıp kâfirleri dost edin-meyecektir. Edinirse, Allah yanında hiçbir değeri yoktur. (Ali İmran: 28) Sırdaş edinmeyecektir. Onlar her zaman düşmanlık ederler, sıkıntıya sokarlar. (Age: 118) İnançsızlardan yüz çevrilecektir. (Hicr: 94)

- Müslüman, işlerinde peygamber sünneti üzerine hareket edip istihare ve istişare etmelidir. Yanılmamanın, zarar görmenin yolu budur.

- Müslüman, saygılı olur. Kaba olmamalı, örnek insan, sevilen, sayılan, itibarlı kimse olmalıdır.

Yunus: "Yaratılanı severiz, yaratandan ötürü." demiştir.

- **Müslümanın sosyal hayatta çalışmaması gereken ortamlar** vardır. Meselâ, içki üretilen, içki içilen yerler, faiz işlemlerinin yapıldığı yerler, fuhuş ortamları, ahlâksızların yanında, ibadete izin verilmeyen yerlerde, müstehcen yayın basının hazırlanmasında, dağıtımında, ahlâka uymayan eğlence yerlerinde müslüman çalışamaz.

14. BÖLÜM

AİLE HAYATI

- Müslüman, aile yuvasını kurmadan maddi ve manevi hazırlıklarını tamamlamalı, inançlı ve ahlâklı bir eş seçmelidir. Günahsız nişan, nikâh ve düğün yaparak aile yuvasını kurmalıdır.

- **Aile hayatında en önemli şey** hayırlı, ölürse yerin kalırsa elin beğeneceği evlatlar yetiştirmektir. İnsanın kendinin iyi olması yetmez. İnsanın kurtuluşu, sorumlu olduğu insanlarla beraber olacaktır. Çocuklar, ana babanın ya cenneti ya cehennemi olacaktır.

Hamuru karmasını bilmeyen, yenecek ekmek pişiremez. Çocuk hamur gibidir, hangi şekil verilirse öyle olur. Ana karnından itibaren her yaşın terbiyesi vardır, eğitimi vardır. Çocuk helâl gıda, helâl sütle beslenmeli. Çocuk besmeleli olmalı, besmeleli büyümelidir. Allah'ı daha küçükken doğru bir şekilde öğrenmelidir. Çocuk dindar, ar ve hayalî büyümelidir. Kötü arkadaş ve kötü alışkanlıklardan korunmalıdır. Çocuğa güzel bir ad verilmeli, üzerinde hakkı ve emeği olanlara rahmet okuya-cak, dua edecek ve yüz akı bir insan olarak yetiştiril-melidir.

Emek çekilirse, çocuk cehennem yakıtı olmaz.

- **Müslümanın evi israf evi olmamalıdır.** Yemek, su, elektrik, telefon ve eşya asla israf edilmemelidir. Ev gereksiz kedi, köpek, kuş barınağı olmamalıdır. Altın, gümüş kaplardan yenilip içilmemelidir. Evde kumar aletleri, put, resim gibi şeyler bulunursa, o evden melekler çıkar gider, orada eğleşmez.

Müslümanın evi, günah evi, isyan evi olmamalıdır. Evde müstehcen yayın basın bulunmamalı, müstehcen kılık kıyafet giyilmemelidir. Eve inancı zayıf, ahlâkı zayıf insanlar girip çıkmamalıdır.

Eve helâl kazanç girmeli, evde görevler aksatılmamalıdır. Ev, rahat ve imanlı bir şekilde ölebileceğimiz ev olmalıdır.

- **Aile hayatında korunacak şeyler vardır.** İman korunmalıdır. Nikâh korunmalıdır. Namus korunmalıdır. Çocuklar korunmalıdır. Bugün çok az kişi bunları korumakta başarılı olabiliyor.

- **İnsan evinde faydalı ve hayırlı bir insan olmalıdır.** Ve her şeyin hayırlısını temenni etmelidir. İnsan kendine hayırlı olmalı, eşine ve çocuklarına hayırlı olmalı, yaşıyorlarsa ana babasına hayırlı olmalı, ölmüşlerse, ruhlarını şâd etmelidir. Hz. Peygamber(SAV): “Hayırlınız ailesine hayırlı olanınızdır.” buyurmuştur.

- **Müslüman evi nasıl olmalıdır:** Ev namazla, Kur'an-la, zikirle, helâllerle, güzel levhalarla, güzel kitaplarla, güzelleştirilmelidir. Böylece günah evi olmaktan korunmalıdır.

Müslüman, Allah'ın men ettiği herhangi bir şeyi evinde yer vermemelidir. Evi içki ile, domuzla ve uygun olmayan görüntülerle isyan evi haline getirmemelidir.

Ev, kabir gibi olmamalı, evdekilerde ölü gibi olmamalıdır. Namazla, Kur'an-la, zikirle ev halkı hayat bulmalıdır.

Tek cümleyle ev, Hz. Peygamberin ziyaret edebileceği; peygamber kokusunun duyulduğu ve meleklerin eğleştiği, içindekilerin huzur duyduğu, cennetten bir köşe olmalıdır.

Evde eşler birbirini kıracak, üzecek ve yuva yıkacak davranışlardan kaçınılmalıdır. Müslümanın evinde zulüm olmaz.

Birde nikâhı düşürecek davranışlardan kaçınılmalıdır. Bu konuda şüphesi olan anne baba ve kardeşlerin yanında merasime gerek kalmadan “Ben seni eşliğe kabul ediyorum, sen ediyor musun?” gibi sözlerle nikâh tazelenmelidir.

Nikâhın ve imanın şakası olmaz. Dinde kanunda olduğu gibi bilmemek mazeret değildir. Onun için nikâhı ve imanı giderecek sözlere, davranışlara dikkat edilmelidir.

Dinde kutsal olan şeylerle alay edilmediği gibi sövülmez de. Dikkat edilmezse nikâh gider, eşler birbirine yabancı olur.

15. BÖLÜM

EĞLENCE

- **Eğlenmek, dinlenmek inancımızda yasak değildir.** İnsanın zamanını öldüren, ahlâkını bozan inancına zarar veren, ar, hayâ duygularını öldüren eğlence adı ile yapılan çılgınlıklar yasaktır.

Bir eğlence ve eğlencede yapılan, söylenen şeyler ahlâk bozucu olmamalı, kötülüğü akla getirmemeli, kötü söz içermemeli, zaman kaybına neden olmamalı, ibadeten alıkoymamalı, günaha sokmamalı ve kötü alışkanlıklar kazandırmamalıdır.

- Kumar oyunları, kumara götüren oyunlar, dans, içki, uygun olmayan şarkıcı kadınlar vs. iyişeyler kazandırmaz. İçki, kumar, zina gibi şeyler Kur'an-da şeytan işi pislik olarak ifade edilmiştir. Bu yollarla elde edilen para hiçbir şekilde meşru değildir. bu yolda harcanan para da meşru değildir.

Meşru olmayan eğlence yerlerinde, alkol bulunan yerlerde, kumar oynanan yerlerde bir müslümanın eğlenmesi, yemesi, içmesi uygun değildir. çalışmak da caiz değildir.

Bilhassa çocuklar ve gençler, zarar verecek her türlü oyundan, eğlenceden ve kötü alışkanlıktan korunmalıdır.

- Müslümanın gözü, gönlü ve nefsi şehvetin cazibesi ile meşgul olmamalıdır.

Fuhuş her yönden zararlıdır. İnsanın gözünün, yüzünün ve kalbinin nurunu alır. Rızkının daralmasına neden olur. Cenab-ı Allah'ın gazabını celbeder, âfat ve felâketlere sebep olur. Bir de cehennem azabını gerektirir.

Zina sayılan ve zinaya götüren şu davranışlardan her Allah'a ve ahirete inanan kaçınmalıdır. Bunlar: Bakmak, dokunmak, öpmek, nikâh dışı ilişki, dans, flört, alkol, nikâhsız beraberlik, müstehcenlik vs...

Zinaya düşmemek için de; eline, beline, diline sahip olmak, tesettür emrine riayet etmek, ibâdet hayatına devam etmek, İslâm'ın koyduğu sınırı aşmamak, tahriklere kapılmamak gerekir.

Günah ve haram olduğu bildirilen davranışları terk edene Cenab-ı Allah: “Ona öyle bir iman veririm ki, onu kalbinde hisseder.” buyurarak vaadte bulunmuştur.

Müslüman, eğlence deyip günaha girmemeli, düğün deyip günaha girmemelidir.

Eğlence ve oyun, insanı ibadetlerden alıkoyuyorsa, çalışmaktan alıkoyuyorsa, sosyal görevlerden alıkoyuyorsa, insana kötü duygu ve düşünceler veriyorsa, kötü alışkanlıklar kazandırıyor, sağlığına zarar veriyorsa meşru değildir.

16. BÖLÜM

DİLİN AFETLERİ

- **Müslüman, diline sahip olacaktır.** Sahip olunmazsa dil, kılıç gibidir. Fitneye sebep olur. İnsana leş yedirir. En kötüsü de amellerinin, ibadetlerinin sevabını alıp götürür.

Dil yarası ağır bir yaradır. Diğer yaralar iyileşse de dil yarası zor iyileşir. Atalarımız: “Eline, beline, diline sahip ol!” demişlerdir.

İnsana ne gelirse dili yüzünden gelir. Dili ile insan vezir de olur, rezil de olur. Onun için insan susacağı ve konuşacağı yeri çok iyi seçmelidir. Şöyle denmiştir: “Bazı yerde söz gümüş ise, susmak altın olur.”

Diline sahip olmayan cennete zor girer. Dil kendini ilgilendirmeyeni terk etmedikçe cennete giremez.

Peygamberimiz(SAV) ne demiş: “Ya hayır söyle ha da sus.” Bir hadislerinde de: “Dilini ve cinsel organını koruyan, kendini korumuş olur.” buyurmuştur. Onun için cennete kefil olacağına söz vermiştir.

Müslüman, konuştuğu zaman güzel konuşacak, tatlı konuşacak ve faydalı söz söyleyecektir. **Cenab-ı Allah peygamberimize:** “Kullarıma söyle sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar.” buyurmuştur. (İsra: 53)

* İsra Sûresinin 36. ayetinde de: “Hakkında bilgi sahibi olmadığın şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.” Buyurarak her organın yaptığı işten sorulacağını haber verilmiştir.

* Kâf Sûresinin 18. ayetinde: “İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen, yazmaya hazır bir melek bulunmasın.” buyrulurak insanın söylediği her sözden hesaba çekileceği bildirilmiştir.

- Dilin afetlerinden bazıları şunlardır:

- Boş ve manasız söz,
- Kötü ve çirkin söz,
- Yalan, iftira, gıybet, küfür içeren söz
- Alay, hakaret içeren söz,
- Çok konuşmak,
- Yemin etmektir.

Bunlar insanın iç dünyasında çöküntüye ve kirliliğe sebep olur. İnsanı münafık yapar ve başını derde sokar.

- **Olgun müslüman asla yalan söylemez** yalan ifadede bulunmaz. Yemin etmez. Verdiği sözden asla caymaz. İslâm kimliği bu tür şeylere manidir.

Müslüman, kardeşinin aleyhinde konuşup, gıybet ederek ölü eti yemez. Gıybet, iftira gibi kötü huylar insanın sevaplı işlerini mahveder.

- **Dilin işlediği bütün günahlardan hak doğar.** Mutlaka helâlleşmelidir. Dünyada helâlleşilmezse, ahirette helâlleşilecektir. Hak sahibi, karşı tarafın sevaplarını alacaktır. Sevapları yoksa, hak sahibinin günahları ona verilecektir.

Gıybet edene, iftira edene **müslümanın tavrı şöyle olmalıdır:** Önce susturmalıdır. Susturamazsa, dinlememelidir. Yapılan işin günahı hatırlatılmalıdır. Bunlar fayda vermezse, o kişi ve o toplantı terk edilmelidir.

- **Müslüman, kimsenin ayıbını araştırmamalıdır.** Kur'an-da: "Zandan kaçının. Kusur araştırmayın, arkadan çekiştirmeyin. Kimseyi alaya almayın. Bunlar ölü eti yemektir." deniliyor. (Hücurat: 11-12)

Peygamberimiz: "Bir mü'min kardeşini bir günahından dolayı ayıplayan, kendisi o günahı işlemeden ölmez." diyor.

- **Müslümanın bir özelliği de yapmadığını söylememesidir.** Yapmadığını söylemek dilin işlediği günahlardan biridir.

* Kur'an-da: "İnsanlara iyiliği emredip kendinizi unutuyor musunuz?" (Bakara: 44)

* "Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz?" buyurarak Cenab-ı Allah yapmadığını söylemenin günah olduğunu ve etkisinin olmayacağını bildiriyor.

- **Müslüman, aleyhine de olsa yalan söylemeyecek,** yalan yere yemin etmeyecek ve yalan şahitliği yapmayacaktır. Dosdoğru olacaktır. Yalan söylemek ve yalan ifadede bulunmak, haksıza, zalime yardım etmek olur.

* Bir hadislerinde peygamberimiz: "Sakın ha alış-verişte yemin etmeyin. Yemin malı sattırır, ama bereketi götürür. Gerçeği gizleyip yalan söyleyerek yapılan alışverişin bereketini Allah yok eder." buyurur. Kur'an-da da şöyle buyruluyor: "Allah'ın ahdini ve yeminlerini az bir değere değişenlerin ahirette bir payları yoktur. Allah onlara kıyamet günü hitap etmeyecek, onların yüzlerine bakmayacak, onları temize çıkarmayacaktır. Elem verici azab onlar içindir." (Al-i İmran: 77)

17. BÖLÜM

ŞEYTANIN TUZAKLARI

Şeytan, insanın düşmanıdır. Hep insanın aleyhine çalışır. İnsanı mahvetmek için uğraşır. Bir bakıma bu onun görevidir.

Müslüman, nefesine ve şeytana karşı hep uyanık olmalıdır. Bunlar insanın koynundaki, yatağındaki yılan gibidir.

Şeytanın insan için kurduğu tuzaklardan bazıları şunlardır:

- İnanmaması için çalışır, inananı inkâr ettirmek için çalışır.
- Allah'a isyan ettirir, peygamberden, sünnetinden ve Kur'an-dan uzaklaştırmak için kandırır.
- Dine uymayan işlere sevk eder.
- Kötülüğü emreder, onu cazip gösterir.
- Haramı, günahı güzel ve tatlı halde gösterir.
- İbadetten alıkoyar. Daha var, daha gençsin, hele bir emekli ol bakalım, der. İbadetten alıkoyamazsa geciktirmeye çalışır.
- İbadetlerde, imanda vesvese verir.
- Kendi yapamadığını, insan şeytanlarına yaptırır. Onlar vasıtasıyla kandırır, aldatır.

Allah'ın sevgili kullarından Hatemi Asam, bir gün oturmuş, hayatını gözden geçirip, kalan günlerini daha verimli yaşamak için yollar ararken şeytan hemen ona:

- Ya dünyanın ne olacak, nerede kalır, ne yer ne içersin, der.

O da: “Ölüm yiyeceğim kefen giyeceğim, mezar da yatacağım” cevabını verir. Ama her inanan bu cevabı veremez. Sebep? “Müslümanız” deriz, hayatımızda İslâm yok. Günde beş defa ezan okunur, duyup davete icabet etmeyiz. Meleğin sesine değil şeytanın sesine kulak veririz de ondan.

Kur'an-da:

* “Şeytan insana “inkâr et!” der.” (Haşr: 16)

* “Kim Allah'ın zikrinden gafil olursa yanından ayrılmayan şeytanı ona musallat ederiz.” (Zuhruf: 36)

* “Şeytan size ancak kötülüğü, çirkinini ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder.” (Bakara: 169)

* “Şeytan söz verip, aldatır.” (Nisâ: 120)

* “Şeytan, yaptıklarınızı güzel gösterir.” (Enfal: 48)

* “Şeytan, gücünün yettiği kimseleri davetiyle şaşırtır. Vaatte bulunur. Aldatmadan başka bir şey vaatmez.” (İsra: 64)

* “Şeytan, günaha, iftiraya düşkün olanların üstüne iner.” (Şuara: 220-221)

* “Şeytan, düşmanınızdır. Onu düşman bilin sizi ateş ehlinden olmaya çağırır.” (Fatır: 6) diye uyarıyor.

Şu uyarılara da dikkat edilmelidir:

* “Şeytana tapmayın.” (Yasin: 60)

* “Şeytana uyanın cezası cehennemdir.” (İsra: 63)

* “Gerçek iman sahiplerine şeytanın hakimiyeti yoktur.” (Nahl: 99)

* “Şeytana ve dostlarına karşı çıkanlara şeytanın kurduğu düzen zayıftır.” (Nisa: 76)

* “Şeytan, etkisi altına aldıklarını Allah’ı anmayı unutturur.” (Mücadele: 19)

* “Şeytan, bütün bunları yaptıktan sonra der ki: Ben onu azdırmadım. O derin bir sapıklık içindeydi.” (Kaf: 27)

Ne yapmamız gerektiği de gene Kur’an-da bildiriliyor:

* “Şeytanın fitlemesi seni dürterse, hemen Allah’a sığın.” (A’raf: 200)

* Deki: “Şeytanın kışkırtmasından Allah’a sığınırım.” (Mü’minun: 97)

* “Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürterse, hemen Allah’a sığın.” (Fussilat: 36)

* “Şeytan Allah’ın izni olmadıkça mü’minlere hiçbir zarar veremez. Mü’minler Allah’a dayanıp güvensinler.” (Mücadele: 10) buyrulurken çarenin Allah’a sığınmak olduğu bildirilmiştir.

Peygamberimiz(SAV)’de şöyle buyurur:

* “Şeytan, lânetlendiğinde: Ben zaten lânetlenmiştir, der. Halbuki ondan Allah’a sığındığın zaman: İşte şimdi belimi kırdın” der. (Ramuz el-Ehadis: 62/5)

* “Şeytan, ezandan, besmeleden kaçır.” (Age: 102/7-8)

* “Namaz şeytanın yüzünü karartır, sadaka belini kırar. Allah için sevmek şeytanın kökünü kazır. Bunları yaparsanız şeytan sizden çok uzaklaşır.” (Age: 218/8)

- **Şeytan bütün insanları azdırıp saptırmak ve Allah’ı unutturmak için yeminlidir.** Onun için şeytana fırsat vermemiz lâzım, yüz vermememiz lâzım, kapı aralayıp ümitlendirmememiz lâzım. Şeytanı memnun edecek, davet edecek, ümitlendirecek, şeytan işi pislikler karıştırmamamız lâzım. Ayağımızı kaydırmaması için sıkı durmamız lâzım. İçimizden, işimizden şeytanı taşlamamız lâzım.

- Günahları küçük görmemeliyiz, Allah’tan ümit kesmemeliyiz.

İlâhi uyarı ve ikâzlara kulak vermemeliyiz. Müslüman, ceza ile musibet ile yola gelmez. Müslüman hata edebilir, hatada ısrar etmemelidir. Kur’an-da: “Başınıza gelen bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir.” (Şura: 30) buyrulmuştur.

Hz. Peygamber de: “İnsana isabet eden ağaç sıyrıntısı, ayak kayması, damar sıyrıntısı ancak bir günahı sebebiyledir.” (Ramuz el-Ehadis: 489/3)

- Şeytanın zarar vermesinden kurtulmak için peygambere uymak ve sünnetine sıkıca sarılmak gerekir. Peygamberi tanımayan insan, çobanı ve sürüyü terk eden koyun gibidir. Kurda, kuşa yem olur. Allah Kur’an-da: “Allah’a ve peygambere hâinlik etmeyin.” diyor. (Enfal: 27)

Peygamberimiz: “Sözlerin en güzeli Allah’ın kitabıdır, yolların en doğrusu Muhammed’in yoludur.” (Buhari Edep: 70)

Bir hadislerinde de: “Her amelin bir coşkusu, her coşkunun da bir gevşemesi vardır. Kimin coşkusu sünnetimden yana olursa, o mutlaka kurtulmuştur. Kimin de istek, arzusu ve rağbeti sünnet dışına yönelik olursa o, helâk olmuştur.” buyurmuştur. (Doç. Dr. İsmail Çakan, Hadislerle Gerçekler. Sayfa: 128)

- **Şeytanın istediği müslüman tipi** olmamak gerekir. Şeytan, özü sözü doğru, samimi müslüman istemez. O, nasıl bir tip ister:

- İncancını yaşamayan,
- İman konusunda şüpheleri olan,
- İslâm’ın şartlarını bildiği halde yaşamayan,
- Bütün derdi dünya olan, ahireti unutan,
- Harama, günaha kılıf bulan,
- Peygamberin sünnetine uymayan,
- Hak hukuka riayet etmeyen,

- Müslüman iddiasında, sözde müslüman olan ve günahkâr olmaktan korkmayanları şeytan çok sever. İsrâf edenler de şeytanın yakın dostlarıdır.

- İnsan isterse ve gayret gösterirse, melekler derecesine ulaşır, melekleşir. Melekler ona gelir, onun için dua eder. Onunla masafaha yapar ve onu korurlar, yardım ederler.

Peygamberimiz: “İçinizden hayra davet eden bir ses duyarsanız ona uyun, o meleğin sesidir. Şerre davet eden bir ses duyarsanız, o şeytanın sesidir. Ona uymayınız.” diyerek bizi uyarmış, şeytana uymamanın yollarını göstermiştir.

İnsan, hem Allah’ı hem de şeytanı birden memnun edemeyeceğinden dolayı müslüman, şeytana uymaz, şeytana tapmaz. Devamlı şeytanın tuzaklarına karşı uyanık olur.

18. BÖLÜM

ŞEHİD SEVABI

- Bazıları güzel yaşar, sevaplı işler yapar, büyük sevaplar kazanır. Hayatı iyi yaşayanların ölümü bile rahmettir. Onun için hayatı güzel yönü ile yaşamak lâzım ki, ömür pişmanlık vesilesi olmasın. Keşke yaratılmasaydım, keşke bu hayatı yaşamayasaydım, keşke toprak olsaydım, denmesin.

İnsan dünyaya ağlaya ağlaya gelir, bir ömrün sonunda ağlata ağlata gitmelidir. Ardından hayırla, rahmetle yâd ettirmelidir. “İyi müslümandı” dedirtmelidir.

- Herkesin ardından rahmet okunmaz, dua edilmez. Kimine rahmet okunur, kimine lânet.

İnsanın eti yenmez, derisi giyilmez. Öldü mü çabucak kokmasın diye gömülür. Mevlâna: “Nice insanlar gördüm üzerlerinde elbiseler yok, nice elbiseler gördüm içlerinde insan yok.” demiştir. İnsanın güzel ahlâkı ve güzel işlerinden başka nesi var ki?..

Peygamberimiz(SAV): “Allah yolunda ömür tüketip, ayağı tozlananlara cehennem ateşi haramdır.” buyurmuştur.

Günahlardan, haramlardan kaçınan, helâl ve sevap peşinde koşanlar için de: “Vücudu toprağa haram kılınmıştır.” denmiştir. Bir de Allah yolunda şehid olmuş kimselerin vücudu toprağa haram kılınmıştır. Bu onların güzel amelleri yüzündendir.

Kendisine şehid sevabı verilen kimseler vardır. Meselâ;

- Hayra vesile olana, insanların hidayetine sebep olana, sevaplı ameller peşinde koşana, şehid olmayı arzulayan ve layık olana şehid sevabı vardır.

- Allah’a ve Rasûlüne itaat edene şehid sevabı vardır. Kur’an-da: “Kim Allah’a ve Rasûle itaat ederse, işte onlar, Allah’ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, siddıklar, şehidler ve salih kimselerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaşlardır.” (Nisa: 69)

Bir hadiste: “Ortalık bozulduğu zaman, sünnetimi ihya edene şehid sevabı vardır.” buyrulmuştur.

- İyi niyetli olana, şehid sevabını arzulayana şehid sevabı vardır. Peygamberimiz: “Şehidliği gönülden arzu eden bir kimse, şehid olmasa bile o sevaba nâil olur.” buyurmuştur. (Müslim İmare: 156)

- Allah yolunda malı ile canı ile cihad edene büyük sevap vardır. Kur’an-da: “Allah mü’minlerden mallarını ve canlarını, kendilerine verilecek cennet karşılığında satın almıştır. Çünkü onlar Allah yolunda savaşır, öldürürler, ölürler.” (Tevbe: 111) buyrulurak Allah yolunda ölene, öldürene şehid sevabının olduğu bildirilmiştir.

- Abdestli bulunmaya dikkat eden, abdestli iken ölene,

- İlim öğrenme ve öğretme yolunda ölene ve öldürülene,
- Her gün beş vakit namazını düzenli ve dikkatli kılana şehid sevabı vardır.

Müslüman, şehid sevabı kazandıracak işler yapmalı ve “Ya Rabbi! Bana şehid sevabı ver!” diyerek dua etmelidir.

19. BÖLÜM

FELÂKET ANINDA TAVIR

- Felaket anında müslümanın tavrı ne olmalıdır?

Önce her şey bizim için imtihandır. Bazı olaylar vardır ki, uyarıdır, ikâzdir. Bu durumlarda benim bu olayda eksikliğim ne, hatam, günahım ne denmelidir. Gereken ders alınmalı ve eksiklik giderilerek hata varsa dönülmelidir. Çünkü biz hatalarımız yüzünden felâketlere muhatap oluruz.

Ağzımızın tadının bozulduğu, üzüntü ve ızdırap anlarında, felâketler söz konusu olduğunda hemen inancımız devreye sokulmalıdır. Her şeyin Allah'tan olduğu, Allah'ın yarattığı düşünülmelidir. Asla isyan edilmemeli sabır gösterilmeli, sabır tavsiye edilmelidir. Ayrıca Allah'tan ümit kesilmemelidir.

Ayrıca o işte bir hayrın da olabileceği düşünülmelidir. Bizim şer bildiğimiz işte hayır olabilir. Biz bilemeyiz, Allah bilir.

Olan olaylardan, felâketlerden, ölmekten veya zarar görmekten korkmamak lâzım. Bu dünyadan kötü bir şekilde ayrılmaktan, ahirete hazırlıksız ve imansız gitmekten korkulmalıdır.

- Böyle sıkıntılı anlarda intiharı düşünenler oluyor. Hiçbir zaman çare değil. Bir hata, bir başka hata ile düzeltilemez. İntihar çare değil, kurtuluş değil. Zayıf insanların işi, inançsız kimselerin düşüncesidir.

Dünyadaki bu düzeni Cenab-ı Allah kurmuştur. Hayır da şer de Allah'tandır. Allah'ın dediği olur. Allah'ın izni olmadan bir yaprak bile düşmez.

Bediuzzaman Hazretleri şöyle der: “Maddi musibetleri büyük gördükçe büyür, küçük gördükçe küçülür.” Buna göre olayları büyük görerek dert ve acılar arttırılmamalıdır. Sabırla, sükûnetle ve inançla geçirilmeye çalışılmalıdır. “Sabır, koruğu erdirir.”, ”Sabırla koruk helva olur”, “Sabreden derviş, muradına ermiş” derler. İnanç da insanı çılgınlıklardan alıkor, insanda ilâç etkisi yapar. En önemlisi de insanın mânen yardım görmesine neden olur.

Felâket anında suçu biraz da kendimizde aramamız gerekir diye düşünmeliyiz.

Kur'an-da:

* “Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir.” (Şura: 30)

* “Allah kimseye zulmetmez, kul kendi kendine zulmeder.” (Yunus: 44) buyrulmuştur.

Ne yapalım?

- Olaylarla ilgili korku veren sözlere, düşüncelere itibar edilmemelidir.
- Cenab-ı Allah'a güvenimiz tam olmalıdır.
- Tevekkül, teslimiyetimiz tam olmalıdır.
- İyiliklerin, sadakaların, duanın kaza belâyı önlediğine inanarak, Allah'a güvenip dayanmalıyız. Allah'ın korumasına sığınmalıyız.
- Günahlarımız için tevbe edip isyanı günahı terk etmeliyiz. Allah'ın gazabına neden olacak fuhuş, müstehcenlik ve hayasızlık gibi çirkinlikleri terk etmeliyiz.
- Kur'an-da ibadetleri, Allah'ın zikrini terk edenlerin sıkıntılı hayatı olacağı bildirilmiştir. (Tâhâ: 124) Öyleyse rahatlık ve huzur için ibadetlere sarılmalıyız. Bakara Sûresinin 45. ayetinde: "Sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyin." buyrulmuştur.
- Ahlâkımızı güzelleştirmeliyiz.

Belâ ve musibetler, insana sabrı şükrü ve duaları karşılığında rahmettir. İnançlı olduğu halde âfât kurbanı şehit olur.

Eğer belâ ve musibetler kuldan geliyorsa, Yunus Peygamberin duası olan "Lâilâhe illâ ente sübhaneke inni küntü minezzaalimin" duası okunur.

Belâ ve musibet anlarında peygamberimizin yaptığı şu duayı yapmalıyız: "Ya Rabbi! Bize musibetleri karşılayabilecek iman ver, güç ver, götüremeyeceğimiz yükü bize yükleme. Başkaları yüzünden bizi helâk etme!"

Sıkıntılar geçicidir, imtihandır. Kendimize gelmemize vesile olmalıdır.

Eğer her zaman halimize sabreder, şükredersek, sıkıntılar, üzüntüler günahlara kefarete olacak, bizi Allah'a yaklaştıracaktır.

20. BÖLÜM

GÜNAH

- Günah nedir?

Günah, işlenmeden caziptir, çekicidir. İşlendikten sonra pişmanlık ve üzüntü verir.

Günah, kötü ve zararlı olan şeydir.

Müslüman, günden kaçınacaktır. Kur'an-da ve sünnette kötü olduğu bildirilen şeylerden uzak duracaktır.

Peygamberimiz: “Yedi Büyük günden kaçın;

- Allah'a şirk koştuktan,
- Adam öldürmekten,
- Hizmetten görevden kaçmaktan,
- Yetim malı yemekten,
- Faiz yemekten,
- Namuslu kadına iftiradan
- Hicretten sonra bekâr kalmaktan” buyurmuştur. (Ramuz el-Ehadis: 16/1)

- Müslüman günden nasıl kaçır?

- * Önce günahı günah bilecek, Allah'tan korkacak ve kuldan utanacak,
- * Günahın ahiretteki cezasını, cehennemi düşünecek,
- * Günahlarından dolayı helâk olanları göz önüne getirerek,
- * Günah işlemeyenlere bakacak,
- * Allah'a isyan ettiğini düşünecek, günden uzak kalacak,
- * Pişman olarak, tevbe ederek ve ibadetlere sarılarak günahın cezasından kurtulmaya çalışacak.
- * Yazıcı melekleri düşünerek, Rabbim beni koru diye dua ederek, iyi ortamlarda iyi insanlarla beraber yaşayarak, günah işlemekten de uzak kalacak,
- * İnsan, çok iyilik yaparak, çok sevaplı işler yaparak kötülükleri yok edebilir. **Kur'an-da:** * İyilikler günahı giderir” buyrulurken günden kurtulmak için iyilik ve sevaplı işler teşvik edilmiştir. (Hud: 114)

* “Eğer yasaklanan büyük günahlardan sakınırsanız, küçük günahlarınızı örteriz ve sizi şerefli bir yere koyarız.” (Nisa: 31)

* “Büyük günahlardan, edepsizliklerden kaçınanlara Rabbin affı boldur.” (Necm: 32)

“Cennettekiler, günahkârlara: Sizi şu yakıcı ateşe sokan nedir? diye sorarlar: Onlar şöyle cevap verirler: “Biz namaz kılanlardan değildik, yoksulu doyurmuyorduk, günaha dalanlarla birlikte günaha dalıyorduk. Ahireti yalan sayıyorduk. Bize ölüm geldi çattı” derler. (Müessir: 40-47) buyrulur her günahın cezasının olduğu haber verilmiştir.

Müslüman, günahattan hicret edecek, inancını muhafaza edecek, daha güzel yaşamaya çalışacak, günah ortamından kaçacak, göçecek, inancını en güzel yaşayabileceği ortam arayacaktır. Günahı, günah adamını terk edecek, günahı kendine yakıştırmayacaktır.

Zikir, ibadet, Kur’an, sağlam iman ve amel, günaha perdedir. **Bir kutsi hadiste** Cenab-ı Allah şöyle buyurur: “Kulum bir kötülük yapmak, günah işlemek isterse ona günah yazmayın. Günahı işlerse ona bir günah yazın. Eğer günahı benim için terk ederse, ona sevap yazın. Kulum iyi bir iş yapmak isterse, yapmasa bile ona sevap yazın. Eğer onu yaparsa ona bire ondan bire yediyüz misline kadar sevap yazın.” (Buhari Tevhid: 35)

İbret alınacak bir olay da şöyle:

Büyük mutasavvıf İbrahim EDHEM Hazretleri’nin bir hatırası vardır. Kendisi bir ara Bağdat’tan sonra Basra’ya uğrar. Etrafını saran halk sorar:

- Ey İbrahim, musibetlerden bir türlü kurtulamıyoruz. Bu konuda dua ediyoruz ama kabul olmuyor. Acaba neden duamız kabul olmuyor?

Büyük veli bunlara hemen cevap vermez:

- İzin verirseniz bir müddet içinizde kalayım, durumunuzu tetkik edeyim sonra cevabımı veririm, der.

Gereken araştırmadan sonra onları topladığı mescitte şöyle hitap eder:

- Ey Basra halkı, halinizi inceledim. Kalbinizin günahlarla ölmüş olduğunu anladım. Ölmüş kalplerin duası ise kabul olmaz, der.

Halk sorar:

- Ne türlü günahlarla kalbimiz ölmüş?

Büyük veli on tane günah sayar. Bunları da şöyle sıralar;

1- Allah’ı tanıdığınızı söylüyorsunuz ama muhtevasıyla amel etmiyorsunuz.

2- Kur’an-ı Kerim’i okuyorsunuz ama muhtevasıyla amel etmiyorsunuz.

3- Resulullah’ı sevdiğinizi söylüyorsunuz ama sünnetini sevdiğinizi göstermiyorsunuz.

4- Şeytanın düşman olduğunu söylüyorsunuz ama onunla dostluktan asla geri kalmıyorsunuz.

5- Cenneti sevdiğinizi söylüyorsunuz ama ona layık bir amel işlemiyorsunuz.

6- Cehennemden korktuğunuzu iddia ediyorsunuz ama ona götürececek fiillerden geri kalmıyorsunuz.

7- Ölüm haktır diyorsunuz, lâkin hak olan ölüme hiç hazırlık yapmıyorsunuz.

8- Din kardeşinizin ayıbıyla uğraşiyor, kendi ayıbınızı hiç görmüyorsunuz.

9- Allah'ın lütfettiği nimetleri bolca tüketiyor ama hiç şükretmiyorsunuz.

10- Ölülerinizi gömüyorsunuz, bir gün sizin de gömüleceğinizi düşünmüyorsunuz.

İbrahim EDHEM Hazretleri bunları saydıktan sonra sözünü şöyle bağlıyor;

- Ey Basra Halkı! Kalbinizi öldüren bu on tane günahı terketmedikten sonra dualarımızın kabul olacağını sanmayasınız. Kalbinizin dirilmesini istiyorsanız bu günahlardan kaçınmaya gayret edin. Gidişatınızı düzeltin. Göreceksiniz ki dualarınız kabul olacak, başınızdaki da belâ ve musibetler uzaklaşıp gidecektir.

- **Müslüman günahı terk etmezse**, günah onu rahatsız edecektir. Yansıması da büyük olacaktır.

Çöplük eşeleyeni kimsenin burnuna gelen kötü kokudan şikâyet etmeye asla hakkı yoktur.

Günah, helâk sebebi, ceza sebebidir. İnsanın evine, eşine, çocuklarına hatta ibadetine bile yansır. Günah işleyen mânen de zarar görür.

Peygamberimiz: “Hacer’ul-Esved taşı bembeyazdı, onu insanların günahı kararttı.” der. (Hadis Ans: 12/4577)

Günah, insanın kalbini karartır. Yüzünün nurunu alır, rızkını daraltır. Ahiret endişesini yok eder. Günahkârın evlatları da, organları da isyan eder. Günah kârın ölümü de iyi bir ölüm olmaz.

Kur’an-da:

* “Günahkârları günahlarından dolayı cezalandırdık. Kendilerine yasaklanan şeylerden vazgeçmeyince onlara: Aşağılık maymunlar olun! dedik.” (A’raf: 165-166)

* “İnsanların işledikleri günahlar yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu.” (Rum: 41) buyrulmuş, günahların yansıması olduğu bildirilmiştir.

Aslında bu dünya ceza yeri değil ama, bazı cezalar ibret olsun diye dünyada da ceza gelebilir.

- Müslüman, maddî hayatta alttakilere bakmalı, manevî hayatta da yukarıdakilere bakmalıdır. Herkesin günahı vardır. Günahların rengi ve kokusu olsaydı insanın yanına varılmaz, yüzüne bakılmazdı.

Biri Hz. Ebu Bekir'e:

- Çok günahkârım, benim için dua et, der. O da:

- Bir günahkâr, bir günahkârdan dua istiyor. Allah'ım ikisini de affet, der.

Günah, küçük görülmemelidir. Küçük görülürse, çabuk büyür. Kul küçük günahlardan kaçarsa, Allah onu büyük günahlardan korur. Onun küçük günahlarını da affeder.

Küçük gûnahtan kaçınılmazsa, günahın büyüğüne çabuk düşülür ve gûnahtan günaha sürüklenilir.

Müslüman, nefisine hakim olmalıdır. Çünkü nefis hep insanın kötülüğünü ister, aleyhine iş yapar ve insanın helâkını hazırlar.

Kulun Allah'a güveni tam olmalıdır. Allah hakkında şüphesi olanın imanı ve ameli kabul olmaz.

Kul, her günah işleyişinde Allah'ın cezalandıra-cağını düşünmelidir. Allah'ın vereceği cezaya dayanabile-ceği kadar günah işlemelidir.

21. BÖLÜM

HARAM – HELAL

Haram ve helale karşı tavır ne olacak?

- Müslüman, Cenab-ı Allah'ın yasakladığı haramı haram bilecek, helâli de helâl bilecektir. Sapla samanı birbirine karıştırmayacaktır. Faziletlerle rezaletleri ayrı tutacaktır.

Bir şey haram, helâl kılınırken fayda ve zarar ölçüsüne göre haram helâl kılınmıştır.

Kur'an-da: "Peygamber onlara iyilik eder, onları kötülükten men eder, onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri haram kılar." (A'raf: 157) buyrulur, ölçünün temizlik ve pislik olduğu belirtilmiştir. Bir ayette de:

* "Nelerin helâl olduğunu soruyorlar; deki: Bütün iyi ve temiz şeyler size helâl kılınmıştır." (Maida: 4)

Peygamberimizin bildirdiğine göre; "Helâli istemek, helâl kazanç peşinde koşmak fârzdir." (Ramuz el-Ehadis: 312/15)

Bir hadislerinde de: "İnsanlar günaha kendilerini mazur görmedikçe asla cezalandırılmaz ve helâk olmazlar." (Age: 354/2) buyrulmuştur. Müslüman temiz kalır, temiz yaşarsa, bir hadiste bildirildiği gibi melekleşir "Siz benim yanımdaki gibi kalsaydınız, melekler evinizde sizi ziyaret ederdi. Önüne geçip sizinle musafaha ederdi." (Age: 495/8)

- Müslüman, helâli haram kılmaya, haramı da helâl kılmaya kalkışamaz. Peygamberimiz şöyle der: "Allah kitabında helâli helâl, haramı da haram kıldı. Helâl kılınanlar, kıyamete kadar helâldir. Haram kılınanlar da kıyamete kadar haramdır." (Age: 495/8)

Haram, her yerde, her zaman, herkese haramdır. Çünkü Kur'an kıyamete kadar bâkidir. Aldatma ile, tevil yoluna gitmekle, çalma, bulma ile, rüşvetle, yalan dolanla ve mahkeme kararı ile bir şey haramsa helâl olmaz. Müslümanın görevi kendine bildirileni aynen yaşamaktır. Yiyeceklerde, içeceklerde, bedende, muamelede ve genel hayatta nelerin haram ve helâl kılındığı açıktır. Müslüman, Allah'ın ve peygamberin talimatını aynen kabullenmek zorundadır. Hem Allah'a isyan edecek, karşı gelecek, hem de müslüman kalacak, bu mantıklı da değildir, dine de uymaz. Hz. Peygambere uyulmayacak, sünneti yaşanmayacak hem de Muham-med'in ümmetinden olunacak? Bu olmaz.

- Müslüman bilecek ki, haram asla yaramaz. Haramdan gıda olmaz, haramdan şifa olmaz.

Peygamberimiz: "Haramla tedavi olmayınız", "Allah haram da şifa yaratmamıştır. Kimse Allah'ın haram kıldığı şeylerde şifa aramasın. Haramda şifa arayana Allah şifa vermesin. Haram, ilâç değil derttir" buyurmuştur. (Tıbb-ı Nebevi Ansiklopedisi: 2/667)

- **Müslüman için temiz ve helâl olan şeyler esastır.** Peygamberimizin müslümana sözü şu: “Ben size bir şey emrettiğim zaman, mümkün olduğu kadar onu yapmaya çalışınız. Bir şeyi de yasakladığım zaman onu da terk ediniz.” (Müslim Fazail: 130)

* “Allah size haram ettiği şeylerde şifa halk etmedi.” (Ramuz el-Ehadis: 89/6) uyarısında bulunmuştur.

Kur’an-da: “Yaptığınızı güzel yapın. Allah güzel yapanları sever.” buyruluyor. (Bakara: 195)

- Müslüman şunu da iyi bilmelidir ki, haram telef olur. Haram faydasızdır, zararlıdır. Nefse tatlı gelir.

Müslüman, harama yönelmemeli haram talep etmemelidir. Dua ederken “Ver” diyoruz, “Helâlden ver” demiyoruz. Bize gelenin helâlden mi olduğuna, haramdan mı olduğuna bakmıyoruz. **Bakin Allah Rasülü ne diyor:** “Bir adam haram mal kazanıp da mübarek olmadı, sadakası da kabul olmadı ve o mal geriye kaldı ise ona ancak cehennem azığı oldu” (Ramuz el-Ehadis: 377/13)

Atalarımız: “Haydan gelen huya gider” demiş, “Süte su katarsan, bir gün sel olur sürüyü götürür” demiş.

- Müslüman, haram kılınmamış yeni ortaya çıkmış, şüpheli durumda olan ne varsa onlardan da kaçınacaktır. Peygamberimiz: “Şüpheli şeylerden kaçınan dinini ve ırzını kurtarır. Şüpheye düşen, harama düştü demektir” buyurur. (Age: 204/6)

Müslüman, helâl ve temizini arayıp bulacak, haramdan ve şüpheli şeylerden kaçınacaktır. Çünkü “Bir lokma haram yiyenin kırk gün duası ve ibadeti kabul olmaz.” Haram yiyenin de harami evladı olur. Cenab-ı Allah:

“Yeryüzünde helâl ve temiz olan şeylerden yiyin.” buyuruyor. (Bakara: 168)

- **Haramın etkisi, yansıması vardır.** “Dedesi koruk yemiş, torununun dişi kamaşmış” derler.

Peygamberimizin bildirdiğine göre:

“Haramdan bir lokma yiyenin kırk gün namazı ve sabah duası kabul olmaz. Haramın bitirdiği et, cehenne-me layıktır.” (Age: 409/4)+(Tecrid-i sarih VI/357)+ (Riyaz’üs Salihin: 1883)

* “Haram bir mal ile hac eden: “lebbeyk Allahümme lebbeyk” derse, Allah ona: “Sana lebbeyk yok, haccında geri çevrilmiştir.” der.” (Age: 418/6)

Haram giren vücut, cennete giremez. Haramla beslenen vücudun duası, ibadeti kabul olmaz.

* Allah: “İyi iş işleyene iyi hayat yaşatırız.” (Nahl: 97)

* “İşlenen kötülükler kalbi kirletir.” (Mutaffifin: 14) buyurur.

Bile bile müslüman haram yemez, harama el sürmez. Haramdan kazananın ikramı yenmez. Üzerinde hak olan, onu sahibine, o yoksa yakınlarına, onlar da yoksa, o hakkı ihtiyaç sahiplerine verir, tevbe istiğfar eder: “Rabbim beni affet” der, haramdan kurtulmaya çalışır.

Müslüman, borçlu giden ana-babası için de ödeme yoluna giderse, onları borçtan ve azaptan kurtarmış olur.

Büyüklerimiz cenaze namazından sonra, “Hakkınızı helâl edin” deyip geçmez, borcu olup olmadığını araştırırlardı. Sevgili peygamberimiz ise, ölenin borcu varsa, ödeninceye kadar namazını kıldırmazdı. Çünkü kabirde sorgu var, azap var.

Sözün özü müslüman, kabir gerçeğini düşünerek yaşamalıdır ki, doğru dürüst yaşasın. Pişman olmasın ve kurtulsun.

22. BÖLÜM

NE OLUNACAK

Ne olmak gerekiyor?

- Müslüman, söz ve davranışlarıyla tam bir ciddiyet adamıdır. Onun için müslüman, olgun müslüman olmalıdır. Allah, insanı özenerek yaratmıştır. Yeryüzünün halifesi yapmıştır. Her şeyi de onun emrine vermiştir. Bunun için insan iyi bir kul olmalıdır.

- Müslüman, hizmet edilen değil, hizmet eden olmalıdır. Allah'ın kullarına hizmet ehli olmalıdır. **Peygamberimiz:** “İnsanların en hayırlısı, insanlara en çok faydalı olandır.” buyurmuştur. Müslüman, “Ben” deme-meli, “Biz” demeli, bütün insanları kucaklamalı, kardeş bilmelidir.

- Müslüman, nefisini bilmeli, haddini bilmeli ve Rabbini bilmelidir.

- Müslüman, İslâm'ı temsil etmeli, ahlâkı ile hâl ve hareketleri ile İslâm'ı anlatmalıdır. Allah Rasülü: “Söyleme yap!” diyor. Kuru laf bir şey ifade etmez.

- Müslüman, günah adamı değil, sevap adamı olmalıdır. Günahları için de tevbe ederek, affa uğrayanlardan olmalıdır. Allah'ın kulluk defterinden silinenlerden olmamalıdır.

- “Cennet, iyi kimseler için hazırlanmıştır. Cehennem de kötü kimseler için hazırlanmıştır.” (Al-i İmran: 131-133) Müslüman, cennetliklerden olmalıdır.

- Müslüman, her yönü ile temiz insan olmalıdır. Kalbi temiz, kafası temiz, midesi temiz ve bütün organları günahlardan korunmalıdır.

- Müslüman, Allah'tan geleni sabırla karşılamalı, olaylara sabır göstermeli, tam bir sabır adamı olmalıdır. Allah'ın nimetlerine şükretmeli nankörlük etmemelidir.

- Müslüman, işinde başarılı olmalı, uyuşuk, pısrık olmamalıdır. Uyanık olmalıdır. Tepki adamı olmalıdır.

- Müslüman, her zaman Allah'ın yardımını istemeli, Allah Rasülünün şefaatinin beklemeli, ama bunlara lâıyk olmalıdır.

- Müslüman, ahdinde durmalı, kararlı olmalıdır, düzenli olmalıdır.

- Müslüman, veren olmalıdır. “Veren el alan elden hayırlıdır” demeli, kendi alın terini, el emeğini yemelidir.

- Müslüman, inancı kuvvetli, itikadı düzgün olmalıdır. Yiyeceği, içeceği temiz olmalıdır. İçi temiz, ahlâkı güzel olmalıdır. İyi alışkanlıklar sahibi olmalıdır.

- Müslüman, sadaka vermeli, çok dua etmeli, peygambere uymalı, ana babaya itaat etmeli, farz, vacip, sünnet ve nafil ibadetlere devam etmeli, Kur'an dostu olmalı, Allah'ı çok zikreden Allah aşığı olmalı, daima sünnetle amel etmelidir ve mutlu olmalıdır.

- Müslüman, bir iyilik yaptığında ibadet ettiğinde onunla övünmemelidir. Zira onları yaptırın, müsaade eden, nasip eden Allah'tır.

- Müslüman, Karun saltanatı, Firavun saltanatı yaşamamalı, Firavun sofraları kurmamalıdır. Müslümanın nefsi Ebu Cehil nefsine, gururu Ebrehenin gururuna, yaşayışı da kulluk defterinden silinen sefihlerin yaşayışına benzememelidir. Müslüman, müslümanca yaşamalı, müslümana benzemeli, peygamberine benzemelidir.

- Müslüman, ortalık bozulduğunda, insanlar değiştiğinde iyi olandır. Ve müslüman olarak can veren olmalıdır.

Hülasa müslüman, her türlü yozlaşmanın ve kokuşmanın ötesinde farklı kimse olmalıdır. Yani müslüman, önce müslüman olmalıdır. İslâm'ı yaşamalıdır. Kendine müslüman dedirtmelidir. İslâm kimliği taşımalıdır.

23. BÖLÜM

NE OLUNMAYACAK

- Müslüman, ne olacağını ve ne olmaması gerektiğini çok iyi bilmelidir. **Şöyle bir bakalım müslüman ne olmaması gerekiyor:**

- **Şu beş şeyi bilenden ol!** Bir hadiste: “Beş şeyden evvel beş beşin kıymetini bil! Nedir onlar:

- 1- İhtiyarlamadan önce gençliğinin kıymetini bil.
- 2- Hastalanmadan evvel sağlığın kıymetini bil.
- 3- Meşguliyetten evvel boş vaktinin kıymetini bil.
- 4- Fakirlikten önce elindekinin kıymetini bil.
- 5- Ölmeden evvel hayatın kıymetini bil.”

- **Peygamber buyurur ki:** “Beş şey, beş şeyin bedelidir:

- 1- Faiz çoğaldığında afetler, depremler çoğalır.
- 2- Zulüm artınca, kuraklık, kıtlık artar.
- 3- Zina çoğalınca, ölümler çoğalır.
- 4- Zekât verilmeyince, mal telef olur.
- 5- Bazılarına devlet iyi davranmazsa, devlet onların eline geçer.”

- **Şu beş kişiden olma!** Peygamberimiz: “Beş kişi cennete giremez:

- 1- İyiliği başa kakan zavallılardan olma.
- 2- Ana babaya isyan eden bedbahtlardan olma.
- 3- İçkiye devam eden sarhoşlardan olma.
- 4- Sihirbaz, büyücülerden olma.
- 5- Laf taşıyanlardan olma.” (M.Z. Kotku, Cennet Yolları: 395)

- **Şu altı kimseden olma!** Peygamberimiz: “Altı kişiye ben lânet ettim ve duası kabul olunan her peygamber de lânet etmiştir:

- 1- Allah’ın kitabını tahrife yeltenenlerden olma.

- 2- Allah'ın kaderini tanımayanlardan olma.
- 3- Allah'ın haram kıldığını helâl sayanlardan olma.
- 4- Allah'ın zelil kıldığını aziz, aziz kıldığını zelil kılan olma.
- 5- Sünneti terk edenlerden olma.
- 6- Gücü ile başkalarına musallat olup zulmeden olma.” (Büyük Hadis Külliyyatı: 4/277)

- Şu on aldanandan olma. Kimdir bunlar?

- 1- Yaratıcının Allah olduğunu bilip de ona kulluk etmeyen,
- 2- Rızık verenin Allah olduğunu bilip de şükretmeyen,
- 3- Dünyayı geçici bildiği halde ona bağlanan,
- 4- Mirasçılar için mal biriktiren,
- 5- Ölümün gerçek olduğunu bilip, ona hazırlanmayan,
- 6- Kabrin durak olduğunu bilip, hazırlanmayan,
- 7- Kıyamete inanıp, kendini hazırlamayan,
- 8- Sıratı bildiği halde düşmekten korkmayan,
- 9- Cehennemi bilip, oradan ürpermeyen,
- 10- Cennete iyilerin gireceğini bilip, iyi olmayan aldanmıştır.

- Pişman olanlardan olma: “Keşke az yeseydim, keşke az uyusaydım, keşke az konuşsaydım” diyen olma.

* “Keşke ibadet etseydim, keşke namaz kılsaydım, keşke oruç tutsaydım, keşke zekât verseydim” diyen olma.

* “Keşke her şeyin ölçüsü, menfaat ve dünya olmasaydı” deme.

* “Keşke nefsime, şeytana uymasaydım” deme.

* “Keşke peygambere, salih kimselere uysaydım, keşke Allah'ın rızasını gözetseydim diye pişman olanlardan olma.” Pişmanlık fayda vermez.

Sevgili peygamberimiz şöyle der:

* “Ölüm anında Allah’tan alıkoyan şeyler gözünün önüne getirilir. O kişi şöyle der: Ya Rabbi beni geri döndür de bu önem vermeyip terk ettiklerimi yapayım?” (Ramuz el-Ehadis: 42/8)

* “Kıyamet günü Allah, azabı en hafif olan cehennemliğe: “Dünya her şeyi ile senin olsaydı, şu azabdan kurtulmaya bedel, fidye olarak verir miydin?” Adam: “Evet” der. Ona: “Senden daha azı istenmişti.” (İ. Canan, Kutab-i Sitte, 14/223) denir.

* “Cehennemlik: “Keşke bu hayatım için bir şeyler yapıp gönderseydim!” der.” (Fecr suresi: 24)

* “İnkârcı kıyamet günü: “Keşke toprak olsaydım” diyecek” (Nebe: 40)

* O gün zalim kimse, pişmanlıktan ellerini ısırıp şöyle der: “Keşke peygamberlerle birlikte yol tutsaydım. Yazık bana keşke falancayı dost edinseydim. O beni Kur’an-dan, zikirten ve hakikatten saptırdı.” (Furkan: 27-29)

* “O gün kişi, kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden, çocuklarından kaçır. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır. O gün bir takım yüzler parlak, güleç ve sevinçlidir. O gün bir takım yüzler de keder bürümüş ve üzüntüden kapkara kesilmiştir. İşte bunlar, inkârcılar ve günahkârlardır.” (Abese: 34-42)

Cenab-ı Allah bu ayetlerde bize diyor ki: “Sakın sende fırsatları kaçırap bunlar gibi pişman olanlardan olma!”

- **Sakın Allah’ın, peygamberin lânet ettiği lânetlilerden olma.** Lânetlenen kovulmuş, terk edilmiştir. Terk edilenin yardımcısı olmaz. Allah yüzüne bakmaz. Peygamber ona şefaet etmez.

Kendin lânet okuyucu beddua edici de olma, beddua edilen de olma. Ayrıca lânetli kimselerden, lânetli yerlerden de uzak dur. Yoksa helâk olursun.

Müslüman, şunlardan da olmamaya dikkat etmelidir:

- **Kendini cehenneme sürükleyecek cehennem-lik işler yapma.** Cehennem, kötülerin cezalandırıldığı azap yeridir. Cehennemlikler orada kan, irin, pislik ve zakkum yiyeceklerdir.

Kim cehenneme gider? Cennete gitmek isteme-yen, cennetlik iş yapmayan elbette cehenneme gider.

- **Fitneye sebep olanlardan olma.** Senin yüzünden kimse zarar görmesin. Müslüman, fitne adamı değildir. müslüman huzur bozucu, insanları birbirine düşüren davranışlardan kaçınır.

Kur’an-da: “Fitne çıkarmak, adam öldürmekten daha kötüdür, daha büyük günahdır.” (Bakara: 191-217) denmiştir.

Müslümanın görevi ortalığı darmadağın etmek değil, ortalığı düzeltmek, düzene koymaktır. Kur’an-da şu uyarılar var:

* “Yeryüzünde fesat çıkarmayın.” (Bakara: 11)

* “Kâfirler birbirlerinin yardımcılarıdır. Eğer siz Allah’ın emirlerini yerine getirmezseniz, yeryüzünde fitne çıkar, büyük fesat olur.” (Enfal: 73)

* “Lânet, fesat çıkaranlar içindir. Cehennem de onlarıdır.” (Rad: 25)

* “Yeryüzünde çirkin şeylerin yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada da ahirette de şiddetli ceza vardır.” (Nur: 19) buyrulmuştur. Bu ayetlere göre müslüman, kötülüklerin temsilcisi, yayıcısı olmayacak ve fitneye sebep olacak iş yapmayacaktır. Allah Rasülü’nün bir hadisini zikrelelim: “Şu üç şey fitneye düşürücüdür: Güzel saç, güzel ses, güzel yüz” (Ramuz el-Ehadis: 364/5)

Müslüman günahın ve çirkinliklerin teşvikçisi olmayacağı gibi temsilcisi de olmayacaktır.

- **Allah’ın terk ettiği kulluk defterinden sildiği kimselerden olma.** Allah’ı unutmak, Allah’ın emirlerini terk etmek, kulluk defterinden silinmeye sebep olur. Ne diyor Kur’an: “Allah’ı unutan ve bu yüzden Allah’ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. Onlar yoldan çıkan kimselerdir.” (Haşr: 19)

Allah’ı terk eden, Allah’ın da terk ettiği insan cezaya çarptırılmıştır. Allah’ın hidayetinden mahrum olmuştur.

Allah’ı unutan biri Musa Peygambere:

- Hani benim cezam? demiş. Cenab-ı Allah da Musa Peygambere vahyetmiş:

- Biz ondan inanmanın ibadet etmenin zevkini almadık mı? Bundan daha büyük ceza mı olur?

- **Sakın nefesine uyararak helâk olanlardan olma.** İnsanın en büyük düşmanı kendi nefsidir. Her zaman: “Ya Rabbi! Beni bir an bile de olsa nefsimin ve şeytanın eline bırakma!” diye dua et. Kim nefesine uyduysa, kim şeytana kandıysa, mahvolmuştur. Dünyası da mahvolmuştur, ahireti de mahvolmuştur.

Bil ki ucuz kurtuluş olmaz. Cennete kolay girilmez. Azıcık ibadetle, az gayretle cehennemden kurtulamayız. Günahlardan kurtulmadan kabir azabından, cehennem azabından kurtuluş olmaz.

Yapmamız gereken bazı şeyler zamanında yapılmazsa, kurtuluş için gayret geciktirilirse, kurtulamayız. Ebu Talip az gayret sarf etmiştir. Firavun geç kalmıştır. Şeytan, kurtuluşu sona bırakmış, son anda “Lâilâhe illallah der kurtulurum demiş”, kurtuluş fırsatını kaçırmıştır.

Müslüman, akıllı yaşamalı, fırsatları kaçırmama-lıdır. İnsana fırsat bir defa verilir, o da çabuk gelir, çabuk geçer.

24. BÖLÜM

SORULAR – CEVAPLAR

Müslüman nasıl yaşamalıdır?

- Hayatta kendine şu soruları sorup, cevap vermeye hazır olarak yaşamalıdır.

* **En iyi yaptığın şey nedir?** Hayır mı şer mi? Dünyalık mı? Ahiretlik mi?....

* **Her işinde şu üç kelimeyi kullanabiliyor musun?** “Allah biliyor, görüyor ve soracak.”

* **Allah soruyor:** “Nereye gidiyorsun?” (Tekvir: 26) Buna ne cevap verebilirsin? “Sana geliyorum Rabbim” diyebilir misin?...

* Kürsüde vaiz sıralar Allah şunu soracak, bunu soracak diye. Cüneyd-i Bağdadi namazdan sonra vaize sorar:

- Evet Allah çok soru soracak. Ama önce şu soruyu soracak: “Ben hep seninleydim, sen kiminleydin” diyecek, nedersin?

* **Çok sevap istiyor musun?** Önce iyi niyetli misin?

* **Allah’ın yardımını istiyor musun?** Peki ilahî ihsana ve ikrama lââyık mısınız?

* **Müslüman mısınız?** “Evet”, Peki neyinle müslümansınız? Müslüman gibi giyiniyor, müslüman gibi yaşıyor, müslüman gibi yiyip içiyor musunuz?

* **Ansızın gelecek ölüme hazır mısınız?** Ne kadar hazırsınız? Mezar satın alarak mı hazırlandınız, kabre hazırlanarak mı?

* **Hayatının, yaptıklarının hesabını vermeye hazır mısınız?..**

* **Dünyadan aç mı gitmek istersin tok mu?** Ne fark eder ki...

* **Hizmet eden misin, hizmet edilen mi?** Yoksa bana ne mi diyorsun? Mazeret mi uyduruyorsun?

* **Allah’ı, peygamberi seviyor musun?** Haydi onlara yürüyelim dense, hazır mısınız? Yoksa “şu şu işim var” deyip, mazeret mi beyan edersin?

* **Nereye gitmek istersin?** Cennete mi, cehenneme mi? Peki yönün, yolun nereye? Cennetlik olana mı, cehennemlik olana mı benziyorsun?

* **Çalışmalarında meylin dünyaya mı, ahirete mi?** Unuttuğunda daha çok hangisini unuttuyorsun?

* **Neden ölmek istemiyorsun?** Dünyan mamur, ahiretin harap da ondan mı?

* **Ölecekmiş gibi mi yaşıyorsun?** Ölmeyecekmiş, gibi mi? Azrailden kurtulacağımı mı zannediyorsun? Direnmeye gücün var mı?

* **Kur'an-ın ve peygamberin müslüman tarifine uyuyor musun, uymuyor musun?** Bugüne kadar kendi kendine “Ben müslüman mıyım, nerem müslüman, hangi işlem İslâm’a uyuyor, beni gören ne der, İslâm benim neremde, ben İslâm’ın neresindeyim? diye sordun mu?”

* **Hiç nefesine sordun mu?** Ey nefsim, bugüne kadar yaptıklarına razı mısın? İyiliklerin lehine, kötülüklerin aleyhine olduğunu biliyor musun?

* **Şeytan sana vesvese ile, dünya ile, karşı cinsle, günahla, haramla yaklaşınca ne düşünüyor ve ne yapıyorsun?** Red mi ediyorsun yoksa, teslim mi oluveriyorsun?

* **Allah’ı seviyor musun?** Allah seni seviyor mu? Ne dersin?

* **Geriye bıraktıkların ölümünle sevinir mi, üzülür mü,** rahmet mi okur, lânet mi? Ne diyorsun? Nasıl olacağına inanıyorsun?

* **Hangi kapıyı çalıyorsun,** hangi kapının önünde duruyorsun? Hayır kapısının mı, şer kapısının mı?

* **Son arzun ne?** Ne olmasını istersin?

* **Müslümanların dualarını mı alıyorsun, beddualarını mı?**

* **Cenazen sence ne ile, nasıl kalkacak?** Bando ile mi, alkışla mı, hüznle mi, dualarla mı? Okunmaya, duaya layık yaşıyor musun?

* **Ardından insanlar “Kurtulduk” mu diyecekler “Kaybettik” mi diyecekler?**

* **Şu anda ne ile meşgulsün?** Hayırla mı şerle mi?

* **Nasıl ölmeyi düşünüyorsun?** İmanla mı, imansız Kur’an-sız mı? Nasıl güzel ölünür? Nasıl mutlu sona gidilir? Nasıl yaşarsan öyle öleceksin, nasıl ölürsen öyle haşrolunacaksın, bunu düşündün mü?

* **Allah’ın “Buyur kulum!” dediği bir insan mısın? Yoksa terk ettiklerinden misin?**

* **Bir sahabi sormuş, Hz. Peygamber(A.S)’da cevap vermiştir:**

- 1- İnsanların en hayırlısı nasıl olunur? İnsanlara faydalı olmakla.
- 2- Allah’a nasıl yakın olunur? Allah’ı çok zikretmekle.
- 3- İyi hal sahibi nasıl olunur? Allah’ı görüyormuş gibi yaşamakla.

- 4- İman nasıl mükemmel olur? Ahlâkını güzelleş-tirmekle.
- 5- Allah'ın huzuruna nasıl günahsız çıkılır? Cünüp kirinden guslettiğin gibi günah kirinden de tevbe ile temizlenerek.
- 6- Ahirette Allah nasıl merhametli olur? O'nun kurallarına merhametli olmakla.
- 7- Bol rızka nasıl kavuşulur? Devamlı abdestli olmakla.
- 8- Kıyamette ayıplarım yüzüme nasıl vurulmaz? Sen başkalarının ayıplarını yüzüne vurmazsan, Allah da seninkini yüzüne vurmaz.
- 9- Kalbimi gönümümü ne ile temizlerim? Göz yaşları ile."

- İnsan öyle bir hayat yaşamalı ki, ağlaya ağlaya geldiği bu dünyadan ağlata ağlata gitmeli, ölümlerinde de güzel bir ölüm ile ölmelidir. Ne iyi müslümandı dedirtmelidir.

Ölüm anında da sorulacak sorular var:

* **Yolculuğa nasıl çıkılır?** Dünyada kısa ve belirli günler için yapılan yolculuk için hazırlık yapılır da, ebedî yolculuk için hazırlık yapılmaz mı?

* Ömrün bir parçası olan mevsim hazırlıkları yapılır da sonsuz ahiret hayatı için hazırlık yapılmaz mı?

* İyi bir hayat yaşamadan hüsnü hatime ile ölünür mü?

* İsa peygamber şöyle demiş: "Ölü kabre götürülürken ona: "İnsanların baktığı yüzü temizledin durdun da Allah'ın nazar ettiği kalbini niye temizlemedin?" diye sorulacak." Buna göre hangi yüzle Allah'ın huzuruna gideceğiz?

* **Son nefesini nasıl vermek istiyorsun?** "İyiler için melekler canlarını alırken * "Size selâm olsun. Yaptığınız iyi işlere karşılık girin cennete" derler." (Nahl: 32)

* "Kötüler için de melekler, yüzlerine ve arkalarına vurarak tadın yakıcı cehennem azabını" derler. O anda onları bir görsen!"(Enfal: 50)

* "Kendilerine yazık edenlere melekler, canlarını alırken "Ne işle meşguldünüz?" derler. Onlar: "Çaresizdik." derler. Melekler de: "Allah'ın arzı, imkânları geniş değil miydi, hicret etseydiniz ya." diye cevap verirler. Onların yeri cehennemdir. (Nisa: 97) İşte Rabbim böyle haber vermiş, sen hangisinden olmak ve nasıl ölmek istersin?

* **Dünyada aldananlardan mısın, kurtulanlardan mısın,** yola çıkarken dünyadan neler götürüyorsun? Yoksa hep mirasçılar için mi çalıştın? Eli boş mu gidiyorsun, yoksa dolu mu?

* **Geride nasıl evlatlar bırakıyorsun?** Cennetin mi olacaklar, cehennem mi? Rahmet mi okuyacaklar, lânet mi? Cenaze namazını kılabilirler, el açıp dua edebilecekler, ardından hayır yapabilecekler mi? Onlara güvenebiliyor musun?

* **Tekrar sana ömür geri verilse, nasıl yaşardın?** Gene aynı mı?..

* **Nasıl ölünür**, nasıl teneşir tahtasına yatılır, nasıl kefen giyilir, nasıl tabuta ardında da kabre girilir? Orada yılanlarla nasıl yatılır hiç düşündün mü?

* “Ver ver Allah’ım, kulun haram helâl demez yer Allah’ım” diye dua ederken, Kur’an-da öğretildiği gibi “Ya Rabbi, müslüman olarak canımı al” dedin mi? (A’raf: 126)

- Her soruyu cevaplandırsak, kabirdeki soruları ne yapacağız? Kabirde hem soru var, hem de azap var.

* **Kabre girenleri görüp durduğun halde bir gün nasipse benim de gireceğim yer burası dedin mi?** Orası için hazırlandın mı? Kabre girmek basit bir iş değil. Yapılan işlerin hesabı sorulacak, cevaplar verilecek, yanlış cevap oldu mu ardından azap gelecek. Kanuni Sultan Süleyman bile Ebussûd Efendi’nin verdiği fetvalarla gömülmek istemiştir. Bunu gören hocası: “Sen kendini kurtarmışsın, ya ben ne yaparım” demiş, ağlamıştır.

* **Kabire daha konulur konulmaz sorgu melekleri münker ve nekir gelecek:**

“Rabbin kim? diyecek.

Dinin ne? diyecek.

Peygamberin kim? diyecek.

Kitabın hangisi? Bunlar hakkında ne biliyorsun? denilecek. Allah’a kul olduysan, Kur’an-a uyduysan, cevaplarını kolay ve doğru olarak vereceksin. Değilse, cevap veremeyeceksin. Dünyaya kul olmadıysan, işin kolay olacak. Herkese sorulacak: ”

* Hayatını nasıl yaşadın?

* Sağlığını nasıl yıprattın?

* Nereden kazandın?

* Nereye harcadın?

* Kur’an-a uydun mu?

* Peygambere uydun mu?

* Ezanın davetine uydun mu?

* Buraya ne getirdin? denilecek.

Sorular, sorular... Hayvanların hissedebildiği çığlık-lar, kötüler için kıyamete kadar azap... Etrafi rahatsız eden kokular... Cehenneme açılmış pencereden gelen alevler... Ürperten yılanlar, çiyenler... Gelip geçenlerin okuduğu Fatıha ve ihlaslardan mahrumiyet...

Ne demiş Peygamber(A.S):

“Kabir, ya cennet bahçelerinden bir bahçe, ya da cehennem çukurlarından bir çukurdur.” Yerinin nasıl olmasını istersin?

- **Kabirden kalkıp mahşere giderken duraklar var:** İman durağı, Kur’an durağı, namaz durağı, oruç durağı, zekât durağı var. Her durakta sorular var. Yaptın mı, nasıl yaptın? Cevap veremezsen, kıldan ince, kılıçtan keskin köprüden geçemeyip cehenneme düşeceksin. Müslüman olarak can verdiysen, cennet bahçesinden araya geldiysen, rahrahat geçip gideceksin.

- **Esas sorulara mahşer günü muhatap olunacaktır.** Tekvir sûresinde tasvir edildiği gibi “Güneş katlanıp dürüldüğünde, yıldızlar kararıp döküldüğünde, dağlar sallanıp yürütüldüğünde, gebe develer salıverildiğinde, vahşi hayvanlar toplanıp bir araya getirildiğinde, denizler kaynatıldığında, ruhlar bedenlerle birleştirildiğinde, diri diri toprağa gömülen kıza, hangi sebepten dolayı öldürüldüğü sorulduğunda, amellerin yazıldığı amel defterleri açıldığında” sevinen, yüzü gülenlerden mi olacaksın? Yoksa yüzü kararanlardan mı olacaksın? Ne düşünüyorsun?

* **Peygamberin ifadesiyle:** “Kişi kıyamet gününde dört şeyden sorguya çekilmedikçe bir yere adım atamaz:

- 1- Ömrünü nerede tükettin?
- 2- Bedenini nerede yıprattın?
- 3- İlminle hangi hususta amel ettin?
- 4- Mal ve servetini nerede kazanıp, nerede harcadın?” (Tirmizi Kıyamet: 2532)

Bu hadise göre ömrünün, gücünün, ilminin ve malının hesabını vermeye hazır mısın? “Hesabımı vermeye hazırım” diyebiliyor musun?

* Bir yerde işiniz var, sıkıntılı. O anda biri geliyor, size yardım ediyor, işinizi görüyor ve sıkıntıdan kurtarıyor. “Sen kimsin?” diyorsunuz. O: “Bir zamanlar bana yardım etmiştin.” diyor. Kıyamet günü tam sıkıldığınız bir anda karşınıza biri çıkıp yardım ediyor, sıkıntıdan kurtarıyor. Siz soracaksınız: “Sen kimsin?” Cevap: “Ben senin yaptığın iyi amellerinim.” olacak. Var mı seni böyle kurtaracak amelin?

Kıyamet gününde amellerinin seni kurtaracağına inanıyor, güveniyor musun? Değilse geri kalan ömrün içinde neler yapmayı düşünüyorsun? Yoksa hayatın aynı şekilde mi devam edecek?

- **Cenab-ı Allah soracak:**

* Sana benim peygamberim gelip tebliğ etmedi mi? Benim mektubumu, talimatımı almadın mı? Neden isyan ettin? diyecek. Buna cevabın ne olacak?

* Neden bana kulluk etmedin? Nefsine kul oldun, dünyaya kul oldun, şeytana kul oldun da neden bana kulluk etmedin? diyecek. O zamanki pişmanlık fayda verir mi?

- * Neden emirlerimi yapmadın? Neden yasaklarım-dan kaçınmadın? diyecek.
- * Neden bugün için hazırlanmadın? Ben seni uyardım mıydım? diyecek.
- * Şuanda bu durumdan, kurtulman için dünyadaki varlığını fedâ eder miydin? diyecek.
- * Bana ne getirdin? diyecek.
- * Yaptıklarımı ne maksatla yaptın? diyecek.
- * Seni bana kulluk yapmaktan alıkoyan şeyler nelerdi? diyecek.

Bütün bunlara ne cevap vermeyi, neler söylemeyi düşünüyorsun?

Yoksa bunlardan bana ne? Ben ahirete inanmıyorum. Ölünce toprak olup, yok olup gideceğim, diyenlerden misin?

Böyle deyip de kurtulacağını sanıyor musun?

25. BÖLÜM

KABİR HAYATI

- Dinimiz ölümün hatırlanması, ölenlerden ders alınması için **hasta ziyareti**, kabir ziyaretini emreder.

Müslümanın müslüman kardeşine karşı görevleri vardır. Bunlardan biri de hasta kardeşini ziyaret edecektir; halini hatırını soracaktır, ona dua edecektir, moral verecektir ve ihtiyacı varsa, ihtiyacını karşılayacaktır.

* “Hasta ziyaretinde bulunan kimse, dönünceye kadar cennet yolundadır.” (Müslim Birr: 39) buyrulmuştur.

Hasta ziyareti, Allah’ı ziyaret gibidir. Çünkü Kutsi Hadiste: “Kulum! Ben hasta idim, neden beni ziyaret etmedin? denilince kul: “Sen nasıl hasta olursun, ben seni nasıl ziyaret edebilirdim Ya Rabbi?deyince Cenab-ı Allah’ın: ””

- Falan kulum hasta idi, onu ziyaret etmiş olsaydın beni ziyaret etmiş olacaktın, diyeceği haber verilmiştir. (Müslim Birr: 43)

- Bir de **kabir ziyareti unutulmamalıdır**. Ölü, kendini ziyaret edeni tanır, kendisi için okunandan, hayır hasenetten haberdar olur ve memnun olur.

Peygamberimiz mezarlığa gittiği zaman: “Selâm size, bu diyarın mü’min ve müslim halkı! İnşallah yakında biz de aranıza katılacağız. Allah sizi ve bizi bağışlasın” derdi. (Müslim: Cenâiz: 104)

Hz. Ali(R.A) kabre varınca şöyle demiştir: “Bırakıp gittiğiniz evleri şimdi başkaları kullanıyor, mallarınız paylaşıldı, eşleriniz başkaları ile nişanlandı, nikâhlandı. Bunlar bizim tarafta olup bitenler. Ah bir de sizin taraftaki olup bitenleri öğrenebilseydik!”

Evet kabir halkını, kabirde olanları ve bir gün kabre gireceğimizi asla unutmamalıyız. Çünkü bizim asıl yerimiz orasıdır.

Yunus şöyle der:

“Acep bu benim hâlim,

Yer altında ahvâlim,

Varıp yatacak yerim,

Akrep dolamı ya Rab!

Şunlar ki çoktu malları,
Gör nice oldu halleri,
Sonucu bir gömlek giymiş,
Onunda yoktur kolları.”

26. BÖLÜM

ÖLÜME GİDERKEN

Müslüman ölüme nasıl gidecek?

- Ölüm, uykudan uyanmaktır. Rüyanın bitmesidir.

Ölüm, haktır. Kısa bir ömrün ardından insan asıl evine dönecektir. Kur'an-da: "Her canlı ölümü tadacaktır. Sonunda Bize döndürüleceksiniz" (Ankebut: 57) diye bildirilmiştir.

- Peygamberimiz şöyle buyurur:

"Cebrail bana dedi ki: "Ya Muhammed! Dilediğin kadar yaşa, bir gün öleceksin, istediğini sev, nihayet ondan ayrılacaksın. İsteddiğini yap, mutlaka onun hesabını vereceksin." (Ramuz el-Ehadis: 331/9)

- **Ölüm asla unutulmamalıdır.** Allah Rasulü: "Ölümü çok hatırlayın. Kim ki ölümü çok yâd ederse, Allah onun kalbini ihya eder ve kolay ölüm nasip eder." (Age: 80/15) diye müjdelemiştir.

Ölüm en güzel vaizdir. Ders almak isteyen ölümü, ölenleri düşünmelidir.

İnsan dünyada emanetçidir, kiracıdır, yolcudur. İnsan bu gerçeği bilirse, pişman olanlardan olmayacaktır.

- İnsan, peygamberimizin tavsiyesine göre **ölmeden önce ölmelidir.** İnat etmemelidir. Ölmeyecek-miş gibi yaşamamalıdır. Bugün yakınlarımızı mezara yerleştiriyoruz. Mezarların üzerinde dolaşıyoruz. Mezar taşlarındaki bilgileri ve vasiyetlerini okuyoruz. Ama yerine getirmiyoruz. Ölüm sohbetleri yapıyor ve dinliyoruz. Ölmeyecekmiş gibi yaşıyoruz. Ölüleri omuzlarımızda taşıyoruz, dönerken öleni ve bizim de öleceğimizi unutuyoruz.

- Müslüman, **imanla gitmek** için çalışmalı ve kurtulamama endişesi taşımamalıdır. Hayat, bir namazlık saltanattır. O da namaza lâyıksa. Kabir, ne zaman gelecek diye sahibini bekliyor. Ölümle doğum arasına sıkışıp kalınmamalıdır. İnsana ibret alacağı kadar ömür verilmiştir.

Kur'an-da: "O, hanginiz daha amel edeceksiniz diye ölümü ve hayatı yarattı." (Mülk: 2) buyrulurken uyarı yapılmıştır.

Yatağan mezarlığının kapısında şu mısralar yazılıdır:

"Çıkmışsa ilahi emir bahane bol,

Toprakta başlar toprakta biter bu yol." Evet bu yol bir gün mutlaka bitecektir.

- Müslüman, faniliğini unutmamalıdır. Bu dünyada kimse kalıcı değildir.

- **Müslümanın vasiyeti hazır olmalı**, zaman zaman okumalı ve öleceğini hatırlamalıdır.

- **Müslüman, nasıl öleceğini öğrenmek isterse**, yaşayışına, yaptıklarına ve yiyip içtiğine bakmalıdır. Allah Rasülünün bildirdiğine göre insan yaşadığı gibi ölür, öldüğü gibi muamele görür.

İnsanın son sözünün ne olduğu önemlidir. “dervişin fikri ne ise zikri de odur.” derler. Biri ölüm döşeğinde: “Taş getir, kum getir” der. Başka söz söyleyemez. Kulağına “Usta, iş bitti, iş paydos!” derler. Abdestli, namazlı ömür yaşayan “Allahü Ekber” der. Peygamber dostu: “Niçin geldin ya Rasülellah! Zahmet ettin. Ben geliyorum” der, göçer gider bu dünyadan.

- **Göçüş şekli çok önemlidir.** Kur’an-da: “Artık gözünüzü açın! Ne zamanki can, köprücük kemiğine dayanır. Son çare; tedavi edebilecek kimdir? denir. Can çekişen, bunun gerçek bir ayrılış olduğunu anlar. Ayakları birbirine dolanır. İşte o gün gidilecek yer sadece Rabbinin huzurudur.” (Kıyame: 26-30)

- **Son an, soğuk soğuk terlerken**, kelime-i tevhid telkin edilecek daha önce dil alışkanlığı yoksa, iman kavgası başlayacak. Şeytan son oyunlarını oynayacak, son tuzaklarını kuracak. Daha önce aldattıysa, imanı çalmak kolay olacak.

Azrail emaneti alacak, dil susacak, göz görmez olacak, ayaklar, eller tutmayacak, dünya fayda vermez olacak, üzerindeki dünya elbiseleri çıkarılacak, cepler boşaltılacak. Cenaze hazırlıkları başlayacak, yıkama, kefen, namaz, kabir... Gergeniş dünya bırakılacak, daracık kabre girilecek.

Dünyada örtünmeyip kefenle örtündüyse, hayatta namaz kılmayıp musalla taşında namazı kılındıysa, hayatta yüzü kibleye dönmeyip, kabirde yüzü kibleye çevrildiyse, onun için bunların pek önemi olmayacak, faydası dokunmayacaktır.

Dünyada iyi olmadıysan musalla taşında “nasıl tanırırsınız” sorusuna “iyi biliriz”, hak hukuka riayet etmediysen, “helâl olsun” sesleri bir işe yaramayacak.

- **Kabre konulunca** dünya ehli geri dönecek, mal geride kalacak “Allah affetsin” diyecekler. Affe lâıyk değilsen, söz yerini bulmayacak.

Yakınların, mezarını yaptırıp bir taş dikecekler. “Doğdu-öldü” yazacaklar. Altına da “Ruhuna Fatiha” yazdıracaklar. Dualarla değil, alkışlarla geldiysen, bir ömür boyu Fatiha düşmanlığı yaptıysan, okunan fatihalardan bir nasip alamayacaksın, pişman olacaksın, ama nafiye...

Sevgili Peygamberimiz: “Her kul öldüğü hal ve yaptığı amel üzere dirilir.” buyurmuş. (Müslim, Cennet: 83)

Sen, hayatında Kur’an okuyamadıysan, son anda başında Kur’an okunması neye yarar.

Allah tevbeleri can boğaza gelmeden kabul eder. Böyle de olsa sen herşeyi sona bırakma. Onun için bir an önce derlenip toplanmaktan başka çaren var mı?

Necip Fazıl şöyle der:

“O dem ki, perdeler kalkar, perdeler iner;

Azraile: “Hoş geldin” diyebilmek de hüner.”

- Osmanlı alimlerinden Hamza Efendi şöyle der:

On şey, son nefeste imansız gitmeye sebep olur:

- 1- Allah’ın emirlerini, yasaklarını öğrenmemek,
- 2- İmanını ehli sünnet itikadına göre düzeltmemek,
- 3- Allah’a ve iyilik gelmesine sebep olanlara şükretmemek,
- 4- İmansız olmaktan korkmamak,
- 5- Beş vakit namazı vaktinde kılmamak,
- 6- Faiz alıp vermek,
- 7- Dinine bağlı olan müslümanları aşağı görmek ve bunlara kötü sözler söylemek,
- 8- Fuhuş sözleri söylemek, yazıları yazmak, resimleri yapmak,
- 9- İnsanlara, hayvanlara kendine zulmetmek, eziyet etmek,
- 10- Dünya malına, rütbesine ve şöhretine düşkün olmak. Hz. Ali: “Dünya yılan gibidir. Cildi yumuşak fakat zehiri öldürücüdür.” demiştir.

- İmanlı ölmeye hazır mıyız?

İmam-ı Azam şöyle demiştir: “Kuldan imanın alınması, genelde o kulun sorundan korkmamasındandır.”

Şah-ı Nakşibend Hazretlerine:

- Falan su üstünde yürüyor, havaya seccade serip namaz kılıyor, çoğu zaman kâbede namaz kılıyor, diye övmüşler. O da:

- Önemli değil diye cevabı vermiş.

- Peki sizin için önemli olan nedir? demişler.

- Benim için önemli olan o güzel halini son ana kadar muhafaza edip, imanla gitmesidir, demiş. Önemli olan gidiştir. Hüsn'ühâtime ile hayatı noktalamaktır.

Bir Allah dostuna sormuşlar:

- Biz ölmek istemiyoruz, acaba neden? demişler. O da:

- Dünyanı imar etmişsin, ahiretini hep ihmal etmişsin de ondan, cevabını vermiş. Bir çoklarımızın ahirete gitmeye hazırlığımız da yok, yüzümüz de yok. “Ne getirdin? Neyin var?” sorusuna verecek cevabımız hazır değil.

Rahmetli hocam son anında iyice halsiz düştüğü bir anda aniden doğruluyor: “Defol, beni bir bardak su ile mi kandıracaksın” diyerek elini sallıyor. Biraz sonra kelime-i şahadet getirerek ruhunu teslim ediyor. Şeytana imanını kaptırmadan göçüyor. Dünyadaki arzusu, imanla ölmek olmadıysa, belki imanını kurtaramazdı.

Bir kaza sonuncu şuurunu kaybedip **morgdan dönen bir ehli iman anlatıyor:** “Şeytan o anda o kadar güzel ve merhametle yaklaşıyor ki, elinde buz gibi bir bardak su “Al suyu, ver imanı” diyor, suyu uzatıyor. Meseleyi bilmeyen, korkarım aldanır.” diyor.

Demek ki, insan son anda imansız da gidebilir. Niceleri iyi halini muhafaza edememiş, ayağı kaymıştır.

“Allah iman Kur’an nasip etsin” “Hüsnü hatime nasip etsin” denilen bu işte.

“Su testisi su yolunda kırılır” derler.

Trafik kazasından sonra muavin yaralanmış, gidici. Kelime-i tevhid telkin etmişler. O:

- Ob, ob, ob diyerek can vermiş.

Hayatını eğlence ve oyunla geçirene de aynı telkin yapılır. O hiç duymaz, parmaklarını kıtlata kıtlata ölür gider.

Son anda sıkıntı çeken, dili tutulan usta kelime-i tevhide, getirilen kelime-i şahadete cevap veremez. Biri: “Bu adam ezan okununca dinler saygı gösterir ve davete icap ederdi” der. Bunun üzerine ezan okurlar, rahat, güzel bir şekilde ölür.

Adam köpekleri çok severmiş, köpek besler, köpek gezdirmiş. Söylenenlere de kulak asmamış, ölürken köpek gibi hırlayarak ölmüştür.

Çanakkale’de ağır yaralanan muzaffer komutanın son sözü, gözlerini kaybettiği için: “Asker! Kible ne tarafta? olmuştur. İnsan, ne yapar ve nasıl yaşarsa, ona bağlı olarak ölecektir. Bazıları “ne şehittir ne gazi, pisi pisine gitti” olacaktır.” Allah ona da şöyle demişti:

“Allah sizin için İslâm’ı seçti. O halde müslümanlar olarak ölünüz.” (Bakara: 132)+(Al-i İmran: 102)

Kur’an-da:

* Şöyle dua etmemiz isteniyor: “İman ettik, günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al ey Rabbımız!” (Al-i İmran: 193)

* ”Ey Rabbımız! Bize bol bol sabır ver. Müslüman olarak canımızı al.” (A’raf: 126)

* “Ey gökleri ve yeri yaratan! Sen dünyada da ahirette de benim sahibimsin. Beni müslüman olarak öldür ve beni salihler arasına kat!” (Yusuf: 101)

Müslüman, Kur’an-ın muhatabıdır. Kur’an müslüman için uyması gereken talimattır.

Müslüman, Kur’an-dan mesajları alacak ve o istikamette yaşayacaktır. Hocam: “Yiğit er meydanında belli olur” derdi.

Bakalım nasıl yaşayacağız ve nasıl öleceğiz.

27. BÖLÜM

ÖLÜM ÖTESİ

- Ey müslüman! Öleceksin.

Dünya hayatı oyun ve eğlenceden ibarettir. Kısadır. Çabuk geçer. Fanidir. Bir gün, bir gece gibi gelir geçer. Dönmek isteyen, dönemez yaşayan, ölmek istemez. Hiçbir pişmanlık fayda vermez. Ölümden kaçmak için atılan her adım, insanı ölüme yaklaştırır.

Her insan ahiret yolcusudur. Dünyada mezar satın alınırken kefen satın alınırken gerçek hazırlık unutuluyor. Bomboş yola çıkılıyor. Arsalar, bağlar, bahçeler alınırken, köşkler, saraylar yaptırırken kabri unutuyoruz.

Çile çekmemiş beden, yaşarmamış gözle, israf, lüks hayat ve dünya kaygısı içinde, ölüm konusunu konuşmak ve dinlemek bile istemiyoruz. Cesaretimiz yok.

- Bir anket yapılıyor ve “Hayatın son gününü yaşadığınızı öğrendiniz. O günü nasıl değerlendirirsiniz?” diye soruluyor. Cevap olarak büyük bir katılımın olduğu, ankete katılımcıların %69’u namaz kılarak, olmuştur.

- Her şey bilindiği halde ölümü ahireti unutuyoruz.

Bir genç Hz. Peygambere dedi ki:

- Müslümanların hangisi daha üstündür?

- Ahlakı güzel olan, buyurdu.

- Hangisi daha akıllıdır? sorusuna da:

- Ölümü en çok hatırlayan. Ölüme hazırlanan, cevabını verdi.

Ölümü unutmak, günahın, isyanın ve her kötülüğün sebebidir. Boşluktur, hiçliktir. Peygamberimiz:

* “Allah’ın kulundan vazgeçmesinin alâmeti, o kulun boş ve manasız şeylerle uğraşmasıdır.” demiştir.

* “Zevkleri bıçak gibi kesen ölümü unutma.”

* “Dünyada garip bir yolcu gibi ol.”

* “Ölmeden önce ölünüz.”

* “Ölümü ananın, ölümü güzel ve kolay olur.” buyurarak ölümden uzak değil, ölümle beraber yaşamamızı tavsiye etmiştir.

Ölüm yok olmak değildir. Allah: “And olsun ölümden sonra muhakkak diriltileceksiniz.” (Hud: 7) buyurmuştur. Akşam yatıp sabah kalktığımız gibi, sonbaharda kuruyan ağaçların ilkbaharda yeşermesi gibi, toprağın altına atılan tohumun yeşermesi gibi, insan da diriltilecek ve hesaba çekilecek. Ver verebilirsen hesabını...

- **Kurban ve Ramazan bayramları dışında müslümanın bayramları vardır.**
Bunlar:

- * Müslümanın günah işlemediği gün, bayramıdır.
- * Güzel bir ölümlle öldüğü ve imanla bu dünyadan ayrıldığı gün, bayramıdır.
- * Amel defteri sağ tarafından verildiği gün, bayramıdır.
- * Hesabını yüz akı ile verip kurtulduğu gün, bayramıdır.
- * Cennette Cemalullah'ı gördüğü gün, müslümanın bayramıdır.

Müslüman olarak acaba bu bayramları görüp, sevinebilecek miyiz? Bu bizim isteğimize, çalışmamıza ve yaşayışımıza bağlıdır.

- Rivayete göre Hazret-i Osman(r.a.), Hızır'ın tamir ettiği yetimlere ait duvarın altından çıkan hazine için şunları söyler:

“Hazine, altından yapılmış bir levha idi. Üzerinde şu yedi satır yazılıydı:

- 1- Ölümü bilip de gülen kimseye şaşarım.
- 2- Dünyanın fani olduğunu bilip de ona rağbet eden kimseye şaşarım.
- 3- Her şeyin bir kader ile tâyin edildiğini bilip de elden çıkan şeye üzülen kimseye şaşarım.
- 4- Hesaba tâbi tutulacağını bildiği halde mal toplayan kimseye şaşarım.
- 5- Cehennem ateşini bildiği halde günah işleyen kimseye şaşarım.
- 6- Allah'ı yakinen bildiği halde, O'ndan başkasını anan kimseye şaşarım.
- 7- Cenneti yakinen bildiği halde, dünyada istirahat ümid eden kimseye ve şeytanı düşman olarak bildiği halde ona itaat eden kimseye şaşarım.”

“Şuna bak” denilen ve şaşılan insan olmamak için bildiğini, öğrendiğini yapan, yaşayan kimse olmamız lâzımdır.

- Bir hadise göre:

- “İnsan öldü mü ameli kesilir. Ancak;

* Sadaka-i cariyeye

* İstifade edilen ilim

* Dua edebilecek salih evlat yüzünden amel defteri kapanmaz.” Buna göre bize fayda verecek amelimizin, istifade edilen bilgimizin ve hayırlı işler yapacak evladımızın olması gerekir.

- Ahiret için kabir, ilk durak. Oraya gelirken de o lüks arabalarla gelinmeyecek. Genç de, orta yaşlı da, yaşlısı da buraya gelecek. Duruma göre ya cennet bahçelerinden bir bahçe ya da cehennem çukurlarından bir çukur olacak kabir. Kimi doğduğuna da yaşadığına da pişman olacak, kimi de hazırlıklı öldüğü için mutlu olacak.

- Son nefesle her şeyi gören gözler kapatılacak, vara yoğa konuşan çene bağlanacak, eller, bacaklar düzeltilecek, kusurlar görünmesin diye kefenle örtülecek. Ondan önce de bütün dünya kirlerinden temizlenecek. Üzerinde dünyaya ait hiçbir şey bırakmayacak. Eski çorap, sümüklü mendile bile müsaade edilmeyecek. Sonra getirilip kabre konulur. **Peygamberimiz şöyle diyor:**

* “Kabirde ölü, boğulmak üzere olan kimseye benzer. Herkesten dua bekler. Dua edilince sevinir.” (Ramuz el-Ehadis: 368/10) Kabirden kalkışı da şöyle anlatır:

* “İçki içen, alnında “Allah’ın rahmetinden mahrumdur” yazılı kalkar. Faiz yiyen “Allah’ın yanında değeri yoktur” yazılı kalkar. İnkârcı da alnında “Ya kâfir, ateşten yerine hazırlan” diye yazılı olarak kalkar.” (Age: 508/1)

Hız. Peygamber bir çok defa söze başlarken “Allah’a ve ahiret gününe inanan, inanıyorsanız...” diye başlamıştır. Ahiret inancı insanın hayatında çok önemli bir yer işgal eder. Çünkü kıyamet günü her insan diriltilecek, iğneden ipliğe hayatının hesabını verecektir.

- **Kur’an-da:** * “İnkârcı şu çürümüş kemikleri kim diriltecek diyor. Onları ilk yaratan diriltecek.” (Yasin: 78-79)

* “İnsan, kemiklerini bir araya toplayamayacağı-mızı mı sanır? Bizim onun parmak uçlarını bile aynen eski haline getirmeye gücümüz yeter.” (Kıyame: 3-4)

* “İlk yaratmada acizlik mi gösterdik? Hayır, onlar yeni bir yaratma hususunda şüphe içindedirler.” (Kaf: 15)

* “Allah’ın rahmetinin eserine bir bak: yeryüzünü ölümünün ardından nasıl diriltiyor. Şüphesiz o, ölüleri de mutlaka diriltecektir. O, her şeye kadirdir.” (Rum: 50) buyurarak, ahiret hayatının mutlaka gerçekleşeceğini bildirmiştir.

- Kimyay-ı Saadette okumuştum: “Kıyamet günü bir kimsenin ilk davacıları kendi çocukları olacak.” Ya Rabbi! Ondan hakkımızı al. O bize haram yedirdi, dinimizi öğretmedi.” diyecektir. Demek ki, herkes kendi hesabını vermekle kalmayacak, elinin altında bulunanların da hesabını verecek, onlar kurtulmadan o kurtulamayacak-tır.”

- **Dünya ahiretin tarlasıdır.** Dünyada ne ekilirse, ahirette o biçilecektir. Onun için huzuru ahirete taşımak isteyen, güzel ve bol sevaplı işler yapacaktır. Her fırsatı değerlendirecektir.

Dünyadaki her işimizi kiramen katibin adlı melekler yazıyor. Her işimiz filme alınıyor, tesbit ediliyor, şahitlendiriliyor. O gün insanın kendi organları bile aleyhinde şahitlik edecek.

Kur'an-da: "Biz, yakın azap ile sizi uyardık. O gün kişi önceden yaptıklarına bakacak ve inkârçı: "Keşke toprak olsaydım!" diyecek." (Nebe: 40) denilerek o günkü nedamet haber veriliyor.

Çocuklara sene sonu karne verildiği gibi bizim için de karne düzenleniyor. Hayatımızın sonunda amel defterimiz karnemiz olacak.

Karne, iyilere sağından; kötülere solundan verilecek. İnkâr yok.

* "Her şey yapılanlara şahitlik edecek." (Fussilat: 20)

* "Eller, ayaklar şahitlik edecek." (Yasin: 65)+(Nur: 24)

* "Kimin kitabı sağından verilirse, hesabı kolay olacak ve sevinçli olarak ailesine dönecek." (İnşikak: 7-9)

* "Cennet nimetleri ile mükâfatlandırılacak. (Hakka: 19-23)"

* "Kitabı sol tarafından verilenler "Keşke kitabım verilmeseydi" diyecek. Kitaplarını görünce: * Vay halimize" derler. Bu nasıl kitap, her şeyi sayıp dökmüş! (Kehf: 49)

- **Peygamberimiz:** "Kim amel defterinin kendisini sevindirmesini istiyorsa, istiğfarı çok etsin." (Ramuz el-Ehadis: 396/14) Pişman olacağı hatalarından vazgeçsin, kendisini sevindirecek güzel ameller işlesin, diyor.

Hasan-ı Basri'den:

Bir adam Ömer b. Hattab(r.a)'e gelerek:

- Ey mü'minlerin emiri! Ben çölde yaşıyorum. Çok da işim var. Bana dayanak olacak ve beni cennete götüreceğim bir şey tavsiye et, dedi.

Ömer(r.a):

- Elini uzat ve iyi dinle, dedi. Adam elini uzattı. Ömer(r.a) adamın elini tutarak:

- "Allah'a ibadet et, namazını kıl, zekâtını ver, haccet, umre yap ve idarecilere itaat et. Doğru ve dürüst ol. Gizli şeyler yapmaktan sakın. Duyulduğu, yayıldığı zaman seni rezil edecek şeyleri yapma" dedi. Adam:

- “Ey mü’minlerin emiri, bunları yapacağım ve yarın Rabbimin huzuruna çıktığım zaman da: Bunları bana Ömer b. Hattab söyledi, diyeceğim” deyince Ömer (r.a):

- Sen dediklerimi yap da Rabbime kavuştuğun zaman istediğini söyle, dedi.

Bazılarımız çok meşgul. Nefse kulluk, şeytana kulluk ve dünyaya kölelikten Cenab-ı Allah’a kulluğa sıra gelmiyor. O kadar işi çok ki, namaz kılmaya vakti yok. Dünyayı o kadar çok seviyoruz ki, ölümü aklına bile getirmiyor. Daha önce ölenlerde böyleydi, böyle düşünüyorlardır...

- **Günahkârlar cehennemde azap görecek.** Herkes bu azaba dayanabileceği kadar günah işlemelidir.

Kur’an-da: *“Başınıza gelenler, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir.” (Şûra: 30) buyrulur, kimseye haksızlık edilmeyeceği belirtilmiştir.

* “Zakkum ağacı günahkârların yiyeceğidir. Karınlarında kaynar su gibi, eritilmiş maden gibi kaynar. Allah meleklerle: onu cehennemin ortasına atın” der. Onların başına kaynar su dökülür. (Duhan: 43-50)

* “Onlar kanla, irinden başka bir şey yemezler.” (Hakka: 36) buyrulur, da isyankârların, günahkârların ürpererek vazgeçip belki kendine gelirler ümidi ile ikâz ve uyarılara kulak asmaları istenmiştir.

- **Kıyamet gününde Allah diyecek:**

- Ben size peygamber göndermedim mi?

- Ben size kitap göndermedim mi?

- Ben size bildirmedim mi?

- Ben size her şeyi açıklamadım mı?

- Düşünecek ve ibret alacak kadar ömür vermedim mi? Tadın azabı...

SÖNSÖZ

Cenab-ı Allah, ahitler alarak insanı yarattı, her şeye sınır koyup “imtihandasın!” dedi. Sınırlı bir ömür verdi. “Bir gün öleceksin, yaptıklarının ve yapmadıklarının hesabını vereceksin” buyurdu. Baştaki sözleşme ile yetinmedi; peygamber gönderdi, kitap gönderdi, “Ne halin varsa gör” demedi. Kabir, sırat, mahşer, hesap ve cennet cehennemden haberdar etti.

İnsanın malından, sevdiklerinden, ünvanından, şan, şöhretinden istemeyerek ayrılacağını, kabre gireceğini, vakti saati gelince toprağa atılan tohum gibi diriltileceğini ve kıyamet günü tek başına gelip hesap vereceğini bildirdi. (Meryem: 95)

Dünyada günaha kışkırtanların, teşvik edenlerin, “Dünyaya bir daha gelecek değiliz boş ver; zevk alalım, felekten gün çalalım, gece çalalım, gel ne olur, ne çıkar, günahı varsa benim olsun” diyen yandaş, yordakçı ve teşvikçilerin, yardımlarının olamayacağını haber vermiştir. (Duhan: 41)

İnkârcıların pişman olup, “Keşke iman edenlerden olabilseydik” diyeceklerin hali perişan olacak. Dünyada yaşamamış gibi olacaklar, gafletin acı faturasını yanlarında bulacaklar. Onlara bakıp: “Keşke insan olarak yaratılmasaydık, keşke toprak olsaydık” diyecekler. Hiçbir pişmanlık onlara fayda vermeyecek.

Bu dünyada Kur’an-a, peygambere kulak verenler, iyiyi, hayrı ve faydalıyı tercih edenler, güzel ölümlerle ölecekler ve iki cihan saadetini yaşayacaklar. Kabirde cennet bahçesinde vakit geçirecekler, sıratı kolay geçecekler, amel defterleri sağ taraflarından verilecek, hesapları kolay görülecek, cennete girip Rablerinin nur cemalini görecekler. İyi ki, müslümanlar olarak yaşamışız, müslümanlar olarak can vermişiz, bize vaad edileni bulduk, diyecekler.

Müslüman, neyi nasıl yapacağını, hayatı nasıl yaşayacağını bilir, Kur’an-a ve sünnete uygun yaşarsa, ancak o zaman kurtuluşunu sağlayabilecektir.

Allah bize dünyanın, ölümün ve ölüm ötesinin hayrını versin. Hepimize “Hüsn’ü Hatime” nasip etsin inşallah.